

A SZATMÁRNÉMETI
KIR. KATH. FŐGYMNASIUM
1904-1905. ÉVI
ÉRTESITŐJE.

Gimnáziumunk ujjaalapításának 100-adik évfordulója.

(1804 -1904.)

Csaknem háromszáz éves multtal bíró intézetünk életében nevezetes időhatárt jelöl meg az 1904/5. iskolai év. Ezen iskolai évvel töltötte be ujraalapításának századik évét s kezdé meg a második századot.

E nevezetes évfordulót kellő módon megünneplé intézetünk. Hogy a későbbi kornak, talán a második száz év leteltét ünneplőknek megkönnyítsem az adatok összegyűjtését, meg azért is, hogy az ünnepség lefolyásáról tudomást szerezzenek azok is, kik az intézet iránt érdeklődnek, de az ünnepségen meg nem jelenhettek, helyén valónak látom, hogy az ünnepség emlékének őrizését ezen értesítőre bizzuk.

* * *

A sátoros ünnepek rendszerint három napig tartanak, az ünnep nagyságának megfelelően, három napig tartott a mi sátoros ünnepünk is, és pedig 1904. évi dec. 5., 6. és 7. napjain.

A vallás- és közoktatásügyi nagymélt. Miniszter úr, dr. Berzeviczy Albert akadályozva lévén a személyes megjelenésben, képviselőjéül dr. Boncz Ödön miniszteri tanácsos urat küldte hozzánk, ki dec. 5.-én érkezett meg s a pályaudvaron az igazgató s tanárkar szives üdvözlésével fogadtatott. Alig érkezik meg a miniszter képviselője, az őt jellemző tevékenységgel ünneppé avatja megérkezése napját, melyet mi csak vigiliának akartunk tartani. Úgy szólván meg sem pihent a

4.

fárasztó út után, hanem meglátogatja azonnal főgimnáziumunkat s itt minden iránt érdeklődve sorra járja a termeket, szertárakat, megtekinti a gyűjteményeket s felszerelést. A gimnáziumból az intézet tápintézetébe, majd az Irsik-konviktusba s végül a Hám-konviktusba látogat el s míg egyrésztől gondosan megfigyeli mindenütt a berendezést, rendel, más résztől leereszkedő nyájassággal ered szóba az ifjakkal s így emlékeztetessé, ünneppé teszi előttük a napot.

December 6.-án az előre megállapított terv szerint ünnepeltünk.

9 órakor hálaadó istentiszteletet tartottunk az irgalmas nénék zárdatemplomában. Itt a hálaadó szent misét dr. Kádár Ambrus, pápai praelátus, püspöki helynök a gimnázium pap-tanárainak segédletével mutatta be. Nagyban emelte ennek diszét a helybeli férfi-dalegyesület és Orosz Alajos tanár művészi éneke.

A templomból a gimnázium torna-csarnokába vonult az ünneplő közönség. Szűknek bizonyult a csarnok az édeklődő városi és vidéki értelmiség befogadására. A tanulók részvétele-ről szó sem lehetett. Itt az ünnep azzal vette kezdetét, hogy az igazgató a tanárikar nevében üdvözölte dr. Boncz Ödön miniszteri tanácsost mint a miniszter úr kiküldöttjét, s üdvözölte őt saját személyében is mint olyan férfiut, ki a magyar középiskolai tanügyet kiváló gondossággal intézi s a vezetésére bizottakat méltányosságával s szeretetével magához bilincseli. Végül fölkéri, hogy az ünnepi gyűlést nyissa meg.

Erre a miniszter képviselője mindenkit lebilincselő beszédben tolmácsolta a közoktatásügyi kormány elismerését az intézet iránt, mely Magyarország északkeleti részében fontos szerepet töltött s tölt be; örömeinek adott kifejezést, hogy az ünnepségen megjelenhetett s megnyitotta az ünnepi gyűlést.

Az ünnepség az ifjusági énekkar énekével kezdődött. „Ima Verdi Nabuccó-jából“ című művet adták elő. Ezután Haller Jenő tanár harmónium játéka következett.

5.

Most Fölkel Béla tanár lépett az emelvényre dr. Fodor Gyula következő ünnepi ódáját:

Ünneplő áhítatnak szárnyain
Idők ormára száll lelkem, —
A honnét ellát multunk tájain
S jövőbe is néz képzeletben.
Mit látott amott és mit sejdit emitt . . .
A mult s jövőendő fátyolképeit,
Hadd zengje most e gyöngye ének
Hangján e szép nap ihletének.

Harcdulta, száraz és tarlott avar,
Alatta hősök néma szíve.
Ez im a mult, a föld magyar,
Bús szemfedővel béterítve.
Fölötte bánatos mentő zokog ;
Ledőlt, mit István és László alkotott,
Belső viszály s harc elsöpörte.
Halál és pusztulás körötte.

Hantok fölött jár-kél, sirván megyén
Romok közt bujdokol sirása:
„E szent föld hát csak vértanút terem ?
E nép sirját magának ássa ?
Hol van Lajosnak büszke csarnoka ?
Hol van, mit egykor Mátyás alkota ?
A hit s tudás oltára ? — Nincsen.
E földet elhagyá az Isten !

Szegény magyar, te vérszegény agyad
Apadt ér öntözi silányul.
Elméd a hitvány földröghöz tapad,
Szemed vakon homályba bámul.
S míg harc viharja tombol föld felett.
Lelkedre sűrű köd nehézkedett,
Mit nem tör át remény sugara :
Vajh jó-e élet ily halálra?“

S a mentő bolygott több száz éven át.
A holt rögöt hiába ásta.

6.

Ki ostrom zugába vonta meg magát,
Hol óvta, földte hit palástja.
Ott görnyedt árván min kóldusdiák,
Kisirt szemét könny rontá s mécsvilág.
Az óvilág morzsáit ette,
Könnjét és könyvét rejtegetve.

De szellő kél s tisztulni kezd az ég,
Oszol a köd, a bús halálos.
A véres föld, a kietlen vidék
Új kikelettől lesz virágos.
Feltámadt minden szittyá őserő,
Mozdul a rom, a néma temető.
Feltámadásnak harsonája
Riadva szólit más csatára.

És jó a hős. Nem fegyver és a kard,
De hit s tudásnak büszke hőse.
Nézzétek őt, a biboros magyart,
Ki legnagyobbak szellemőse !
Kereszt a kardja, nyelvén tűzeső,
Páncélja hit, mindentől vértező ;
Hitért hittel víván, csatáztván,
A bős poklot legyőzte Pázmány.

„*Legyen*“ szava teremtő ereje
Sötétségből dús fényt fakasztott ;
Mint László csodatévő gerelye
Kősziklából ontott malasztot.
S Szentlélekszállta hív apostola,
Hódító utra kél . . . az iskola.
Ajkán hevit a szó varázsa
Egy második honfoglalásra.

S tudásra szomjas, ifjult nemzetet
Ölel keblén az Alma máter.
Jézus seregéből állit őrszemet,
Mely fénytornyából messze lát el.
S a lét, nemlét háborgó tengerén
Küzdő magyarban támad új remény:
„Ott. . . Ott a fénysugár ... az élet!
Már élnem kell, mert partot érek.“

7.

Úgy lett. A vértelen szív újra vér,
A szem sugárzik érdemtelenül,
Frissen kering a nemrég lomha vér,
A néma ajk beszédre lendül.
Lelkének megnyil az elzárt világ,
Tudós szemmel már csillagokba lát.
Titkát fürkészlő minden létezőnek.
A szivben, földben rejtezőnek.

S a műveltség szelid mentője im,
Hol rejtezett, elhagyja fészket,
S az iskoláknak nyüzsgő ezrein,
Vigan s örömpresre néz szét.
Ma itt, közöttünk leng, velünk örül,
Szent oltárunknak lángjai körül,
Füstjének illatát az égbe
Vívén az Alkotó elébe.

Fölénk kitarva védő szárnyai,
Amint e házat bajtól ója,
Még ajka szózatát is hallani.
Áldás és jóslat száll le róla :
„Nemes hajlék, bár alkatod szerény,
Szilárd alapköved: vallás, erény.
Megkimélt századok viharja:
Hogy fennállj, Isten is akarja.

Hiába tört rád újra bösz demon.
Öröktüzed hiába oltá,
Istenkéz dolgozott a romokon,
S két évtized kárát kipótlá.
Királyok lettek léted őrei,
S egy új század se birt ledönteni.
Hordd büszkén sugárkoronádat,
Mert fénye messze földre árad !

Hirdess tudást, mely Istenhez vezet;
Hitet, mely tudást erősít.
Taníts szeretni hont és nemzetet,
S becsülni szent jogát, az ősit,
Javítsd az ifju lelket, mert ledér

8.

Népet Sodoma gyászos sorsa ér.
A munka áldását megértse,
Rombolás a tétlen bünhödése.

S míg százezer vak, ádáz indulat
Uszik ma embert ember ellen ;
Gaztetre szédít a nehéz falat,
És könnyen roskadó a jellem,
Nép népet irt, mert sokja már kevés:
Tanítsd a békét és elégedést,
Hogy ember az embert szeresse,
Mutass a megváltó keresztre.

Bástyád fölé kitüzött lobogód
A hála, mint hű szél dagassza :
Sikervirággal fődje homlokod
A gyors fejlődés dús tavasza.
Egyház s haza lesz őrző csillagod.
Fényt tőlük nyersz s te nékik visszaadod.
Élsz és virulsz, míg áll e kettő.
Tied.....sok százados jövő !

Ezután *Ratkovszki Pál* igazgató mondá el következő ünnepi emlékbeszédét:

Mélyen tisztelt ünneplő közönség !

Nemes családok önérzettel viszik vissza családfájukat száz, kétszáz, háromszáz esztendőre s részt követelnek az ősök nagy tetteiből. Megilletődve szemléljük a századokra visszatekintő épületeket s még romjaikban is tisztelettel nézzük a századok előtt létesített emlékeket.

Nevesebb pénzintézetek, nagyobb kereskedő házak büszkeséggel hivatkoznak cégük ajánlása alkalmával fennállásuk huszonöt, ötven évére. A családok megünneplik az egybekelés huszonötödik, negyvenedik, ötvenedik évét,

Források: 1) Sarmaságh Géza: A szatmári kir. kath. főgimnázium története.
2) Bagossy Bertalan levéltári följegyzéseinek kézírata.
3) Irattári okmányok.

9.

a társadalom szolgálatában eltöltött huszonöt, harmincnyolc év is ünneplés tárgyát képezi.

Méltán kérhet tehát részt az ünneplésből egy olyan intézet is, mely századokra tekint vissza, mely csaknem háromszáz esztendőn át terjesztette az ismereteket, ojtotta az ifjuság lelkébe a nemes erkölcsöket, nevelt a hazának lelkes, munkás értelmiséget. Megengedhető, hogy az évszázakra terjedő multból kiragadva egy reá nézve nevezetes időpontot, ünnepeljen s a lefolyt időben történelemből tanúságot merítve megújult, fokozott erővel folytassa nehéz, de nemes, felemelő és áldásos munkáját.

Nemcsak megengedhető, de szükséges is, hogy az iskola a mai időben, mikor a megélhetés nehéz küzdelmeiben elmerült szülők úgyszólván csak a beiratások alkalmával törődnek a gyermekeiket oktató, nevelő intézetekkel, ragadjon meg minden kínálkozó alkalmat, mellyel a szülőkkel érintkezésbe jöhet, tegye bensőbbé, szilárdabbá az összeköttetést a szülők s az iskola között.

Ilyen gondolatok vezették a Szatmárnémeti kir. kath. főgimnázium tanárkarát azon elhatározásra, hogy az intézet újraalapításának 100 éves évfordulóján ünnepséget rendezzen.

Mi lehetne más és méltóbb tárgya ezen ünnepségnek, mint a fényes multú gimnázium fejlődésének, küzdelmeinek s a munkája által elért eredménynek ismertetése! Hiszen mint a duló csaták vérrel áztatott helyén ma békésen szánt a földmives s legtöbbször sejtelve sincs arról, minek volt tanuja az a föld, melybe dús aratás reményében veti el a magot, úgy vagyunk egy-egy ilyen régi intézettel is, minő a miénk; évenként félezernél nagyobb számú ifjuságot részesít a művelés áldásaiban, bő aratásra nyújt reményt a szülőknél, kik fiaikat falai köze hozzák, és sem az apa, sem a fiú, sok esetben a munkás tanár sem tudja, mennyi küzdelem, mennyi áldozat árán

10.

szilárdult meg, nőtt naggyá az a tudományt, vallásosságot, hazafiságot és jó erkölcsöt terjesztő intézet.

* *

*

A Szatmárnémeti kir. kath. főgimnázium csaknem háromszáz éves multtal bír, 1636. évi szept. 14-én alapított. Ezen napon írta alá a lángeszű, minden nemest, jót és szépet áldozatokra készen szolgáló Pázmány Péter azon adománylevelet, mellyel a Jézus-társaság atyái részére Szatmáron kollégium állíthatásának alapját veté meg. Évi 2000 forintot — a pénz akkori értéke szerint igen jelentékeny összeget — adományozott azon szigorú kikötéssel, hogy a jezsuiták az ifjuság nevelésére Szatmáron kollégiumot állítsanak, s hogy ezen összeg örök időkre nevelési célokat szolgáljon, még azon esetben is, ha a jezsuiták szatmári kollégiuma fel nem állíthatnák vagy valamely okból megszűnnék.

Pázmány Péter ezen alapítványa lehetővé tette, hogy a jezsuiták, kik mint lelkészek Szatmáron már előbb is működtek, itt állandóan megtelepedjenek s iskolát állítsanak. Letelepülésük után fejedelmek, főpapok, főurak és nemesek vetélkedve gyarapítják a jezsuiták iskoláját. III. Ferdinánd a zemplénmegyei Kisfalud községet, Károlyi László a várbeli templomot s Berence községet, I. Leopold 23 telket ajándékoznak. Matyasovszky nyitrai püspök, Podhorányi Gábor s igen számosan a nemesek közül jelentékeny pénz és föld adományozásával gyarapítják az iskolát.

1641. évben már virágzott a jezsuiták iskolája, melybe a vidék nemessége s a város lakói nagy számban küldék fiaikat; ide küldték fiaikat a város protestáns lakosai is, mint azt azon körülmény igazolja, hogy az eklézsia tilalmat állított fel a jezsuiták iskolájának látogatásával szemben s azokat, kik fiaikat a jezsuiták iskolájába kül-

11.

dik, azzal fenyegeti, hogy megtagadja tőlük a temetési tisztességet s nem ad helyet nekik a temetőben.

Pázmány P. lelke előtt az alapításkor egy a mai főgimnáziumok fokának megfelelő magasabb intézet lebegett, mint ezt az alapító levél ama kitétele, hogy a jezsuiták részére kollégiumot akar állíttatni, eléggé bizonyítja; a jezsuiták lakóhelyei közül ugyanis csak azon nagyobb házak neveztettek s neveztetnek ma is kollégiumoknak, melyekben legalább 20 rendtag van s a házzal egyszersmind felsőbb tanintézet van kapcsolatban. A jezsuiták iskolája azonban nem fejlődött ki a Pázmány előtt lebegő magasabb iskolává, hanem csak a mai gimnáziumok alsó négy osztályának megfelelő latin iskola maradt az végig.

Az akkori háborús s vallási villongásokkal terhes időkben meg-megakadt az iskola működése. Így 1654. évben II. Rákóczy György a protestánsok követelésére kényszerülve volt kiadni az idegen jezsuiták kivezetésére vonatkozó 9 pontból álló rendeletét, melynek egyik következménye lett, hogy a jezsuiták Szatmárról távoztak s megszűnt természetesen iskolájuk is. Hat év múlva azonban már ismét Szatmáron vannak s megnyitják iskolájukat, mely aztán működik 1742-ig, mikor is a dühöngő pestis a haldoklókat önfeláldozással ápoló jezsuitákat egynek kivételével mind elragadta. Szünetelt még az iskola valamely fel nem deríthető okból 1754. évben is.

Az 1773-ik év súlyos csapást mért a katholicismusra s főként a kath. iskolákra. Eltöröltettek a sok iskolában tanító jezsuiták, javaik a tanulmányi alapba vonattak s iskoláik bezárultak. A mi iskolánk azonban ekkor még nem szűnt meg, mivel a jezsuiták távozása után pálos szerzetesek jöttek Szatmárra s átvették a jezsuiták iskolájának vezetését s haladtak a másfélszáz éven keresztül taposott nyomon 1786-ig. Ekkor ütött az ő órájuk is

12.

Eltöröltetett a pálosok rendje is s utánuk bezárult Szatmáron a muzsák templomának ajtaja, megszűnt az iskola, mely másfél századon át teljesített nemes hivatást az ifjuság nevelése körül Magyarország északkeleti részében.

Két évtizeden át hasztalanul kérte Szatmár város és vármegye a gimnázium visszaállítását, óhajának teljesülése csak akkor következett be, midőn az egeri egyházmegyéből kiszakított szatmári püspökség első püspöke működését megkezdte. 1804. évi aug. 10-én lett az új egyházmegye első püspökévé báró Fischer István, ki legelső feladatul tűzte maga elé a gimnázium visszaállításának munkáját. Mivel a püspökséggel papnevelő intézet is állított fel, elodázhatlan szükség volt a gimnáziumra s ennek kiegészítőjére, a liceumra (a mai gimn. VII. és VIII. osztályának megfelelő tanintézet). A püspök tehát nemcsak a szünetelő gimnázium visszaállítását szorgalmazza, de engedélyt kér két bölcséleti osztálynak, liceumnak, felállíthatására is.

I. Ferenc király 1804. évi dec. 7-én kelt leirattal megengedte a liceum felállítását s kifejezé azon szándékát, hogy a tanulmányi alap terhére a piaristák vezetése alatt gimnáziumot állít. A püspök, ki a liceum első osztályát az engedély megnyerésének reményében nov. 21-én már meg is nyitotta, nagy örömmel fogadta az engedélyt s azonnal hozzálátott a gimnázium felállítása ügyének lebonyolításához.

1805. évi június 7-én tervet és költségvetést nyújtott be a püspök. A piaristák lakóházának építési költségeit s a fenntartásukra szükséges összeget azonban nem bírta meg a tanulmányi alap, azért a király elejtve azon tervét, hogy a gimnáziumban piaristák tanítsanak, 1806-ban elrendelé, hogy a nagybányai kétosztályú gimnázium megszüntetésével az ott működő tanárok jöjjenek Szat-

13.

márta; a gimnázium részére a város és püspök hozzájárulásával emeljenek kisebb épületet, s az igazgató, hogy ezzel is költségmegtakarítás eszközöltessék, mindenkor egy kanonok legyen díjtalanul.

Eme rendelkezésnek megfelelően bemutatja báró Fischer első igazgatóul 1806. évi nov. 15-én Kovács Flórián kanonokot, ki később szatmári püspök lett. Ez dec. 9-én hivatalában már meg is erősítettett s az 1907. isk. év elején a tanítás a gimnáziumban is kezdetét vette.

Volt most már Szatmárnak liceuma is meg gimnáziuma is. Azonban a tulajdonképeni küzdelmek csak most kezdődtek. Amily gyorsan és sémán indult meg a visszaállítás munkája, éppen oly nehézkesen és akadályokkal küzdve haladt előre s több mint félszázadba került, míg teljesen megszilárdulhatott.

A liceumot a püspökök saját költségükön tartják fenn, tanítás tekintetében alkalmazkodik az más liceumokhoz s még sincs nyilvános jellege, holott nemcsak a papi pályára készülők, de más pályára készülő ifjak is látogatják még pedig valláskülönbség nélkül. Többszöri felfolyamodás után 1817-ben elérnek annyit, hogy a liceumban végzett ifjaknak, ha egyetemen akarnak tovább tanulni, ne kelljen beiratkozáskor a liceumi tárgyakból ismét vizsgálatot tenniök. Csak 1832. évben kapja meg a nyilvánossági jogot s lesz egyenrangúvá az egri, nagyszombati és szegedi liceumokkal.

Ennél sokkal küzdelmesebb volt a gimnázium sorsa, 1807. évben megkezdte a tanítás a püspök most már a gimn. épületére tervet és költségvetést terjeszt fel s előadja, hogy a város telket és 5000 forintot ígért, ő maga pedig adja a belső felszerelést s a kápolna berendezéséhez szükségeseket. Ezen terv keresztülvitelére a megajánlottakon felül 32.351 forint kellett volna. Ezt azonban sokallta a Helytartó Tanács s más tervet küldött a püs-

14.

pököknek azon határozattal, hogy a város és püspök által megajánlott hozzájáruláson felül a terv keresztülvitelére 17.599 frttal fog járulni a tanulmányi alap. Ezek a tervezetések csaknem egy évtizedig tartottak, mivel a. H. T. az építésre szükséges költséget nem akarta megadni. Az eközben egri érsekké kinevezett báró Fischer utódja, Klobusiczky Péter püspök azonban épen úgy szívén viselte a gimnázium ügyét, mint elődje, s a huza-vona ideje alatt 1808. évi okt. 8-án kérvényt adott be a királyhoz, hogy engedné meg a negyedik osztály felállítását; a kérelem gyorsan és kedvezően intéztetett el; a király rendeletére a H. T. már okt. 14-én megengedte nemcsak a negyedik, hanem az ötödik és hatodik osztály felállítását is. Klobusiczky P. püspök az ő birtokát képező apró házakban állít fel öt osztályt, a hatodikat pedig bérelt házban helyezi el s eközben is minden követ megmozdít, hogy pénzt kapjon az építéshez.

Hogy a gimnázium állandósítását könnyebben keresztül vihesse, azon ajánlatot teszi a H. Tanácsnak, hogy a gimnáziumot ellátja ő paptanárokkal, kiknek épúgy, mint a piaristáknak, engedjék el a vizsgálati tételt; az igazgató és tanárok kinevezése a püspök jogkörében maradjon ; a fizetéseket 350—350 frtban kéri megállapítani, úgy, hogy az egész gimn. évi költsége nem tenne ki többet 2000 frtnál, míg a tanulmányi alapból fenntartott más gimnáziumok évi költsége 3400 frt. Ezen kedvező ajánlatnak ellenére, a gimnázium ügye nem halad előre; végre a püspök Rudnay primáshoz fordul támogatásért s ennek közbenjárására 1814. évben a H. T. a püspök előterjesztésének minden pontját elfogadta és az építéshez szükséges összeget kiutalta, s 1815. évi ápril hóban letették a gimn. alapkövét azon helyen, melyen jelenleg is áll. 1816-ik évben adták át az épületet rendeltetésének.

15.

Így jutott végre épülethez s évi 2000 frt költségfedezethez az az intézet, melynek 1773-ik évben, mikor javai a tanulmányi alapba bevonattak, helyiségein s a Pázmány Péter alapítványából járó évi 2000 frt s más pénzbeli nagy alapítványain kívül Szatmáron, Berencén, Homokon, Lázáriban, Óváriban, Sár községben, Udvariban és Szinérváralján 6 nemesi és 5 belső telke, 3 kertje, 536 drb. szántó földje, 62 holdnyi rétje, 2 erdőrésze, 5 hold szőlője, 2 vízi s egy száraz malma volt.

S már 1822. évben ezt a csekélységet is, mely csak egy morzsája volt a tanulmányi alapba vont javaknak, meg akarják vonni az intézettől. Azt követeli a Helytartó Tanács, hogy a püspök és város, kiknek sürgetésére állították vissza a gimnáziumot, fedezzék a tanárok fizetését, s 1825-ik évben tényleg már nem is engedélyezi egy tanár fizetését azzal az indokolással, hogy a gimnázium fenntartása a püspök kötelessége.

A város erélyes hangú felterjesztésben tiltakozott minden újabb megterhelés ellen s jogosan hivatkozott arra, hogy a gymn. költségeit bőven fedeznék az iskolának a tanulmányi alapba bevont javai, különben is 5000 frot és telket adott a gimnáziumnak s újabb áldozatok hozatalára nem hajlandó. A püspök is elkövetett újból minden lehetőt, hogy a gymn. fenntartására szükséges összeg folyósítását biztosítsa, s egyenesen a királyhoz fordult kérelmével és sikert is aratott. 1832. évben azonban már újra megkísérli a tanulmányi alap ez iskola fenntartási költségeinek lerázását, de ekkor is sikertelenül, mert az 1840. évi dec. 7-én kelt udvari rendelet megparancsolta a gymnáz. költségeinek a tanulmányi alaptól való fedezését. Ezen rendelet dacára sem fizetik azonban pontosan a költségeket; majd a tanárok fizetését, majd a szükséges felszerelést, majd a javítási költségeket vonakodik teljesíteni a Helytartó Tanács. Így küzd az anyagiakkal az intézet 1850-ig.

16.

Az 1850. évben az osztrák kormány törvényileg megállapította azon elveket és föltételeket, melyek szerint be kell rendezni gimnáziumokat és reáliskolákat, ha nyilvánossági jogot óhajtanak nyerni. A mi iskolánk ekkor királyi nagy gimnázium (gymnasium maius regium) volt s kiegészíté a vele szerves összeköttetésben nem álló püspöki nyilvános liceum. Az osztrák kormány rendeletben felhívta gimnáziumunk igazgatóját, tegyen jelentést, ki által tartatik fenn az intézet, mennyi tandíjat szed, hova fordítja a tandíjat, mennyi a tanulók száma, s hogy jövőben van-e szükség nyolc osztályú gimnáziumra Szatmáron, vagy elég-e négy osztályú gimnázium esetleg reáliskola?

Az igazgató jelentésében a nyolc osztályú gimnázium szükségességét mutatta ki s egyszersmind rámutatott, hogy a püspöki liceum s a királyi gimnázium összeolvasztásával könnyen fel is állítható az. Ezen jelentés következménye az lett, hogy a kormány Madarassy János kerületi iskolafelügyelőt kiküldé, hogy az ügyet a hely színén tanulmányozza. A két intézet tanárai a Madarassy elnöklete alatt tartott közös tanácskozásban 14 pontba foglalták azon fontos okokat, melyek követelték, hogy városunkban főgimnázium állíttassék. Érveikkel megnyerték az iskolafelügyelőt, ki aztán a legnagyobb jóindulattal támogatta a főgimnázium felállítása ügyét.

A döntés 1851. okt. 24-én jött létre; ennek értelmében a királyi nagy gimnázium és püspöki liceum 8 osztályú főgimnáziummá olvadt össze. Küzdelmének azonban, melyet a létért folytatott, ezzel sem szakadt vége. Bár többször elismerték azt, hogy a gimnáziumnak joga van a tanulmányi alapból való fenntartáshoz, a kormány ismételten megkísérlé lerázni magáról a fenntartás költségeit. Egyik 1855-ik évi miniszteri rendelet két csoportba sorolta a gimnáziumokat; egyik csoportot képezték az

17.

államiak, melyeknek fenntartása a közpénztárak terhét képezte, a másik csoportot az oly testületi gimnáziumok, melyeknek némi joguk van az alapítványokhoz, s ezekből némi segélyben részesülnek is, de saját erejükre is kell támaszkodniuk. Gimnáziumunk ezen utóbbiak közt soroztatott, aminek aztán éveken át sínylette következményeit. A tanárok 400—500 frt fizetést kapnak. A püspökség, mivel azon jogát, hogy a tanárokat a püspök nevezheti ki, az összeolvasztáskor csak azon kikötéssel fogadta el a kormány, hogy kétes esetekben a megerősítést megtagadhatja, nem akar több áldozatot hozni az intézetért, mely a tanulmányi alapba bevont javai révén joggal várhatta a fenntartás költségeit; a kormány pedig nem tekintvén állami intézetnek a gimnáziumot, sem a tanárok fizetését nem javította, sem a felszerelésre szükséges összegeket nem adta meg.

1857. évben még tovább ment a császári közoktatásügyi miniszter. Fölszólította Hám János püspököt, hogy a püspökségnek 1814. évben adott azon jogról, hogy a tanárokat a püspök nevezheti ki, mondjon le, vagy vegye át egészen a tanintézetet s gondoskodjék annak szükségleteiről. A püspök megsokallva a folyton megújuló kellemetlenségeket, azt válaszolá, hogy a gimnáziumot a jezsuitáknak fogja átadni, s csupán azt kéri, hogy míg ezekkel az egyességet megkötheti, folyósítsa a kormány a gimnáziumnak eddig adott összeget. Ezen kérelmét teljesítették. Folytak az alkudozások. Közben elhalt a nagy püspök s utódja Haas Mihály lett a püspöki székben. Ez 1862. évben felszólítást kapott, hogy közölje a jezsuiták főnökével folytatott tárgyalás eredményét s nyilatkozzék, hajlandó-e a gimnáziumot teljesen gondviselése alá venni, mert ellenesetben az államgimnáziumok módjára fogják azt véglegesen rendezni. Haas püspök, mivel a jezsuitákkal folytatott tárgyalás

18.

megegyezésre nem vezetett, a szent szék meghallgatása után azt válaszolta, hogy a gimnázium fenntartási költségeit nem fedezheti, azonban kéri, hogy tekintetbe véve azon sok és nagy áldozatot, melyet a püspökség a gimnázium fellállítására és eddigi fenntartására fordított, az állam rendelkezése alá jutó gimnáziumra nézve hagyják meg a püspökségnek a tanári állások betöltésénél kijelölési jogát.

Ezen felterjesztésre végleges döntés következett. 1863. évi okt. 15-én kelt udvari rendelet a Szatmári kath. főgimnáziumot a harmadosztályú fizetéssel ellátott nyilvános királyi gimnáziumok sorába vette fel. A tanárok kinevezésére pedig elismerve a püspökök eddigi nagy áldozatait azon engedményt tette, hogy „*a tanári állomások betöltése alkalmával hasonéremű pályázók közt a szatmáregyházmegyei róm. kath. áldozárokra kiváló figyelem fordíttassék.*“ 1867. évben pedig a gimn. másodosztályú gimnáziumok sorába lépett, s ezzel megszűnt a létért való küzdelme s zavartalanul folytathatta ezt a nemes munkát, melyet félszázadnál hosszabb időn át a nélkülözéssel küzdő tanárok önfeláldozással, egyszerűen mindenki elismerését kívívva végeztek.

* *
*

A létért vívott harccal párhuzamosan haladt küzdelme az épületért is. Érdekes volna, de e beszéd keretébe nem foglalható be annak leírása, hogyan és mily áldozatokkal lett az 1816. évben hat osztály részére emelt egy emeletes épületből a mai 12 osztályt befogadni képes, kápolnával, szertárakkal, kísérletező és rajztermekkel, könyvtárral, tornateremmel bíró s villanyos világítással ellátott palota.

* *
*

A győző harcosok nem szokták a diadal pillanatában emlegetni a kapott s adott sebeket, de annál meg-

19.

elégedettebben gyönyörködnek az elért sikerben. Nem bolygatom én sem annak a küzdelemnek részeit, melyet iskolánknak azért kellett vívnia, hogy tanítási nyelve magyar és pedig kizárólag magyar legyen. E küzdelemnek jó része úgyszólván közös a legtöbb régi intézetnek a latin majd a német tanítási nyelv ellen való küzdelmével. Ezen intézetnek még a román tanítási nyelv mumusával is meg kellett küzdenie. De megküzdött szerencsésen minden nehézséggel, mert ezen intézet tanárkara a legnehezebb időkben is minden tekintetben félre téve szolgálta a nemzeti ügyet s küzdött minden ellen, mi nyelvét, nemzetiségét veszéllyel fenyegette.

* *
*

A visszaállítás százéves évfordulóját ünnepelve bűn volna megemlékezést nem szentelni azon nevelő intézeteknek, melyek kiváló jószágú férfiak nagy áldozataiból gimnáziumunkkal kapcsolatosan létesültek.

Első helyen kell említést tennem a Hám-konviktusról. Klobusiczky Péter püspök több szegény, de tehetséges tanuló együttes ellátásáról gondoskodott, utódai követték példáját s fenntartották a minden alap nélküli konviktust. Hám János, a szentéletű püspök, kinek áldott nevéhez fűződik Szatmár-Németi város csaknem valamennyi nagyobb szerű kath. intézményének létesítése, fejedelmi bőkezűséggel vette pártfogásába ezt a kezdetleges konviktust.

Mindjárt püspöksége első évében, 1828-ban, megvásárolta a rezidentiája (régi püspöki lak) mellett lévő telket s ott szegény tanulók részére konviktust rendezett be. A felügyeletet két paptanárra bízta s 35—40 tanuló ellátási költségét magára vállalta. 1842-ben emeletes házat épített a konviktusnak s 50.000 forint s jókora földbirtokból álló alapítványt tett részére le. Az volt eredetileg szándéka, hogy a konviktus vezetését valamely papi

20.

rendre bízta s végül választása a Jézus-társaság atyáira esett. Mielőtt végleges magállapodásra jutott volna a jezsuitákkal, visszaadta drága életét a nagy püspök Teremtőjének. Művét azonban mégsem hagyta befejezetlenül. Végrendeletében 80.000 frt készpénzt, 20.000 frt értékű házas telket s 48,000 frt értékű földbirtokot hagyott azon célra, hogy a Jézus-társaság vegye át a konviktus vezetését, mi 1858. évben meg is történt.

1862-ig csak az alapítványi helyekre fölvelt 32 ifjú részesült az intézet jótéteményeiben, ettől fogva azonban Haas Mihály püspök akaratának megfelelően fizetésért is vétettek fel növendékek. Ma 91 bennlakó növendék részesül az atyák gondos nevelésében s ezenfelül évenként 15 künnlakó ifjút látnak el az atyák élelemmel.

* *
*

A tanuló ifuság javára létesített második intézet a gimnáziumi tápintézet.

1865. évben Novák Antal akkori igazgató kezdeményezésére gyűjtés indított egy a tanulókat segélyező tápintézet alakítására. A székes káptalan tagjainak, gróf Károlyi Alajosnak, Szatmár városának nagyobb adományaihoz járult az egyházmegyei papság, a tanulók gyűjtése, egyesek nagylelkű adománya, az érettségi vizsgálatot tett tanulók jelentékenyebb adományai, a pénzintézetek évi adománya. A tandíjszedést végző tanárok és igazgatók (Gáspárdy Rudolf, Ratkovszki Pál, Löffler József tandíjszedők, Hehelein Károly, Aiben Mátyás, Ratkovszki Pál igazgatók) a munkájukért járó díjat 30 éven át a tápintézetnek adják s így 7700 koronával segítik elő annak nemes célját.

Kezdetben 10—50 frttal segélyezte a tápintézet a szegényebb sorsú ifjakat. 1886. évben házas telket vásárolt s 8 bennlakó ifjúval megnyitja az igazgató tanács a tápintézetet. 1896. évben új építkezéssel kibővült az

21.

intézet s már 22 tanulót képes befogadni. 1904. évben jubileumunk emlékére 3800 korona költséggel, melyet az ifjúságot gyöngéden szerető püspökünk, Meszlényi Gyula ő excellenciája ajándékozott, ismét kibővült s 35 ifjú befogadására vált alkalmassá.

A 35 ifjú közül néhány díjtalanul, mások csekély díjért, fele része pedig teljes díj fizetéseért élvezi az intézet jótéteményeit; jótéteményt élvez ugyanis valamennyi, mert a teljes díjat fizetők is legfőlebb havi 34 koronát fizetnek a teljes ellátásért s azon nagy jó fejében, hogy gimn. tanár felügyelete s gondozása alatt végezhetik tanulmányaikat. Az intézet vagyona ma 36000 korona.

*

Az ifjúság javára létesített harmadik nagy intézet az Irsik-konviktus.

Ezt 1881. évi karácson ünnepén alapította Irsik Ferenc pápai praelatus, szatmári kanonok; mint alapító levelében maga mondja, létesíté ezen intézetet azért, hogy mint szatmármegyei születésű, ki gyermekkorától fogva a Szatmáregyházmegye jótékony nevelőintézeteiben nyerte kiképeztetését, lerója háláját az egyházmegye iránt. Ez a nemeslelkű férfiú a legegyszerűbb életmódot folytatva, gondosan összerakosgatta jövedelmét s aztán legnagyobb részt még életében, oda adta mindenét jótékony célra. Nagyszerű alapításainak egyike a nevét viselő konviktus. 18000 koronáért házastelket vásárolt, a házat 20000 koronát kitevő összeggel átalakíttatá, kibővíté s felszerelé úgy, hogy az 24 ifjú s egy felügyelő pap részére nyújtson otthont. Intézetének, melynek főfelügyeletét haláláig ő maga gyakorolta, fenntartására 80000 koronát tett le alapítványul s jelentékeny értékű földbirtokot adományozott. Az intézetben 24 ifjú élvezi a nagylelkű alapító jótéteményeit.

* *

*

22.

E három nagy intézettel sincs kimerítve gimnáziumunk tanulóival szemben a szeretet műve. Jelentékeny ösztöndíjalapok létesítéséről is gondoskodtak nagylelkű főpapok.

Kisebb ösztöndíjak címén báró Fischer szatmári püspök később egri érsek, Kállay György és Frinth egri kanonok együtt ösztöndíjalapot létesítettek. Ezen alap 1080 koronát tevő évi kamataiból 20—24 ifjút részesít a szatmári püspök segélyben.

Obermayer András szatmári kanonok, ki részint mint gimnáziumi tanár, részint mint liceumi igazgató élete nagy részét az ifjuság nevelésével tölté el, 26.100 koronát hagyott végrendeletileg gimn. tanulók ösztöndíja alapjául; e tőke kamataiból 6 tanuló kap évi 200 korona ösztöndíjat.

Rudolf Pál, szintén szatmári kanonok, azonfelül, hogy a Hám-konviktusban két ifjú ellátására alapot tett, ösztöndíjalapul gimn. tanulók részére 12.000 koronát hagyományozott, melyből 3 tanuló húz évi 200 korona ösztöndíjat.

Legújabbban Lengyel Géza törzsorvos hagyományozott ösztöndíjalapra 6000 koronát, melynek kamataiból 3 tanuló évi 80—80 korona ösztöndíjat élvez.

Az apácák zárdája 12 ifjúnak ad ebédet és vacsorát.

Ezekon felül van még az intézetnek különféle című jutalomdíjalapokban 6000 koronája. S így az ösztöndíj s jutalomdíjalapok együtt 67.000 koronát tesznek ki.

Azon jótéteményeknek, melyeket e gimnázium tanulói élveznek, pénzértéke évi 36.000 korona.

* *
*

Méltán teheti fel bárki a kérdést, hogy az ennyi áldozat, ennyi küzdelem árán létesült gimnázium, mivel fizetett a vett jókért? A feltehető kérdésre az e gimnáziumban működött férfiak nevében jóleső önérzettel ad-

23.

hatom meg a feleletet. Megfelelt a gimnázium első alapítója, Pázmány Péter szándékainak : alapításától kezdve kincses bányája volt Magyarország északkeleti részében az ifjuságnak. Istenhez emelte az ifjak lelkét, bevezette őket a tudományok előcsarnokaiba s szívüket az erkölcs zománcával voná be. Istent, hazát, királyt szerető értelmiséget nevelt.

Hogy 1636-tól 1786-ig mily eredménnyel működött, azt sajnos, egyenes bizonyítékok alapján, mivel a jezsuiták eltörlése alkalmával minden hivatalos iratuk megsemmisítettett, nem lehet megállapítani. Következtetni azonban azt, hogy az iskola nagyon jól megállotta helyét, lehet abból, hogy a város és a megye állandóan sürgette visszaállítását.

Azt azonban, hogy mit tett az újra alapított intézet, elmondhatom. Hogy a tanárok és igazgatók mily lelkiismeretességgel teljesítették nemes feladatukat, nem említem, hisz az ezen ünnepségre megjelent férfiak nagy része az intézet növendéke volt s ők ma érett ésszel megalkothatják működésünkről ítéletüket.

Azt sem részletezem, hogy meghonosított az ifjuság közt minden olyan egyesületet, mely az ifjuság műveltségének kiegészítésére szolgál, csak egyszerűen felemlítem, hogy van önképzőköre, gyorsíró egylete, ének és zenekara.

Az elért eredmény számszerű fölemlítését azonban már nem hallgathatom el.

1804. évtől máig beiratkozott a liceumba és gimnáziumba meg az egyesülés után a főgimnáziumba összesen 27.287 tanuló, tehát a százévre beosztva évenként 273. Kilenc tanulóval kezdí működését 1804-ben a liceum s 517 nyilvános tanulója van ma a főgimnáziumnak. 1852. óta 1320 ifjút bocsátott el a főgimnázium érettségi bizonyítvánnyal, évenként átlag 25-öt. S ezek az

24.

érett ifjak csaknem valamennyien megállották helyüket az életben; nem véték az igazság ellen, ha állítom, hogy alig akadt, és voltak évek, mikor egy sem akadt az érett ifjak közt olyan, ki diplomát és állást ne vívott volna ki magának.

Papságot adott Szatmáregyházmegyének száz éven át, s nemcsak ennek, de juttatott más egyházmegyéknek is, és bőven a tanító rendeknek is. Szatmár vármegyének és városnak a legújabb időkig, mikor az ev. ref. gimnázium főgimnáziummá lett, csaknem egymaga nevelt tisztikart s nevelé a szomszéd megyék vezető férfiain is. E gimnázium tanárkara a legújabb időig csaknem kizárólag volt növendékeiből került ki, ma is tíz olyan tanár működik az intézetben, kik e gimnáziumban végeztek.

Elérték az iskola volt növendékei az elérhető legmagasabb állásokat is. Nem említve a multban szereplő magasabb állású férfiakat, kik közül egy a szatmári, egy az eperjesi s egy a nagyváradai gör. kath. püspöki széken ült, a ma működő férfiak közt egy püspököt, egy címzetes püspököt, három pápai praelátus kanonokot, három kanonokot, hat címzetes kanonokot, három miniszteri tanácsost, egy a tudomány terén szerzett érdemeiért kinevezett főrendiházi tagot, öt egyetemi tanárt, nyolc táblabírót, több neves író, négy főgimnáziumi és tanítóképző intézeti igazgatót, százakra menő bírót, ügyvédet, orvost, mérnököt, tanárt és hivatalnokot vall büszkén növendékének. És ami igen sokat mond, nemcsak az intéze-büszke növendékeire, büszkék a növendékek is az intézetre, melyben növekedtek, s számosan adják tanujelét az intézethez való ragaszkodásuknak és szeretetüknek.

* *
*

Végére értem a visszaállítása százéves évfordulóját ünneplő intézet dióhéjba foglalt történetének. Mivel fejez-

25.

hetncm be beszédemet méltóbban, mint a kegyelet hála nyilatkozatával.

Ti régen porladó nagyok, kik a messze jövőben sasszemekkel tekintve be, fáradságos munkával szerzett anyagi javaitokat, s mi ennél becsesebb, önfeláldozó munkátokat, tudásotokat ajándékozátok ezen intézetnek, áldva legyetek!

Dicső Pázmány Péter, tekints művedre! Magyarország északkeleti részében lakó véreidnek akartál kollégiumot emelni, melyben az ifjuság tudományt s jó erkölcsöt sajátítson el. Nem épen úgy, mint akartad, de áll a kollégium s működik szellemedben.

Te főnkelt szellemű püspök, báró Fischer, kinek első teendői közé tartozott e gimnázium visszaállításának keresztülvitele; te szent életű Klobusiczky Péter, ki a te apró házaidban indítottad meg a gimn. működését s nem nyugodtál addig, míg saját házat nem emeltettél neki ; te Kovács Flórián, ki az intézet bölcsőjénél állva a szerető atya gyöngédségével ápolád, neveléd azt első éveiben, áldva legyetek!

A Szatmáregyházmegyének kiváló gyöngye, nagy Hám János, ki egyéb nagy áldozataid között 32 ifjú ellátását tevéd örök időre lehetővé, te, kinek nevét áhitattal veszi ajkára mindaz, ki műveidet ismeri, esdj áldást reánk, kik nagy áldozataid gyümölcseit élveztük s élvezni fogjuk!

Áldozunk hálával a nevelés és tanítás fáradhatatlan apostolának, Haas Mihálynak, ki gimnáziumunk anyagi jólétét biztosítá bölcs előrelátással, Biró Lászlónak, ki csekély jövedelméből is nagy összeggel járult a kibővített gimnázium felszereléséhez, s 30—40 ifjút segélyezett évenként, Schlauch Lőrincnek, ki a gimnázium szellemi nivóját emelte azzal, hogy számos tanár kiképzetéséről gondoskodott.

26.

Fiúi hálával hajolunk meg Szatmár jelenlegi püspöke, nagym. Meszlényi Gyula előtt, ki nagy elődjei nyomdokán járva a legújabb kibővítés alkalmával kifesteté kápolnánkat, újjá alakította oltárunkat, évenként 4 tanulót lát élelemmel, számosan nyújt pénzübeli segítyt s 100 éves jubileumunkra 3800 korona ajándékkal lehetővé tette tápintézetünk kibővítését.

Hálás köszönetet mondunk Szatmár-Németi városnak, mely telket, 10000 koronát, tápintézetünknek évi 120 koronát, gimnáziumunknak 600 koronát tevő villamos erőt ad s legújabban játéktérrel ajándékozta meg a helybeli két gimnáziumot.

Kállay György, Frinth, Obermayer, Rudolff, Irsik, Lengyel, tisztelettel őrizzük neveteket s áldjuk emléketeket!

Téged, jóságos Istenünk, alázattal esdve kérünk, hogy ezt az intézetet, melyet századokon át nemes jóltevőkkel áldottál meg, áldd meg továbbra is. Tartsd lenn, vezérelld s áldd meg mindazokat, kik vele jót tettek, kik benne működnek, s kik falai között neveltettek, neveltetnek és neveltetni fognak!

A beszéd befejezése után a „Szózat“-ot szavalta el Nátolya Dezső VIII. oszt. tanuló, s ezután a „Himnus“-t éneklé el az ifjusági énekkar.

Az ének elhangzása után beszámolt az igazgató arról, hogy mely középiskolák küldtek az ünnepségre képviselőket, melyek üdvözlük levélileg vagy táviratilag s köszönetet mondott úgy ezeknek, mint a jelenlevőknek, kiknek soraiban ott volt a város polgármestere s tisztikara, képviselve volt a Székes Káptalan, a bíróság és katonaság.

A sorrend utolsó pontját az ifjusági zenekar által előadott „Induló“ képezte.

Az induló utolsó akkordjainak elhangzása után a nm. Miniszter képviselője dr. Boncz Ödön emelkedett szólásra, örömeinek adott kifejezést, hogy a fényes multú intézet ün-

27.

nepsége ily szépen folyt le, megköszönte a közönség részvételét s az ünnepi gyűlést berekeszté. A résztvevők a dr. Boncz Ödön életésével vettek búcsút az intézettől.

* *
*

Hálás szívvel örökitem meg e helyen intézetünk története részére azok nevét, kik intézetünk örömnepében való részvételüknek küldöttek által, levélben vagy táviratban kifejezést adni kegyesek voltak.

A középiskolák részint képviselő küldésével, részint levélben vagy táviratban emlékeztek meg rólunk.

Képviselőket küldtek :

a budapesti VI. kerületi áll. főgimnáziumot képviselte az intézet igazgatója *Szele Róbert* dr., ki egyszersmind
a budapesti tanári kör,
az V. és VII. kerületi áll. főgimnáziumok üdvözlétét is hozta;
a beregszászi áll. főgimnázium két tanárral,
az eperjesi kir. kath. főgimn. két tanárral,
a munkácsi áll. főgimn. egy tanárral,
a nagybányai áll. főgimn. az igazgatóval és négy tanárral,
a nagykárolyi kegyesr. főgimn. az igazgatóval és három tanárral,
a nyiregyházi ág. ev. főgimn. egy tanárral,
a szatmárnémeti ev. ref. főgimn. igazgatójával és egész tanári karával.

Levélben vagy táviratban küldték üdvözlétüket:

balassagyarmati áll. főgimnázium,
bártfai áll. gimn.
budapesti I. ker. áll. főgimn.

„ II. „ „ „
„ Damjanich utcai áll. főgimn.
„ Barcsay utcai áll. főgimn.
„ orsz. nőképző egyes. leány-gimn.
„ gyakorló főgimn.

budapesti ev. ref. főgimn.
 „ kegyes-tanítórendi főgimn.
 csiksomlyói kath. főgimn.
 csurgói ev. ref. főgimn.
 debreceni ev. ref. főgimn.
 „ áll. főreáliskola,
 egri kath. főgimnázium,
 „ főreáliskola,
 erzsébetvárosi főgimnázium,
 érsekújvári közs. kath. főgimn.
 hajduböszörményi ev. ref. főgimn.
 hódmezővásárhelyi ev. ref. főgimn.
 kaposvári áll. főgimnázium,
 kassai kath. főgimnázium,
 „ áll. főreáliskola,
 kecskeméti kath. főgimnázium,
 kisújszállási ev. ref. főgimnázium,
 kolozsvári ev. ref. kollégium,
 kolozsvári unitárius kollégium,
 lőcsei kir. kath. főgimnázium,
 makói áll. főgimnázium,
 miskolci ev. ref. főgimnázium,
 nagyváradai áll. főreáliskola,
 nagykőrösi ev. ref. főgimnázium,
 pápai „ „ „
 sárospataki „ „ „
 selmecbányái ág. hitv. ev. főgimnázium,
 szabadkai közs. főgimnázium,
 szamosújvári áll. főgimnázium,
 szegedi kegyestr. főgimnázium,
 „ áll. főreáliskola,
 tresztenai kir. kath. gimn.
 újverbászi áll. seg. gimnázium,
 újvidéki kir. kath. magyar főgimnázium,

29.

ungvári kir. kath. főgimn.
veszprémi kath. főgimnázium,
zalaegerszegi áll. főgimnázium.

Levéllal vagy távirattal vettek részt ünnepünkben:

az országos tanár egyesület,
nagybányai minoriták,
Chorin Ferenc a főrendiház tagja,
Szieber Ede tank. főigazgató,
Jaskovics Ferenc főgimn. igazgató,
Koller Pál földbirtokos,
Láday
Sárhegyi Lajos főgimn. tanár,
Szőke Béla plébános.

Fogadják a felsorolt intézetek, testületek és igen tisztelt egyének ezen úton is hálás köszönetünket irántunk tanusított kegyességük —, figyelmük — és barátságukért.

* *
*

A volt tanítványok ragaszkodása fényesen nyilatkozott meg. A helyben s a közel vidéken lakók csaknem valamennyien személyesen vettek részt az ünnepségben.

A távolban lakók közül levélben és táviratban számosan fejezték ki részvételüket. Álljon itt emlékezés okáért diszes névsoruk :

Bársony István író,
Biró Kálmán lelkész,
Bodnár Virgil dr. jogakad. m. tanár,
Bozsenik Béla főgimn. tanár,
Csengeri János dr. egyetemi tanár,
Dunai János lelkész,
Évva Lajos a magyar színház ig. tagja,
Farkas Jenő polgármester,
Görög Gyula főreálisk. tanár,
Hampel János t. kanonok, ny. főgimn. tanár,
Haraszty Gyula főgimn. tanár,

30.

Hrehus Viktor dr. kir. táblabíró,
Ilk Mihály, a Nemzeti kaszinó titkára,
Imre Lajos főgimn. tanár,
Joó Imre dr. „ „
Kasztell Aladár dr. theol. tanár,
Kádár Gusztáv ker. miniszt. műszaki tanácsos,
Kende János prem. főgimn. tanár,
Kossutány Tamás dr., az orsz. m. chemiai intézet igazgatója (személyesen is megjelent),
Kovács Jenő nagybirtokos,
Kovalik József főgimn. tanár,
Krasznay Zsigmond lelkész,
Lukácsy György főgimn. tanár,
Nuszer Lajos dr. kórházi főorvos,
Nagyváradai joghallgatók,
Orosz Antal főerdész,
Őshegyi József alispán,
Papszilágyi László min. osztálytanácsos,
Péterfy Lajos min. osztálytanácsos,
Simon Sándor dr. főgimn. tanár,
Schönherr Gyula dr. muzeumi igazg. őr,
Steinberger Ferenc dr. kanonok,
Stoll Béla ügyvéd,
Schweiger Ede dr. ügyvéd,
Szántó János főgimn. tanár,
Szerdahelyi Ágoston nagybirtokos,
Szögyény Lajos lelkész,
Timár Zsigmond dr.
Tóth István dr. egyetemi m. tanár,
Ternyey Béla lelkész,
Teleki Jenő gróf dr.,
Teleki László gróf joghallgató,
Unger Gusztáv kir. táblabíró,
Vajay Endre kir. főmérnök,

31.

Vadász Gusztáv lelkes,
Zolnai Gyula dr. egyetemi m. tanár.

A megemlékezések reánk nézve olyan kedvesek, olyan becsesek, hogy helyén valónak látom legalább néhánynak egész terjedelmében való ide iktatását.

Budapest, 1904. nov. 29.

Mélyen tisztelt Igazgató úr!

Hálásan köszönöm a tanári kar szives megemlékezését, hogy nekem a gimnázium nagy ünnepére meghívót küldött. Sajnos, nem mehetek el az ünnepélyre, de a szívemmel ott leszek. Nagyon kedves emlékek fűznek Szatmárhoz, ahol a gimnázium 8-ik osztályát végeztem, vagy 31 évvel ezelőtt. Azóta megettem kenyerem javát s ma már sok mélabús örömmel téregetek vissza az immár messze multba; — Szatmárra is, ahonnan az igazi életbe kiindultam.

Üdvözet mindnyájoknak, kivált akik talán még emlékeznek rám; de ezt ugyan kitől várhatnám három évtized elteltével? — A régi otthon iránt érzett szeretetem szóljon hát azoknak, akik ma már új erejét és becsét teszik Szatmárnak s akikben valahogy a rokonságomat érzem lelkileg.

Isten áldása legyen mindnyájokkal.

Mégegyszer fogadja mélyen tisztelt Igazgató úr hálás köszönetemet a megtisztelő megemlékezésért.

Igaz hive
Bársony István
magyar író.

Nagyságos és Főtisztelendő Igazgató úr!

Midőn a Szatmárnémeti kir. kath. főgimnázium nagyérdemű tanári karának a jubileumi ünnepélyre szóló szives meghívását a legmélyebben megköszönöm, el nem mulaszthatom az Igazgató úrnak s a nagyérdemű tanúrtestületnek kifejezni hálámat azon főgimnázium iránt, mely most üli ujjáalapításának századik évfordulóját, mely közel harmadfélszáz éve áll már a magyar katolikus egyház és haza oszlopa gyanánt s melynek egykor én is tanulója voltam. Hivatásom, elfoglaltságom nem engedi meg, hogy személyesen legyek ott azon a lélekemelő ünnepen; gondolatban azonban ott vagyok és a hálás szív érzelmével emlékezem meg arra a sok jóra, melyet ifju korom alma-mater-jétől nyertem: a szellemi gyarapodásra, az anyagi istápolásra, tanulótársaim szeretetére s mindenek előtt tanárain gyöngéd, mindig jóakaró gyámolítására és hathatós oktatásukra, hogy egyházunkat, és sokat szenvedő magyar hazánkat igazán szeressem. Imád-

32.

kozom az Istenhez, hogy legféltetebb kincseinknek, katolikus iskoláinknak ez egyik gyöngyét tartsa meg a nagy alapító szándékai szerint, virágoztassa továbbra is, hogy elmondhassuk Tacitusszal; manet, mansurumque est in farma rerum, in animis hominum, in aeternitate terporum.

Maradtam a Nagyságos és Főtisztelendő Igazgató úrnak s a nagyérdemű tanártestületnek

Kassán, 1904. december hó 4.

alázatos szolgálja:

Dr. Bodnár Virgil

*jászópremontrei rendű kanonok, főgimn. rendes,
kir. jogakadémiai magántanár.*

Kolozsvár, 1904. Dec. 7.

Igen tisztelt Igazgató úr!

Körülményeim nem engedték, hogy szíves meghívásuknak eleget tegyek s lélekemelő ünnepükön részt vegyek, bár szívem szerint a legnagyobb örömmel tettem volna. Midőn most, szíves meghívásukért igaz köszönetet mondok, legjobb kívánságaimat tolmácsolom a szép multra visszatekintő derék intézetnek s hálás szívvel gondolva vissza arra, hogy szülővárosomnak ez az intézete csepegtette belém a műveltség és tudomány elemeit, kívánom, hogy éljen és virágozzék szellemileg és anyagilag folyvást gyarapodva az idők végezetéig, s áldja meg a Mindenható azokat, akik derék munkásságukkal az intézet érdekeit szolgálják.

Sajnálom, hogy nagy elfoglaltságomban a tegnapi ünnep alkalmával az üdvözlőletet elmulasztottam, de mulasztásomat pótolja utólag szivből eredő, őszinte jó kívánságom és meg nem szűnő hálám.

Főtisztelendőségednek és az egész nagyrabecsült tanári karnak legszivesebb üdvözlőletemet küldve kiváló tisztelettel vagyok

őszinte hívők

Dr. Csengeri János

Penc, 1904. Dec. 9.

Mélyen tisztelt Igazgató úr!

Kedves barátom!

Nagy sajnálatomra a gimnázium 100 éves évfordulójára a meghívást csak az ünnepség napján kaptam kézhez, mert pár napig nem voltam itthon. Fizikai lehetetlenség volt tehát az ünnepen megjelennem, amiben része van annak a körülménynek is, hogy az ünnepség hírére a lapok előlegetesen nem hozták s így előre nem tudhattam róla. Igen sajnálom pedig, hogy ama intézet örömnapján, melynek hálás tanítványául fogom

magam vallani életem végéig, nem vehettem részt, mert nagy örömemre és büszkeségemre szolgált volna, ha megjelenhettem volna azon bizonyára nem kis számú érdemes és nagyrabecsült hazafiak körében, akik velem együtt a szatmári gimnáziumból indultak az élet viharos tengerére. Még jobban sajnálom, hogy igen tisztelt Igazgató úr kitüntető meghívásának nem tehettem eleget, mert ifjúkori emlékeken kívül személyes rokonszenv és nagyrabecsülés fűz tisztelt személyéhez, akinek barátságát fiatalkori szerzeményeim legértékesebb sikerei közé számítom. – Kérem ezek alapján méltóztassék kimenteni elmaradásomat azok előtt, akik talán észrevették s igen t. Igazgató urat első sorban kérem, ne vegye közönyösségnek távolléteimet s tartson meg továbbra is nagyrabecsült barátságában és kedves tanuló társi emlékében.

A jó Isten tartsa meg sokáig kiválóan hasznos és hazafias szellemében a mi kedves főgimnáziumunkat érdemes igazgatójával, tanári karával és reménnyel teljes fiatalságával.

Szives üdvözlettel vagyok

híve, barátja és szolgája,

Evva Lajos.

*Főtisztelendő főgimnáziumi Igazgató,
szentszéki Ülnök úr!*

Kiválóan tisztelt uram!

Az áldott és örök emlékű Pázmány Pétertől alapított Szatmárnémeti kir. kath. főgimnázium újjáalapításának 100-dik évfordulója ünnepélyére hozzám érkezett nagybecsű meghívást, annál mélyebb köszönettel fogadtam, mert ezen tan és nevelő intézetben az 1840-es évek elején az akkor még úgynevezett „Liceum”-ban végezvén tanulmányaimat, ifjú korom óta a kegyeleti érzület hatásának édességét a nevezett intézet iránt lelkemben mindig megőrizni törekedtem.

És most, midőn magas életkorommal járó testi bajok zaklatnak, alig remélhetem, hogy a szatmári tanintézet hála és örömmünepélyén személyesen vehessek részt örülve az örvendezőkkel. De lélekben ott leszek. És kérni fogom Istent, hogy a mindig jó hírnévnek örvendő tanintézetet, melynek előljárósága a jelenidőben is a tanuló ifjuságban a hit és erkölcsi élet megszilárdítására, a szellemi képzettség fejlesztésére, a lelkek nemesítésére legélénkebb gondossággal őrökdi s amely tanintézet az emberi társadalomnak sok hithű, jeles, előkelő egyént, tántorithatatlan hazafit nevelt és nevel a magyar hazána, a virágzás legfőbb fokára eljuttatni és azon megtartani, a Főtisztelendő és Tekintetes tanári kart nemes céljának bevelősítésában legtöbb örömhöz s a boldogság áldásaihoz elvezetni kegyeskedjék.

Ezek után magamat Főtisztelendő Igazgató úr becses hajlamaiba ajánlva, a t. tanári kart kollegiális tisztelettel üdvözölve, szüntelen nagyrabecsüléssel maradok,

Ungvár 1904. év december 2-án.

Főtisztelendő Igazgató úrnak alázatos szolgája és tisztelő

rokona az Úrban

Hampel János,

tb. kanonok, nyug. tanár.

Nagyságos Igazgató úr!

Őszinte tisztelettel üdvözlöm Nagyságodat s a bölcs vezetése alatt működő tanári kart azon alkalomból, hogy az előttem is mindig kedves emlékü Alma-Mater, melynek jóságosan ápoló ölén végeztem középiskolai tanulmányaimat s mely iránt én soha meg nem szünhető hálával viseltetem, — fennállásának 100-ik évfordulóját megérte.

Adja Isten, hogy mindig nemes hivatásuk magaslatán álló tudós és tiszteletreméltó - tanárai e kedves tanintézetet a virágzás útján folyton-folyvást előbbre vigyék, hogy az, — mint eddig is volt, legyen jövőben is a magyar nemzeti közművelődésnek mindenható erős tényezője, hatalmas bátyája.

Fogadja Nagyságod — s szíves tolmácsolása útján az általam tisztelt tanári kar őszinte nagyrabecsülésem kifejezését, mellyel vagyok Nagyságodnak

Nagykőrösön 1904. dec. 4.

igaz tisztelője

Dr. Joó Imre,

ev. ref. főgimnáziumi tanár.

Szeretve tisztelt Igazgató úr!

Mélyen tisztelt Tanárikar!

Személyesen nem lehetek jelen azon magasztos ünnepélyen, mikor nagyhirű intézetük, melynek én is örök hálára vagyok lekötelezve, fennállásának újabb századik évfordulóját ünnepli.

A szatmár kath. főgimnáziumon mintegy életre támadva látjuk a mithológia főnix-meséjét: hamvaiból kikelve, áll és virul ismét az intézet s álljon és viruljon még időtlen-időig, mint világitó oszlopa a vallásos és hazafias nevelésnek.

Áldja meg az isteni Gondviselés szeretett Igazgató urat, áldja meg a tisztelt tanári kart, áldja meg a gondjaikra bizott ifjuságot, áldja meg az üdvös, de fáradságos tanári munkát!

Szívélyes üdvözlettel vagyok úgy szeretve tisztelt Igazgató úrnak, mint a mélyen tisztelt tanári karnak

Asszonyvására 1904. dec. 4.

*alázatos szolgálók és hálás
tanítványok
Kende János,
premontrei tanár, id. plébános.*

Főtisztelendő Igazgató úr!

A küldött meghívóban — melyért hálás köszönetemet fejezem ki — örömmel vettem tudomást arról, hogy a Szatmárnémeti kir. kath. főgimnázium e hó 6-án ünnepli meg I. Ferenc király által való ujjaalapításának 100-ik évfordulóját!

Ezen örömnepély — amelyen csak lélekben vehetek részt — méltó kifejezése azon áldásos kulturális működésnek, amelyet nehéz idők között teljesített a szatmári kir. kath. főgimnázium szeretett Hazánk szolgálatában mindenkor — a valláserkölcös nevelés és a tanítás terén — hiven és igazán!

Adja az egek Ura, hogy e nevezetes napon ismét egy új századra virradjon fel e tanintézet dicső fényében s a multnak emlékei és Pázmány Péter szelleme tegyék ragyogóbbá jó hírnevét az utókor számára!

Üdvözlöm szívem melegével a mélyen tisztelt igazgató urat s a tanári kart, úgyszintén az ifjúságot!

Isten áldása legyen hazafias működésükön.

Maradok kiváló tisztelettel a

Főtisztelendő Igazgató úrnak

Budapest 1904. dec. 3.

*őszinte hiva
Kovalik József,
budai kir. egye. főgimn. tanár,
úgy is mint a szatmári főgimn. egykori növendéke.*

Mélyen tisztelt Tanári kar!

Főgimnáziumuk ujjaalapítása 100-adik évfordulójának ünnepélyére szóló meghívójukat köszönettel vettem kezemhez.

Felette sajnálom, hogy hivatalos teendőim miatt e szép ünnepélyen személyesen részt nem vehetek.

Üdvözlöm ez alkalommal a mélyen tisztelt tanári kart s mint a a gimnáziumnak volt tanítványa hálásan gondolok vissza azokra, kik tanáraitam voltak.

Az Isten áldását kívánom a gimnázium további sikeres működésére.

Engedjék meg, hogy ez alkalommal a mellékelt képet) csatolhassam, másolatát a kegyelettel őrzött eredetinek.*

*Kiváló tiszteletem nyilvánításával
Magyaróvár 1904. december 4.*

*hálás hívők
Őshegyi József
alispán.*

Főtisztelendő Igazgató úr!

Legkisebb gyermekemnek hirtelen jött megbetegedése ép az utolsó pillanatokban gátol meg abban, hogy az én egykori, feledhetetlen gimnáziumomnak, a bölcs vezetése alatt álló kir. kath. főgimnáziumnak százéves évforduló ünnepségén személyesen megjelenhessek.

Mennyi édes örömtől fosztott meg ime most is a kérlelhetetlen végzet !

Fájdalom, nem marad hát most egyéb számomra hátra, mint így mondani hálás köszönetet Főtisztelendőségednek és a tekintetes Tanári karnak azon kitüntető szivességért, mellyel csekélységemet, mint drága intézetüknek egykori növendékét, az ünnepségre meghívni kegyesek voltak.

Adjon az Ég főgimnáziumuknak örök hírt, nevet és dicsőséget, működő tagjainak pedig a magasztos munka birására zavartalanul boldog és hosszú életet!

*Főtisztelendőségednek és a tek. Tanári karnak
Losoncon 1904. dec. 3.*

*tisztelő hive
Dr. Simon Sándor.*

Budapest, 1904. nov. 30.

Mélyen tisztelt Igazgató úr!

Nagyon szépen köszönöm a tanári karnak megtisztelő meghívását a közelgő szép ünnepélyre s igérem, hogy — ha csak vis major nem akadályoz — részt veszek azon.

Hiszen legkedvesebb emlékeim közé tartozik a derék gimnázium, hol gyermekkoromat, kora ifjúságomat töltöttem, ahol felejthetetlen jó tanáraink megtanítottak dolgozni, ahol megvetették azt az alapot, melyen szilárdan épült fel egész pályám !

Hálás szívvvel lépek majd ismét falai közé s annyi számos társammal együtt fogom kérni az Ég áldását továbbra is arra a megszentelt helyre !

A viszontlátásig szívből köszönti mindannyiukat, első sorban nagyon tisztelt Igazgató uramat, egykori barátomat s szívélyes üdvözléssel vagyok

a régi hálás diákjuk

Dr. Tóth István,

egyet. magántanár.

Főtisztelendő Igazgató úr!

Örömmel és hálás köszönettel fogadtam, az általam mélyen tisztelt Tanári karnak, — a főgimnázium ujjaalakítása 100-ik év fordulójának ünnepélyére szóló, előttem nagyon becses meghívását.

Végtelenül szerettem volna személyesen részt venni az ünnepélyen, de nagy mérvű hivatali elfoglaltságom nem engedi meg nekem ezt az örömet, de lélekben ott leszek, együtt fogok ünnepelni a jelenlevőkkel, elmondom a hálaadó imámat a templomban itt, — hogy e tekintetben is ragaszkodjam a közölt műsorhoz.

A főgimnázium ünnepe az én ünnepem is, hiszen 45 évvel előbb 1851/2-től 1858/9-ig én is növendéke voltam, — növendéke volt Istenben boldogult első szülött fiam Béla, aztán Lajos, nyolc—nyolc éven át, — végre három éven át Gusztáv fiam.

Ha felmutatnák e főgimnázium levél- és okmánytárát, nem találnánk semmi nyomára annak, hogy a ma nagyszabású arányokban működő „Önképző-körnek“ alapját mi kezdtük építeni 1858—1859-ik tanévben, a ma terebélyes fává nőtt, az érdemnek jutalmat is nyújtó körnek mustár-magvát mi vetettük el.

Nem találnánk adatot azért sem, hisz csodálatos, hogy a főgimnázium évi értesítőjében néhány évvel ezelőtt dr. Sarmaságh tanár úr által közölt történetben épen ezen tizenegy tagból álló, magvető kis gárdának, ha nem csalódom, talán egy tagja sem volt megemlítve, hogy a főgimnázium növendéke volt volna.

A magyar irodalom tanára, csak szeretetünk emlékében élő Páskuj Lajos volt; az ő lelkesítő felhívására, helyes irányú útmutatása folytán állottunk össze, fájdalom csak tizenegyen.

Név nélkül nyújtottak be munkáinkat tanárunknak az ő birálata után jelent meg az, — az egyetlen példányban készített „Méhkas“-ban, melynél a nyomdászati teendőket Makarovics György tanuló társunk szép írása végezte.

A főszerkesztő volt Fekete Ödön, ki ez évben, mint a Kassai ítélőtáblának tanács elnöke nyugalomba ment, — a főmunkatárs, diszmester, ki a rajzokat és előbetűket készítette, én voltam, — a munkatársak közzül él még Koputány Geiza, a budapesti kir. ítélőtábla bírása, és Franhold

Arthur kir. tanácsos, a kereskedelmi minisztérium számvevőségének igazgatója; a többi hét munkatárs már nyugszik a földben.

- 1) *Demjánovics János meghalt mint Ungmegye főorvosa.*
- 2) *Kun Róbert mint a Dévai kir. főgimnázium tanára.*
- 3) *Homicskó Elek mint beregmezei iloncai gk. lelkész.*
- 4) *Várna Illés mint szatmármegyei ilobai gk. lelkész.*
- 5) *Fülöp Márton mint Ugocsa megye főlevéltárosa.*
- 6) *Bukovics György növendék pap volt, elhalálozásakor mi volt, ezt nem tudom.*
- 7) *Endrédi Kálmán meghalt mint Szatmár-Németi sz.kir. város számtisztje.*

A lapban név nélkül két számban megjelent „Sirvirágok“ szerzője maga Páskuj Lajos, szeretett tanárunk volt.

A „Méhkas“ számaint beköttettük, — áttekintés végett elkérte azt boldogemlékű Haas Mihály püspök ö méltósága ; ennek halála után hasztalan kerestem, pár éve, hogy Lajos fiam útján az Erdélyi volt papnöveldei aligazgató hagyatékából negyven év után ismét kezembe jutott.

Nekem nagyon becses e csekély munka, de örömmel adom át a főgimnázium önképző-körének könyvtárába, mint szerintem jogosult tulajdonosnak.

Szívből üdvözlöm Főtisztelendőségedet és a mélyen tiszteli Tanári kart a 100 éves évforduló ünnepén, és imádkozom, hogy a főgimnázium emelkedjék évről-évre tekintélyben, Főtisztelendőségedet és a Tanári kart teljes jó egészségben kitartás és türelemben a Mindenható a főgimnázium további felviragozására, a szülők és a tanulók öröme soká, igen soká éltesse.

Debrecen 1904. év. dec. 5.

*Szívből kívánja
Unger Gusztáv,
kir. ítélő táblai bíró,
a főgimnáziumnak 1851/2-től
1858/59-ig volt hálás növendéke.*

Mélyen tisztelt Igazgató úr!

A szatmári kir. kath. főgimnáziumnak e hó 6-án tartandó örömmünnepe az én lelkemben is visszhangot ébreszt. A szeretet és hála érzetével gondolok vissza a rövid 7—8 hónapi időre, melyet e jeles iskola falui között töltöttem, mely azonban, rövidsége dacára is, főképp egyik kiváló philologusnak, Hehelein Károlynak szellemével mély és maradandó nyomot hagyott lelkemben. Mint érett ifju is vissza vágytam az intézetbe, hogy újra halljam e feledhetetlen tanárt, kitől a nyelv szellemének kuta-

tásában oly sokat tanultam, s kitől tudományos pályám első indítékát nyertem.

Fogadja tehát igen t. Igazgató úr a nagyrabecsült tanári testülettel együtt a régi növendékek szívből jövő üdvözlését azon kívánsággal, hogy a nagy Pázmány Pétertől alapított iskola századokon át hasson és ragyogjon azon erények által, melyek alapítójának nevét történetünkben örök emlékezetűvé tették.

*Az igen t. Igazgató úrnak és Tanári testületnek
Budapest 1904. dec. 4.*

*igaz tisztelője
Zolnai Gyula.*

* *
*

A jótékonyág is kivette részét jubileumunkból. Ünnepünk emlékére a gimnáziummal kapcsolatos tápintezetet kibővítettük. A kezdetben 22, később 22 ifjut befogadni képes intézet ma 35 ifjunak ad otthont. Ezen kibővítés költségeit, 3800 koronát, áldott emlékü bőkezű főpásztorunk, Meszlényi Gyula ajándékozta jubileumunk alkalmából.

Teleki Jenő és József grófok 100 koronát adtak ezen alkalomból a tápintezetnek.

Koller Pál földbirtokos, kinek két fia intézetünkben nyeri neveltetését, 400 koronát tett le alapul a zenében kiválóbb előmenetelt felmutató ifju évenkinti jutalmazására.

* *
*

Ősi szokás szerint az ünnepséget társas ebéd fejezte be. Annak dacára, hogy az épen e napra eső vármegyei rendkívüli közgyűlés sokakat akadályozott a megjelenésben, 160-an voltunk együtt.

* *
*

Az ifjúság nem vehetett részt hallgatóságul a főünnepben, mivel a felnőtt résztvevőket sem tudta befogadni tornatermünk. — Ezért december 7-én az ifjúság részére külön ünnepet tartottunk, csaknem teljesen ugyanazon programmal, mely szerint előző napon ünnepeltünk.

40.

Jól is történt ez így! December 6.-án hálát adtunk Istennek a letűnt 100 évben nyújtott kegyelmeiért, 7.-én pedig buzgón esedeztünk, hogy az azon nappal kezdődő 100 évben is áldja meg intézetünket, áldja meg a benne tanulókat s tanítókat.

Ratkovszki Pál.

II.

Az iskola 1904.—1905. évi életéből.

A) Nevezetesebb események.

Az 1904/5. isk. évi alakuló tanácskozás augusztus 29.-én délután tartatott; a javító-, pótló- és magán vizsgálatok augusztus 30.-án és 31.-én folytak le, a tanulók felvétele és beírása szeptember 1., 2. és 3. napjain történt.

Szeptember 4.-én ünnepélyes isteni tisztelettel s a tanulókhöz intézett igazgatói beszéddel megnyitott az 1904/5. iskolai év; 5.-én felolvastattak az iskolai törvények, utasítást kaptak a tanulók a másnapi teendőkre s 6.-án kezdetét vette a rendes tanítás. E naptól kezdve a szabályoknak mindenben megfelelően zavartalanul folyt a tanítás az év befejezéseiig.

Összesen 520 nyilvános tanuló vétetett fel az intézetbe, 3-al több mint az 1903/4. évben; dacára a szaporodásnak osztályaink száma eggyel apadt, mivel csak az I., II. és III. osztály létszáma érte el azon számot, mely mellett párhuzamos osztály állítható s így a jelen évben 8 rendes osztály mellett csak 3 párhuzamos osztálya volt intézetünknek.

Megünneplé az iskola Ő Felsége, az apostoli király, legkegyelmesebb urunk névnapját isteni tisztelettel s iskolai szünettel.

Gyászünnepet rendeztünk boldogult Erzsébet királynénk emlékére isteni tisztelettel és beszéd tartással. — A beszédet Bagossy Bertalan tanár tartotta.

Az 1848-iki törvények szentesítésének évfordulóját s a koronázás emléknapját szintén isteni tisztelettel s a tanulókhöz intézett beszéddel ünnepelte az iskola. Az első alkalommal Fechtel János, a második alkalommal Kurtz Sándor tartá az ünnepi beszédet.

Megünnepeztük az iskola visszaállításának 100 éves évfordulóját; erről beszámol ezen értesítő I. fejezete.

42.

Szieber Ede tank. kir. főigazgató úr március 26—31.-én végezé hivatalos látogatását intézetünkben s elnökölt a június 20—24. napjain megtartott érettségi vizsgálatokon.

Újvári Béla kir. tanácsos, a közoktatásügyi tanács tagja a miniszt. megbízásából április 6. és 7.-én a magyar nyelv és irodalom tanítási módszerét tanulmányozta intézetünkben.

Dr. Kádár Ambrus, szatmári székesegyházi kanonok, pápai praelátus mint püspöki biztos jelen volt a római és görög szert. kath. vallású tanulók hittani vizsgálatain június 9. és 10. napjain.

A városi főorvos, dr. Jéger Kálmán úr, bár az iskolának van saját orvosa, két ízben végig járta az osztályokat s megvizsgálta a tanulók szemét, nehogy ragályos szembetegség áldozataivá essenek a tanulók.

A tanulók erkölcsi magaviselete általában jónak mondható. A tanulmányi előmenetelről ezen értesítő V. fejezete alá foglalt érdemsorozat s a VI. fejezet 3. táblája ad felvilágosítást.

A latin és görög szertartású kath. tanulók a téli időszakban szent misét ünnep és vasárnapokon, az év többi részén naponkint hallgattak, szent beszédet pedig az év minden ünnepén és vasárnapján; a szentségekhez négyszer járultak, nagyböjtben három napi szent gyakorlat után; jelen voltak az egyházi körmeneteken, megünnepelték szent Imre hercegnek, a gimn. kápolna védőszentjének és szent Alajosnak, az ifjúság patrónusának napját. A nem kath. vallású tanulók hitoktatóik utasításai szerint s azok felügyelete alatt végezték vallási gyakorlataikat.

A gimn. tápintézet vagyona ezen értesítőben a X. fejezet alatt van kimutatva.

Az ösztöndíjakat, jutalmakat és segélyezést az értesítő VIII. fejezete tünteti elő.

Az évváró vizsgálatok június 9—19. napjain voltak; június 29.-én az évet ünnepies hálaadó isteni tisztelet fejezte be.

B) Változások a tanári karban.

Változás a tanári karban nem volt ez évben.

C) A tanárok irodalmi és társadalmi működése.

1. *Bagossy Bertalan*. Választmányi tagja a szatmáregyházmegyei irodalmi körnek, a Kölcsey-kör irodalmi szakosztályának, a szatmár-ugocsamegyei tanítók egyesületének és a kath. kaszinónak.

2. *Dr. Fechtel János*. A szatmári Kölcsey-kör ügyvezető alelnöke, a szatmári nőegylet főtitkára, a Széchenyi-társulat titkára, a szatmári első gőztéglagyár igazgató-tanácsosa, a dalegyesület alelnöke, a szatmári Polgári Társaskör, a kath. kaszinó, a vereskereszt egyesület és az országos tanáregyesület tagja. Felolvasásokat tartott és hírlapi cikkeket írt.

3. *Dr. Fodor Gyula*. A szatmári Kölcsey-kör titkára. A kath. kaszinó alelnöke és az országos tanáregyesületnek tagja; a kereskedőtanonciskola igazgatója; *Dr. Kurtz Sándorral* szerkesztett Latin Olvasókönyvet a gimn. III. és IV. osztálya számára. (Bpest, Franklin Társulat.)

4. *Fölkel Béla*. A főgimnáziumi tápintézet felügyelő tanára és pénztárosa; a kath. kaszinó egyházi alelnöke, a philologiai társaságnak, a Szent István Társulatnak és az országos tanáregyesületnek tagja. Tanít a helybeli tanonciskolában.

5. *Orosz Alajos* az Ezredévi Asztaltársaság elnöke, a Kölcsey-kör irod. szakosztályának elnöke, az országos Középiskolai Tanáregyesület, a Szatmáregyházmegyei irodalmi kör és a kath. kaszinó választmányi tagja. Rendezte a Kölcsey-kör matinéit, Német Olvasó- és Gyakorlókönyve IV. Német Stílusgyakorlatok című műve II. kiadásban jelent meg.

6. *Ratkovszki Pál*. Miniszteri biztos a Szatmárnémeti kath. polgári tanítónőképző intézetnél; elnöke a gimnáziumi tápintézetnek, a Szatmár-vármegyei takarékpénztár részvénytársaság felügyelő-bizottságának, a Pázmány-sajtó választmányának; választmányi tagja az orsz. Középiskolai Tanáregyesületnek, a kath. kaszinónak, a vöröskereszt egyesület helyi fiókjának; rendes tagja a math. és fiz. társulatnak. Írt néhány cikket a helyi lapokban s ezen értesítő első cikkét.

7. *Sándor Vencel*, a szatmári dalegyesület titkára, a szatmári zeneiskola igazgató-tanácsának, a Kölcsey-kör irodalmi szakosztályának, az orsz. tanáregyesületnek és a Magyar nyelvtudományi társaság tagja.

8. *Dr. Shöber Emil* tagja a m. kir. természettudományi társulatnak, a Kölcsey-körnek. Tanít a helybeli ker. Tanonciskolában.

D) Az ifjúsági „Kazinczy Önképzőkör“ ez évi működése.

A kör vezetője *Kovács Gergely* tanár volt, mivel a kör múlt évi vezetője, *Orosz Alajos* tanár, 7 évi buzgó és eredményes működés után lemondott ezen állásáról. Háláját iránta a kör jegyzőkönyvileg örököltte meg, a kör vezetősége pedig diszoklevélben mondott köszönetet 7 évi buzgó fáradozásáért.

Az alakuló gyűlés 1904. szeptember 15.-én volt; ekkor választotta meg a kör tisztikarát is, amely a következőképpen alakult meg: elnök *Schönpflug* Ernő, titkár *Vinkler* János, pénztáros *Nátolya* Dezső, a nagy olvasótár kezelője *Kormos* Gyula, a magán olvasmányok kezelője *Frankó* János VIII. oszt. tanulók; főjegyző *Bérci* Béla, aljegyző *Réti* Jenő, alkönyvtárosok *Kincsesy* Antal és *Molnár* Imre VII. oszt. tanulók. A körnek 68 rendes és 52 rendkívüli tagja volt. Gyűléseit a kör két hetenként tartotta a vezető tanár jelenlétében, összesen 1 alakuló, 11 rendes, 2 dísz és 1 zárógyűlés volt. A rendes gyűlések közül egyet az aradi vértanúk emlékének szentelt a kör. 1905. év január 19.-én Vörösmarty emlékére díszgyűlést tartott a kör a következő programmal:

1. Szózat, éneklé a főgimnáziumi ifjúság.
2. A vén cigány, szavalja *Kormos* Gyula VIII. oszt. tanuló.
3. Vörösmarty mint lírikus. (Pályanyertes mű.) Felolvassa *Nagy* Márton VIII. oszt. tanuló.
4. Szép Ilonka, melodráma, szavalja *Vinkler* János VIII. oszt. tanuló, zongorán kíséri *Biró* Béla VIII. oszt. tanuló.
5. Emlékezés Vörösmartyról, mondja *Schönpflug* Ernő VIII. oszt. tanuló, ifjúsági elnök.
6. Szózat, szavalja *Höllich* Kálmán VII. oszt. tanuló.
7. Hegedü-duett Danclától, előadják *Kormos* Gyula és *Szentiványi* József VIII. oszt. tanulók, zongorán kíséri *Reiter* Sándor VIII. oszt. tanuló.
8. Himnusz, éneklé a főgimn. ifjúság.

A második díszgyűlés 1905. március 15.-én folyt le és programja a következő volt :

1. Ima, Verditől, előadja az ifjúsági vegyeskar.
2. Talpra magyar! Petőfi Sándortól, szavalja *Márkus* Lajos VIII. oszt. tanuló.
3. Magyar népdalok, előadja az ifjúsági vegyeskar.
4. Március 15. ünnepi óda, írta *Bérci* Béla VII. o. t., szavalja *Molnár* Imre VII. oszt. tanuló.
5. Ünnepi beszéd, mondja *Vinkler* János VIII. oszt. tanuló.

45.

6. Rigoletto ábránd Dorntól, zongorán előadja *Kishalmy* Lajos VII. oszt. tanuló.

7. Szimfonia Haydn-től, előadja az ifjúsági zenekar.

8. Mi a haza? melodráma Ábrányi Emiltől, zenéjét szerzette Horváth Ákos. Szavalja *Pirkler* Zoltán VIII. oszt. tanuló, zongorán kíséri *Biró* Béla VIII. oszt. tanuló, közben énekel az ifjúsági férfikar.

9. Himnusz Kölcseytől, előadja az ifjúsági vegyeskar.

Mindkét díszgyűlésen nagy és előkelő közönség volt jelen.

A kör működése szavaltokból, dolgozatokból, felolvasásokból, szabad előadásokból s az ezek értékét megállapító írásbeli és szóbeli bírálatokból állott. A beérkezett művek száma 38: verses 11, értekezés, szabad előadás, önálló novella 27. Szavaltat 32 volt.

A kör elvetett 1 prózai művet, a többi (26) elfogadára ítélte és pedig: jegyzőkönyvi dicséretre 1, dicséretre 8, sikerült fokozatra 12, egyszerű fokozatra 7-et.

Ez évben két pályatétel volt kitűzve, az egyik Vörösmarty mint lírikus, a másik Balassa és Petőfi címmel. Az elsőn 15—15 korona jutalmat nyertek *Nagy Márton* VIII. oszt. tanuló és *Feuerstein* Ignác VII. oszt. tanulók. A második pályázaton *Nagy Márton* VIII. oszt. tanuló 10 koronát, *Szücs* Sándor VII. oszt. tanuló 8 koronát nyert.

A kör könyvtára 1943 művet tartalmaz 4359.55 korona értékben. A következő folyóiratok jártak: *Kath. Szemle*, *Új Idők*, *Tanulók Lapja*, *Zászlónk*. A kör rendes tagja a Szent-István-Társulatnak.

A kör vagyona készpénzben 1500.50 korona.

E) Ifjúsági ének- és zenekör.

Az ifjúsági ének- és zenekörnek vezetését Sándor Vencel tanár vállalta el. Az ifjúság vegyeskara, mely 140 tagból állt, heti két órában tanulta az egyházi és világi műéneket. Az egyházi ének tanítására nagyobb súlyt helyeztünk, úgy hogy a vegyeskar az eddigi egyhangú ének helyett a vásár- és ünnepnapokon a székesegyházban tartott deákmiséken négyes karban is énekel. Világi darabokkal a vegyeskar az önképzőkör díszgyűlésein szerepelt, valamint az intézet visszaállításának 100 éves évfordulóján. Az I. A) és B) osztály növendékei ezenkívül elméleti oktatásban is részesültek hetenkint egy órában.

A zenekör 17 tagból állott. A tagok különösen ünnepélyek előtt részesültek oktatásban. E tanévben a zenekör apróbb darabokon kívül egy nagybbszabású szimfóniát is adott elő a március 15-iki hazafias ünnepélyen.

F) A gyorsírókör ez évi működése.

Az ifjúság ez évben is megalakította a gyorsírókört szept. 25.-én.

A kör védnöke az igazgató, elnöke dr. Fodor Gyula tanár volt.

Tisztviselőkül megválasztottak:

Titkárul: Vinkler János VIII.

Előadókul: Vinkler János VIII. és Scheffler János VII.

Főjegyzőül: Nagy Márton VIII.

Aljegyzőül: Stokker Márton VII.

Pénztárosul: Grósz Májer VIII.

Könyvtárosul: Májer Antal V. o. t.

Beiratkozott az év elején 56 tanuló; évközben kilépett 12 tanuló. A tagok két tanfolyamra osztva tanulták a levelező s vitagyorsírás. Tankönyv: Bódogh Levelező gyorsírás, a vitairóknál Markovits-Vikár vitairása.

A kör több példányban járatta a „Gyorsírászi lapok“, „Budapesti gyorsíró“ és az „Orsz. M. diák gyorsírószövetség“ c. szaklapokat.

Tagsági díj 3 kor., beiratási díj 50 fill.; a szegényebb tanulók azonban kedvezményekben részesültek.

A kör tagja volt az „Orsz. diák gyorsírószövetségnek.“

G) Torna-ügy.

Az intézeti tornaverseny, amely egyuttal a tanulók tornavizsgálata is volt, június hó 11.-én, pünkösd első napján délután 5 órakor tartatott meg a gimnázium udvarán.

A hírlapok és külön meghívók útján értesített közönség nagy számban volt jelen a tornaversenyen, s élénk érdeklődéssel kísérte annak minden egyes számát, s tetszésnyilvánításának számtalanszor kifejezést adott.

A 15. pontból állott műsor előadása 5 órától 7-ig tartott.

A versenybiróság Sándor Vencel, Haller Jenő tanárokból és Erdélyi Imre tornatanítóból állott.

A verseny műsora különben a következő volt:

1. Ének, Himnusz, énekli a főgimn. ifjúsága.
2. Szabadgyakorlatok, II. B osztály.
3. Verseny kötélmászás I. és II. osztály.
4. Osztály-tornázás rohamdeszkán, III B.oszt.
5. Bakugrás, VI.—VII. osztály.

6. Osztály-tornázás ugró-zsámolyon II. A oszt.
7. Csapattornázás korláton V.—VII. oszt.
8. Ablakugrás III. A osztály.
9. Verseny magas- és távugrás IV.—VII. oszt.
10. Szabadgyakorlatok fabottal, VI. osztály.
11. Csapattornázás lovon VI.—VII. osztály.
12. Verseny magasugrás rúddal V.—VII. oszt.
13. Verseny súlydobás V.—VII. osztály.
14. Verseny birkózás.
15. Ének, Szózat, énekli a főgimn. ifjúsága.

A tornaverseny alatt, a helybeli m. kir. honvédparancsnokság lekötelező szivessége folytán a honvéddenekar játszott válogatott darabokat. Ezen szivességért a kir. kath. főgimnázium igazgatósága ezuton is hálás köszönetét nyilvánítja.

A versenybíróság ítélete alapján, mint győztesek a *kötélmászásban elismerő okiratot* a következő tanulók nyertek:

I. A) osztály: Dán György, Bárdóly Lajos, ifjú Fogarassy József, Gripp Ferenc, Láng István, Fogarassy Sándor.

I. B) osztály: Tatz Kálmán, Almássy József, Láng József, Fásztusz György.

II. A) osztály: Kirilla Tivadar, Ehlauf Pál, Berghoffer Imre, Holcmann Győző.

II. B) osztály: Egressy Izidor, Stefanovszky Sándor, Spetka Béla.

III. A) osztály : ablakugrás: Donka Károly, Pap Béla, Krause Károly.

III. B) osztály: rohamdeszka: Radó Miklós, Bárdóly Sándor.

IV. osztály. Magas ugrás: Mák János, Papp Sándor, Klein Béla, Bodnár Alajos, Szilvássy Dezső, Lengyel János 140 cmtrt ugrottak.

V. osztály: Bornemissza Miklós, Urbántsek László, Mán Zoltán Müller Ferenc, 150 cmtrt ugrottak.

VI. osztály: Pék László 170, Láday Dezső 160 cmtrt ugrottak.

VII. osztály: Kishalmy Lajos, Pfiszter József, Bérci Béla 170 cmtrt ugrottak.

VIII. osztály: Heidenhoffer István 170 cmtrt ugrott.

A távolugrásban kitűntek: Pék László VI. o. t. 5.60 mtr., Kishalmy Lajos VII. o. t. 5.10 mtr., Burda Nándor VII. o. t. 5.40 mtr., Pfiszter József VII. o. t. 5.40 mtr., Bérci Béla VII. o. t. 5.40 mtr., Nonn János 5.50 mtr. — A VIII. osztályból: Heidenhoffer István 5.60 mtr. hosszú ugrással.

A rúddal való magas ugrásban kitűntek: Pék László VI. o. t. 280, Szabó Jenő VI. o. t. 270 mtr. — A VII. osztályból: Kishalmy Lajos

48.

280, Bérci Béla 280, Nonn János 280 mtr. — A VIII. osztályból: Heidenhoffer István 280 m. magas ugrással.

A birkózásban kitűntek: Weisz Károly VI. és Kincsesy Antal VII. oszt. tanulók.

A tornázás gyakorlása alól, látható testhibák és állandó szervi bajok miatt felmentést kapott 51 tanuló.

Az alsó négy osztályban a tornázás mint osztálytornázás, a felső négy osztályban mint csapattornázás gyakoroltatott.

A felső osztályok tanulóin a tanév első hetében erőmérés is tétetett. Az eredmény egy rovatos könyvbe vezetett be.

A tanulók az arra alkalmas időben a fürdést és úszást a Szamos folyóban két jól berendezett uszodában mérsékelt díj mellett, kellő felügyelet alatt gyakorolhatták.

A korcsolyázást szintén nagy előszeretettel gyakorolták tanulóink

A kötelező játékdélutánok minden osztályban keresztül vitettek.

Az állandó játéktér kérdése is megoldást nyert. Amennyiben Szatmár-Németi szab. kir. város törvényhatósági közgyűlése az úgynevezett „*városi lucernás*“-ból mintegy 12 ezer négyszög m. területet állandó játékterületnek átengedett, azt sodronykerítéssel, félszerrel, szerkamarával és illemhellyel ellátta és körül fásította. Ezen ténye által ismét megmutatta a nemes város, hogy minden szépért és nemesért tud lelkesedni s az ifjúság testi nevelésének ügyét szíven viseli. Az új játéktér az iskolához 12—15 percnnyire fekszik.

A játékdélutánok alatt a tanulók felett a felügyeletet gyakorolták: Fölkel Béla, Sándor Vencel tanárok és Erdélyi Imre tornatanító.

Az I. A) és B) és a II. A) osztályokra hétfőn délután 2—4-ig, valamint a VI., VII. és VIII. osztályokra kedden délután fél 4-től fél 6-ig felügyelt Erdélyi Imre tornatanító.

A II. B), III. A) és B) osztályokra hétfőn délután 2—4-ig felügyelt Fölkel Béla tanár.

A IV. és V. osztályokra kedden délután fél 4-től fél 6-ig felügyelt Sándor Vencel tanár.

Intézetünk tanulói az ez évben Budapesten tartott országos tornaversenyen a tanulók kevés számú jelentkezése miatt nem vettek részt.

II) Egészségi állapot. (Az iskolaorvos jelentése.)

Ezen iskolai évben bár skarlát, kanyaró szórványosan erősen lépett fel, intézetünket eléggé megkimélte. A megbetegedettek száma 5 volt,

49.

kik minden komplikáció nélkül gyógyultak meg. Különben a járvány karaktere enyhe volt.

Két beteg ezek közül a járványkórházba került, mivel az egyik a gimnáziumi tápintézetnek, hol fertőző betegségre nincs betegszoba, növendéke, a másik pedig, mivel oly háznál volt teljes ellátásban, hova többen étkezni jártak s honnan kosztot is hordatnak s a beteg teljesen elkülöníthető nem volt. A járványkórházban mind a két beteget előzékeny kezelésben részesíté dr. Wallon Gyula, a kórház vezetője.

Haláleset a lefolyt iskolai évben a tanulók között nem fordult elő.

Szerencsétlenség torna-órán csak egy történt, mely minden esetre annyival inkább volt súlyosabb természetű, mert lábszár-csonttörés volt.

Trachomás szem intézetünkben nincs.

Szemvizsgálatot rajtam kívül még dr. Jéger Kálmán tisztii főorvos s tartott.

A rövidlátók valamennyien célszerű szemüveget használnak s az osztályokban úgy vannak elhelyezve, hogy a táblához közelebb ülnek. Szembetegségek közül most is megjelent a világitás és fűtés kezdeténél a kötőhártya gyuladás némely tanulónál.

Kimerültséget az I. időszak végével és a vizsgálatok kezdetével tapasztaltam.

Torna felmentésre jelentkezők voltak elegen, kik közül csak gondos orvosi vizsgálat után mentettek fel az arra rászorulóknak.

A tanév közben is történtek felmentések nagy vérszegénység vagy betegség utáni gyengeség miatt.

Az annyira hasznos és nemes játékdélutánok rendben folytak a városon kívüli játéktéren.

Az egészségtant tanítottam a VII. osztályban, hallgatta azt valamennyi tanuló. Vezérelvem volt az életre nézve hasznos dolgok előadása példákkal megvilágitva.

De különösen kiterjeszkedtem a táplálkozás, lakás, fertőző betegségek, véletlen szerencsétlenségeknél követendő eljárásokra. Megmutattam a mentő-állomást, annak berendezését és felszerelését.

Ez röviden a lefolyt év egészségügyének története.

I) Rajzkiállítás.

E tanévben készült rajzokból kiállítás rendeztetett a gimnázium rajztermében. A kiállítást június 11.-én nyitotta meg az igazgató, lelke-

50.

sitő szavakat intézve a tanulókhöz, melyekkel az ifjúságot a további munkára serkenti és a rajztanárnak elismerését fejezi ki a kiállítás sikere fölött.

A kiállítás június 11.-től 18.-ig volt nyitva délután 9—12-ig, délután 2—5-ig, s iránta a művelt közönség nagy érdeklődést tanúsított .A rajzban legkiválóbb tanulók jutalomdíjban részesültek. A díjat adományozók neve s a jutalmazottak ezen értesítő VIII. száma alatt vannak felsorolva.

III.

A tanári testület.

1. **Bagossy Bertalan**, áldozópap, rendes tanár és okl. polgári iskolai tanító, a történelmi és földrajzi szertár őre, a III. B) osztály főnöke ; tanított latint, magyart és természettani földrajzot a III. B) osztályban, történelmet és görögpótló irodalmat a VII. osztályban. Heti óráinak száma 18.

2. **Erdélyi Imre**, világi, rendes tornatanító; a tornaszertár őre, tanította a tornát minden osztályban heti 22 órában.

3. **Fásztusz Elek**, áldozópap, szentszéki ülnök, rendes tanár, a VII. oszt. főnöke; tanított latin és görög nyelvet a VII. osztályban és latint a IV. osztályban heti 16 órában.

4. **Fechtel János**, áldozópap, a bölcselet doktora, rendes tanár, róm. kath. hitszónok; tanított történetet a V. és VIII. osztályban, latin és magyar nyelvet az II. A) osztályban. Az II. A) oszt. főnöke. Heti óráinak száma 17.

5. **Fodor Gyula**, világi, a bölcselet doktora, rendes tanár ; a Gyorsírókör elnöke; az I. A) oszt. főnöke; tanított latin nyelvet az I. A) és VIII. osztályban, magyar nyelvet és szépírást az I. A) osztályban heti 16 órában.

6. **Fölkel Béla**, áldozópap, rendes tanár, tanácskozási jegyző, a VI. oszt. főnöke; tanított latin nyelvet és görögpótló irodalmat a VI., görög nyelvet a VIII., történelmet a IV. és szépírást a II. A) osztályban heti 16 órában.

7. **Haller Jenő**, áldozópap, okl. h. tanár, a fizikai szertár kezelője; tanított mennyiségtant és geometriát az I. B) osztályban, mathesist a VI., VII. osztályban, fizikát a VII. osztályban heti 18 órában.

8. **Hozás János**, gk. áldozópap, gk. vallástanár és hitszónok; tanított vallástant a román ajkúaknál magyarul minden osztályban heti 12 órában, román nyelvet és irodalmat két fokosztályban heti 4 órában.

9. **Kőszegi László**, világi, rendes tanár. Az olasz nyelv gyakorlati elsajátítására egész évre szabadságot élvezett s idejét Olaszországban tanulmánnal foglalkozva tölté.

10. **Kovács Gergely**, világi, m. kir. tart. honvédhadnagy, rendes tanár, az V. osztály főnöke az önképzőkör vezetője, az ifjúsági könyvtár őre. Tanított magyar, latin nyelvet és görögpótló irodalmat az V. osztályban, magyar irodalmat a VII. osztályban és szépirást az I. B) osztályban heti 16 órában.

11. **Krompaszky Béla**, világi, rendes tanár, tanított mértant az I. A) számtant a II. A) és III. B) osztályban, algebrát a IV. osztályban és természettant a VIII. osztályban heti 17 órában.

12. **Kurtz Sándor**, világi, a bölcelet doktora, rendes tanár, a tanári könyvtár őre, a III. A) osztály főnöke; tanított latint és magyart a III. A), görögöt az V., gpmagyart a VIII. osztályban heti 17 órában.

13. **Lehóczky József**, világi, rendes tanár, okl. tornatanár, tanított mennyiségtant az V. és VIII. osztályban, számtant az I. A), II. B), és III. A) osztályban heti 16 órában.

14. **Melles Emil**, egyházi, szatmári gör. kath. plébános, főesperes, apát, a magyar gör. kath. tanulók hitszónoka s vallástanára; tanított vallástant az I.—VIII. osztályban heti 12 órában magyar nyelven.

15. **Nagy József**, világi, rendes tanár, tanított földrajzot az I. A) és I. B), II. A) és B), természettani földrajzot a III. A), történelmet a VI. osztályban heti 17 órában.

16. **Orosz Alajos**, áldozópap, rendes tanár, a IV. osztály főnöke. Tanított magyar nyelvet, irodalmat és német nyelvet, a IV. osztályban, német nyelvet a III. A) IV. V. és VII. osztályban heti 17 órában.

17. **Ócsvár Rezső**, világi, cs. és kir. tart. hadapród, tiszthelyettes, rendes tanár, a szemléltető képek és a rajzszerzőre; tanított rajzoló mértant a II. A), a II. B), III. A), és III. B). és IV. osztályban, görögpótló rajzot az V.—VIII. osztályban, szabadkézi rajzot I.—VIII. osztályban heti 22 órában.

18. **Péterffy Gyula**, világi, rendes tanár, a II. B) osztály főnöke; tanított magyar és latin nyelvet a II. B) osztályban, történelmet a III. A) és III. B) osztályokban heti 17 órában.

19. **Radlinszky József**, világi, rendes tanár, tanított latin és magyar nyelvet az I. B) osztályban, görög nyelvet a VI. osztályban heti 16 órában.

20. **Ratkovszki Pál**, áldozópap, szentszéki ülnök, igazgató; tanított bölceletet a VIII. osztályban heti 3 órában.

21. **Reiser György**, áldozópap, a hittudom. doktora, szentszéki ülnök, rendes vallástanár és hitszónok; tanított vallástant minden osztályban heti 16 órában.

22. **Sándor Vencel**, világi, rendes tanár, a VIII. osztály főnöke;

53.

tanított magyar nyelvet a VIII. és VI. osztályban, német nyelvet a III. B) VI. s VIII. és szépírást a II. B) osztályban heti 17 órában és az éneke, heti 3 órában.

23. **Schőber Emil**, világi, a bölcelet doktora, rendes tanár, a vegytani és természetrajzi tárok őre; tanított természetrajzot az I. A), I. B), II. A), II. B) IV. A), s V. és a VI. osztályban heti 17 órában.

24. **Török István**, világi, az összes gyógyt. doktora, okl. iskolaorvos és egészségtan tanár; tanított egészségtant a VII. osztályban heti 2 órában.

Jegyzet. Az áldozópapok a szatmári egyházmegye tagjai, a román ajkú gör. kath. vallástanár a szamosújvári, a magyar ajkú gör. kath. vallástanár a munkácsi egyházmegye tagja.

Az ev. ref. vallású tanulók hitoktatást Rácz István ev. ref. lelkésztől, az izr. vallásúak Steuer Ábrahám és dr. Jordán Sándor okleveles rabbiktól nyertek.

IV.

Az 1904—1905. évi tanítás tárgyának kimutatása.

I.) A) és B) OSZTÁLY.

Vallástan. Tanárok: dr. Reiser György, Melles Emil és Hozás János. Tankönyv: Egeri kis-katekizmus. Heti óraszám: 2. Tananyag: a ker. kath. hit elemei, a parancsok és az egyház kegyszerei.

Magyar nyelv. Tanár: az A)-ban dr. Fodor Gyula; a B)-ben Radlinszky József. Tankönyvek: Lehr Albert Magyar olvasókönyve I. r. és Balassa József Magyar nyelvtana. Heti óraszám: 5. Végzett tananyag az olvasóból az 1—5. 7—11. 12. 19. 20. 22. 24—25. 26. 27. IV. 28. 30. 32. 33. 38. 39. I—V. 44. 46. 51. 52. 54. sz. darabok. A nyelvtanból a hangok; a mondatok és nemeik; a mondatrészek; a beszédrészek; igeidők és módok. Havonként 2 írásbeli dolgozat, összesen 15, a helyesírás gyakorlására tollba mondott szöveg leírása, kijelölt mondatrészek, igealakok, beszédrészek meghatározása.

Latin nyelv. Tanár: az A)-ban dr. Fodor Gyula; a B)-ben Radlinszky József. Tankönyvek: dr. Csengeri János Latin olvasó- és gyakorlókönyve és Latin nyelvtana. Heti óraszám: 6. Tananyag az olvasókönyv 1—23. és 33. latin és részben magyar szövegű olvasmányai alapján a főnevek, melléknevek, névmások, számnevek ejtegetése és a genusszabályok, adverbiumok képzése, elüljárók, a coniugatio. Tárgyi szócsoportok szavaiból alkotott mondatok latinra való fordítása; összesen 15 dolgozat.

Földrajz. Tanár: az A)-ban és B)-ben Nagy József. Tankönyv: Dr. Némety Károly A magyar királyság földrajza. Heti óraszám: 3. Földrajzi alapismeretek. Világtájak; a föld, mint égi test; tájékozódás a földgömbön. Éghajlat. Térképolvasás. A magyar királyság-

Alföldek. A délnyugati dombosvidék. Hazánk felföldei. A magyar tengerpart. Horvát-Szlavonországek. A magyar királyság összefoglaló áttekintése. A hegy és vízrajz összefoglalása. Lakosság. Nemzetiségi és vallási viszonyok. Közlekedés. Műveltség. Törvényhozás. Közigazgatás és törvénykezés. A magyar királyság cimere. Közös ügyek. Delegáció.

Természetrájk. Tanár: az A)-ban és B)-ben dr. Schöber Emil. Tankönyv: Paszlavszky J. Kis természetrajz. I. r. Heti óraszám: 2 Tananyag: a gyümölcsök leírása, a gyümölcs képződése a virágból. A macska testének leírása és biológiája.

Számtan. Tanár: az A)-ban Lehóczky József, a B)-ben Haller Jenő Tankönyv : Gerevich Orbók Számtana. Heti óraszám : 4. Tananyag A mennyiség és mennyiségtan fogalma és felosztása. A szám meghatározása és osztályozása. A számlálás és a természetes számsor keletkezése. A tizes számrendszer; ennek alapján számműveletek egész számokkal és tizedes törtekkel. Számműveletek többnevű számokkal és ezzel kapcsolatban az időszámolás. A métermérték. Számműveletek közönséges törtekkel. Iskolai írásbeli dolgozat havonként egy-egy, összesen 9. Házi előkészületül óráról-órára példák kidolgozása.

Rajzoló geometria. Tanár: az A)-ban Krompaszky Béla, a B)-ben Haller Jenő. Tankönyv: dr. Gerevich Emil Rajz. geometria I. r. Heti óraszám: 3. Tananyag: Bevezetés. A szükséges rajzszerék ismertetése. A test, a három kiterjedés; a lap, él és csúcs. A vonal nemei, az egyenes, két pont és egy egyenes. Párhuzamos és öszszetartó egyenesek. Az egyenes nagysága. A szög, ív, kör, középpont ; sugár, húr, átmérő, metsző és érintő. Középponti szög. Műveletek körrel, ívekkel és szögekkel. A szög mérése. A szögek nemei. Szögpárok. Idom. Szimmetrikus idomok. A háromszögek, alkotó részeik és tulajdonságaik, összeillő háromszögek. Négyszögek, sokszögek. A húr vonatkozásai a körhöz. Kerület- és területmérés. A geometriai ornamentális rajz elemei.

Szépírás. Tanár: az A)-ban dr. Fodor Gyula, a B)-ben Kovács Gergely. Heti óraszám: 1. Tananyag: folyó magyar írás.

Testgyakorlat. Tanító: Erdélyi Imre. Heti óraszám : 2. Szabadgyakorlatokból : a karlendítések, lökések és ütések minden irányban, törzshajlítások és forgatások, térd- és lábemelés. A katonai rendgyakorlatok, sorakozás, fedezés, kanyarodás, szakasz- és kettős rendek alakítása. A szerygyakorlatokból: mászás póznán és köté-

len; rézsútos létrán: egyszerű fel és lemenés, átbúvás a fokok közt. A játékok közül az ezen vidéken divatos labdajáték egyes és hármas kapó, körróta (várban forgó), kifutó suszter-kótya stb.

II. A) és B) OSZTÁLY.

Vallástan. Tanárok: dr. Reiser György, Melles Emil, Hozás János. Tankönyv. Adjutus tankönyve és Egri kis katekizmus. Heti óraszám: 2. Tananyag: Az ó-szövetségi bibliai történetek és a katekizmus I. r.

Magyar nyelv. Tanár : Az A)-ban dr. Fechtel J. a B)-ben Péterffy Gyula. Tankönyv: Riedl Magyar olvasókönyve. II. r. és Balassa J. Magyar nyelvtana II. r. Heti óraszám: 5. Olvasmányok: az 1. 2. 3. 4. 9—10. 13. 15. 19—22. 23. 24. 27. 30. 35. 39. 42—49. 56. 61. 64. 72. számú prózai és a 12. 16. 33. 36. 54. 57. 59. 88. 90. számú költői darabok, amelyeket könyv nélkül is megtanultak. A nyelvtanítás és gyakorlás tárgya volt a ragos és névutós határozók tana; az összetett mondat; a mellérendelés módjai; az alárendelt mondatok fajtái; a többszörösen összetett mondat. Havonként két írásbeli dolgozat, összesen 16; tárgyak bővített, utóbb összetett mondatok alkotása megszabott bővítményekkel; illetőleg megszabott mellé- vagy alárendelt mondatokkal.

Latin nyelv. Tanár: az A)-ban dr. Fechtel János, a B)-ben Péterffy Gyula. Tankönyvek: dr. Csengeri János Latin olvasó és gyakorló könyve II. kiadás és Latin nyelvtana. Heti óraszám: 6. Olvasmányok: Az olvasókönyv 39—56. 71. 72. 73. 79. 82. és 84. darabjai. Az olvasmányok alapján átismételték az alaktant, begyakorolták a használatosabb névragozási és fokozási rendhagyó alakokat, a határozók, névmások és számnevek alakjait kiegészítőleg, a rövidített igealakokat az összes igék perfectum- és supinumtöveit, a töváltoztató és hiányos igék alakjait, az acc. és nom. cum infinitivo s abl. absolutus szerkezetet. Kéthetenként egy írásbeli dolgozat, összesen 16. Dolgozatul az olvasmány szavaiból és kifejezéseiből a tanmenethez alkalmazottan összeállított mondatokat fordítottak többnyire extemporaliter latinra.

Földrajz. Tanár: az A)-ban és a B)-ben Nagy József. Tankönyv: dr. Némety Károly: Az öt földrész leírása. Heti óraszám : 3. Tananyag; Európa, Ázsia és Afrika helyzete a földgömbön, vízintes és függőleges tagozottsága összehasonlítva. Éghajlati viszonyok. Lakosság.

Életmód és foglalkozás. Politikai felosztás. Gyarmatosítás. Ázsia és Afrika néprajza.

Természetráajz. Tanár: dr. Schöber Emil. Tankönyv: Paszlavszky J. Kis természetrajz II. r. Heti óraszám: 2. Tananyag: A mályva, kék katáng alaki s biológiai leírása közösen végzett megfigyelések alapján. Az állatvilágból a majmok, tengeri emlősök, a lakásaink közelében tartózkodó madarak, a görög teknősbéka, keresztes vipera, a közönségesebb halak, csigák, hasznos és kártékony rovarok ismertetése, szintén közösen végzett megfigyelések alapján.

Számтан. Tanár: az A)-ban Krompaszky Béla, és a B)-ben Lehóczky József. Tankönyv: Gerevich-Orbók Számтана. Heti óraszám: 4. Tananyag: Közönséges és tizedes törtekkel való alpműveletek megisméltése után a számolási rövidítések általában és rövidített számтани műveletek. Az arányosság fogalmának bővebb fejtegetése. A hármasszabály fogalma s az ehhez tartozó feladatok megfejtése; az egyszerű hármasszabály. Az olasz számolási mód. Az arányok és aránylatok tana. Az aránylatok tanának alkalmazása. Százalék-számolás. Havonkint egy iskolai dolgozat. Házi előkészületül óráról-órára egy-egy a legközelebbi előadáson előfordult tananyagra vonatkozó példa kidolgozása.

Rajzoló geometria. Tanár: az A)-ban és B)-ben Ócsvár Rezső. Tankönyv: dr. Gerevich Emil: Rajzoló geometria II. r. Heti óraszám: 3. Tananyag: Pont és vonal a térben. Az egyenes és sík a térben A sík helyzete a térben. A síkok kölcsönös helyzete a térben. A kocka, a hasáb, henger, gúla, kúp és a gömb axonometrikus ábrázolása, hálója és síkmetszései. A testek felülete és köbtartalma. Testminták elkészítése. A tárgyalt testek axonometrikus rajzolása körzővel és vonalzóval. Természet után vett egyszerűbb tárgyak axonometrikus ábrázolása.

Szépírás. Tanár: az A)-ban Fölkel Béla, a B)-ben Sándor Vencel. Heti óraszám: 1. Tananyag: Német folyóírás.

Testgyakorlat. Mint az I. osztályban.

III. A) és B) OSZTÁLY.

Vallástan. Tanárok: dr. Reiser György, Melles Emil, Hozás János. Tankönyv: Adjutus tankönyve és Egri kis katekizmus. Heti óraszám: 2. Tananyag: az újszövetségi bibliai történetek és a katekizmus II. része.

Magyar nyelv. Tanár: az A)-ban dr. Kurtz Sándor, a B)-ben Bagossy Bertalan. Tankönyvek: Balogh Péter Magyar olvasókönyv és Rendszeres magyar nyelvtan. Heti óraszám: 4. Prózai olvasmányok: Az ország földarabolása. Budavár elfoglalása. Dobó István Egerben. Hazánk pusztulása a török hódoltság alatt. Vallási harcok. Zrinyi Ilona. Budavár visszafoglalása. Rákóczy Ferenc fölkelése. Széchenyi. Spárta és Athén. Perikles. Költőiek: A távolbó. Nemzeti dal. Himnus. Szózat. Szondi két apródja. Fiamnak. Fohászkodás. A verseket könyv nélkül is megtanulták. A nyelvtan fonalán rendszerbe gyűjtötték és kiegészítették hang-, szó- és mondattani ismereteiket. Havonként két írásbeli dolgozat, összesen 15, tárgyuk az olvasmányok tartalmának s a tárgyi magyarázatoknak előadása és gyakorlatok a végzett nyelvtani anyagra.

Latin nyelv. Tanár: az A)-ban dr. Kurtz Sándor, a B)-ben Bagossy Bertalan. Tankönyvek: Csengeri János dr Latin nyelvtan II. rész és Fodor – Kurtz Latin olvasmányok. Heti óraszám: 6. Olvasmányok: Cornelius Nepos történelmi művéből: Miltiades. Themistocles. Arisztides. Címon. Alcibiades. Thrasybulus. Epaminondas. Agesilaus. Pomponius Atticus. Phaedrus meséiből: Lupus et agnus, Canis per fluvium carnem ferens. Vulpes et corvus. Rana rupta et bos. Könyv nélkül részletek az egyes olvasmányokból. Az alaktan átisméltése, szóképzés és prosodia elemeinek ismertetése után rendszeres tanítás és begyakorlás tárgya volt a mondattanból: az egyszerű mondat részei, az infinitivus, gerundium és gerundivum, supinum és participium használata. Havonként két írásbeli dolgozat összesen 15.

Német nyelv. Tanár: A)-ban Orosz A. B)-ben Sándor V. Tankönyv: Orosz Alajos Német olvasó- és gyakorlókönyve. Heti óraszám: 4. Prózai olvasmányok; Die Schule. Das Haus. Der Wolf u. das Lamm. Die Wohlthaten. Der menschliche Körper. Der Tag. Der Frühling. Das Familienleben. Unser Vaterland. Közmondások. Die Handwerker. Költemények: Im Namen Gottes. Gott ist ewig. Gott und die Eltern. Spruch. Die Handwerker. Der Frosch. Das Wasser. Ezen olvasmányok közül 12-t könyv nélkül is megtanultak. A nyelvtanból az írás és olvasás begyakorlása után elvégezték a főnevek ragozásának teljes rendszerét az igeragozást a jelentőmód jelen idejében: a melléknévnek jelzői viszonyítását: a személyes, bírtokos és mutató névmásokat; néhány praepositiot stb. Kéthetenként egy írásbeli dolgozat, összesen 14.

Történelem. Tanár: az A)-ban és a B)-ben Péterffy Gyula. Tankönyv:

Ujházy László: A magyarok története. I. r. a mohácsi vészig. Heti óraszám: 3. Tananyag: Hazánk lakói a magyarok bevándorlása előtt. A magyarok őstörténete. Hazánk története a honfoglalástól a mohácsi vészig.

Természettani földrajz. Tanár: az A)-ban Nagy József, B)-ben Bagossy Bertalan. Tankönyv: Némety Károly: A mathem. és fiz. földrajz elemei. Heti óraszám: 2. Tananyag: Bevezetés a fizikai földrajzba. A fizika főbb törvényei kísérletekkel és rajzolóással kísérve. A föld mint világtest. A földgömb szárazsága, vize és legköre. A föld belseje. Amerika és Ausztrália hegy- és vízrajza, politikai földrajza.

Számтан. Tanár: az A)-ban Lehóczky József és a B)-ben Krompaszky Béla. Tankönyv: Gerevich-Orbók Számтан. Heti óraszám: 3. Tananyag: az egyszerű és összetett hármasszabály. Ezek alapján az egyszerű és összetett kamatszámolás ; határidő – számolás ; az ázsio ; az állampapírok ; részvények ; a váltók. Az összetett kamat és lerovatszámításra vonatkozó táblázatok készítése. Az egyszerű és összetett arányos osztás. Elegyítési feladatok. Láncszabály. Iskolai dolgozatok a tananyag egy-egy befejezett részletéből. Házi előkészületül óráról-órára egy-egy a legközelebbi előadáson előfordult tananyagra vonatkozó példa kidolgozása. Havonként egy iskolai dolgozat, összesen 9.

Rajzoló geometria. Tanár: az A)-ban és B)-ben Ócsvár Rezső. Tankönyv: dr. Gerevich Emil: Rajzoló geometria III. rész. Heti óraszám: 2. Tananyag: a pont ; az egyes vonal, a körvonal. Axiális és centrikus szimmetria. A szögekről általában és különösen. A háromszögek, négyszögek, sokszögek. Arányosság és hasonlóság. Ugyanazok szerkesztése körző és vonalzóval. Kézügyesítő és ecsetgyakorlatok. Préselt levelek rajzolása, festése. Egyszerű síkdíszítmények rajzolása, festése kézi lapminták után. Virágok rajzolása.

Testgyakorlat. Tanító: Erdély Imre. Heti óraszám: 2. A szabad gyakorlatokból: négy ütemű tagszabadgyakorlatok a test összes izmainak tekintetbe vételével, fabottal és vassúlyozókkal. A katonai rendgyakorlatokból, mint az I. II. osztályban, menetelés arc- és oldalsorokban, kanyarodás. Szergyakorlatokból: erő- és ügyességfejlesztő gyakorlatok a mászóúdon, kötélben, gyűrűhintán, részütös létrán és korláton. Magas- és távolugrás. Versenyfutás. Az iskolai játékok közül az ezen a vidéken divatozó labdajátékok.

IV. OSZTÁLY

Vallástan. Tanárok: dr. Reiser György, Melles Emil, Hozás János. A róm. kath.-nál tankönyv: Adjutus Kath. szertartástana. Heti óraszám: 2. Tananyag: Szent helyek, egyházi készletek, szentmise szentségek, szentelmények, ájtatossági gyakorlatok, egyházi év. — A gör. kath.-nál tankönyv: A gör. kath. egyház szertartástana. Tananyag: Az isteni tiszteletről általában. Szent helyek és kellékek. Ünnepek és azok szertartásainak értelmezése különös tekintettel a királyi ünnepekre. A szentségek feladásánál előforduló szertartások magyarázata; a liturgia általános és részletes tárgyalása az abban előforduló sajátosságos kifejezések értelmezése; a szerkönyvek átnézete. Áldások és szentelések. A katekizmus III. része.

Magyar nyelv. Tanár: Orosz Alajos. Tankönyv: Lehr Arany Toldija, Négyesy László dr. Stiliztikája. Heti óraszám: 4. Olvasmányok: Arany Toldija. Kisfaludy K.: Mátyás Deák. Hermann O. A madár családi élete. Népszerű madarak. Bársony I.: Alkonyat a lápon. Jókai: A királykoronázás. A mennyei parittyakövek. Pesti G. A lóról és számárról. Heltai G. A hollóról és rókáról. A hollóról és pávákról. Az Evangéliumból: A könyörületlen szolga. Mikes: A remete. A női hűség; három levele. Faludi: A női hűség. Rákosi V. A sztrechnői piros virágok. Gárdonyi: A kék pille. Baráth F.: Zágoni Mikes Kelemen. Gyulai P.: Vörösmarty szülői. Eötvös K.: A szerény. Amicis: A hazaszeretet. Deák F. levele egy tanuló ifjúhoz. Horváth B. levele atyjához. Petőfi: Jövendölés. Az Alföld. Levél Arany Jánoshoz. A vándorlegény. Gyulai: Erdély. Arany: Válasz Petőfinek. Mátyás anyja. Vörösmarty: Salamon. Az ősz bajnok. Szózat. Garay: A legszebb ének. Népdalok. — Ezen olvasmányok alapján: A nyelv és stílus. A nyelvkincs. A prózai és költői stílus tulajdonságai és a verstan. Ügyiratok. Írásbeli dolgozat volt: 14.

Latin nyelv. Tanár: Fásztusz Elek. Heti óraszám: 6. Tankönyvek: Csengeri János dr. Szemelvények Ovidiusból. Hittrich Ödön dr. Szemelvények C. Julius Caesar Commentarii de bello Gallico c. művéből. Csengeri János dr. Latin nyelvtan II. r. Mondattan. Heti óraszám: 6. Olvasmányok: Caesarból: Gallia felosztása és lakosai (I. 1.). Caesar másodízben átkel Britanniába. (V. 8.-23.) Alesia ostroma. (VII. 77—90.) Ovidiusból: Cadmus megalapítja Thebaet. Niobe. Daedalus és Icarus. Orpheus halála. Könyv nélkül: Gallia felosztása és lakosai. Cadmus megalapítja Thebaet c. dar. fele.

61.

Ez utóbbi alapján a latin verstan (prosodia, hexameter és pentameter.) A mondattanból a harmadik osztályú anyag ismétlése után a módok használata a tömondatokban, az igenevek használata, a mellérendelt és alárendelt mondatok, a consecutio temporum, oratio obliqua és a római naptár. — Havonkint két írásbeli dolgozat, összesen 15.

Német nyelv. Tanár: Orosz Alajos. Tankönyv: Orosz Alajos Német olvasó- és gyakorlókönyv. Heti óraszám : 3. Tananyag: a nyelvtanból : Számnevek. Melléknév fokozása. Erős, gyenge, vegyes igeragozás a jelentő módban. Melléknévi igenevek. Összetett igék. Prózai olvasmányok: Das Jahr. Die Haustiere. Das Mittagessen im Hofe. Die Eisenbahn. Der sterbende Löwe. Königliche Belohnung. Der Tod Johannes des Täufers. Der Hufnagel. Der einfältige Kutscher. Adomák. Vergissmeinnichts Name. Der Einsiedler. Der Frosch. Das Pferd. Der Hirsch und die Mücke. Der kriegerische Wolf. Die Perlen. Und dann ? Der kranken Kinder Freude. Költemények kívülről is: Morgenlied. Gute Nacht. An mein Vaterland. Die Herde. Sehnsucht nach dem Frühling. Die Kapelle. Die Einkehr. Mutterliebe. Der betrogene Teufel. Kéthetenkint egy írásbeli dolgozat, összesen 14.

Történelem és politikai földrajz. Tanár: Fölkel Béla. Tankönyv: Ujházy László: Magyarország története és Magyarország jelenben II. rész. Heti óraszám: 3. Tananyag: Hazánk története a mohácsi véstől 1867-ig. Magyarország politikai földrajza, statisztikája. A magyar közjognak alapvonalai. Ausztria politikai földrajza. Magyarország és Ausztria közjogi kapcsolata.

Növénytan. Tanár: A)-ban és B)-ben dr. Schöber Emil. Tankönyv: Dr. Schöber Emil Növénytan. Heti óraszám: 3. Tananyag: A szervetlen és szerves vegytan elemei. A szerves és szervetlen világ közti kapcsolat. A mikroszkóp szerkezete. A plasma. A plasma életműködése általában. Életműködésének eredménye. Szövettan. Élettan. A növény vegyi összetétele. A talaj vegyi összetétele. A szilárd táplálék felvétele. A víz áramlása és párolgása. A növény testét felépítő elemek forrása és asszimilációja. A növényben képződött vegyületek és tartaléktápanyagok vándorlása. A lélekzés. A növekedés. Mozgási tünetmények. A szaporodás. Alaktan. A gyökér, szár és levelek alaktana s biológiája. A virág alaktana s biológiája, a termés. Rendszertan. Növényhatározás.

Mennyiségtan. Tanár: Krompaszky Béla. Tankönyv: Borosay Dávid Algebrája. Heti óraszám: 3. Tananyag: Az algebra jeleinek és

62.

negatív számoknak ismertetése; algebrai egész kifejezések összeadása és kivonása (összevonása), sokszorozása, osztása s ezzel kapcsolatban a törtkifejezésekkel való számolás szabályainak származtatása ; a legnagyobb közös osztó és a legkisebb közös többszörösének begyakorlása; a szorzatok fontosabb alakjai; algebrai többtagú kifejezések s tizedes rendszerbeli számok négyzetének és köbének kiszámolása ; elsőfokú egyenletek egy ismeretlennel. Iskolai írásbeli dolgozat havonként egy-egy, összesen 9. Házi előkészületül óráról-órára a legközelebbi tanórán előadott tananyagra vonatkozó példák kidolgozása.

Rajzoló geometria. Tanár: az A)-ban és B)-ben Ócsvár Rezső. Tankönyv: dr. Gerevich Emil Rajzoló geometriája. Heti óraszám: 2. Tananyag: A kör főbb tulajdonságai. A kör osztása. Két kör. Érintkező körök. A mértani hely egyszerűbb feladatai. Az ellipszis, hyperbola, parabola. A kúpszeletek összehasonlítása. Az összes ábrák rajzolása körző- és vonalzóval. Ecsetgyakorlatok, préselt levelek utáni rajzolás, festés. Sík-díszitmények rajzolása és egyszerű színezése fali és kézi lapminták után. Virágok rajzolása, festése.

Testgyakorlat. Mint a III. osztályban.

V. osztály.

Vallástan. Tanárok: Dr. Reiser György, Melles Emil, Hozás János. Tankönyv: Adjutus Dogmatika. Heti óraszám: 2. Tananyag: Hiszekegy. Hét szentség.

Magyar nyelv. Tanár: Kovács Gergely. Tankönyv: Zilinszky Aladár Rhetorika és Rhetorikai olvasókönyv. Heti óraszám : 3. Olvasmányok: Plinius levele Tacitushoz. Kölcsey Országgyűlési naplójából. Petőfi Úti jegyzeteiből. Heltai, Bécs megvétele. Cserey Mihály, Zrinyi Miklós halála. Csengeri Antal, Deák Ferenc. Perikles Halotti beszéde. Kölcsey Ferenc Országgyűlési beszéde a magyar nyelv ügyében. Parainesis Kölcsey Kálmánhoz. Bárány Eötvös József, Körösi Csorna Sándor. Kossuth Lajos, A haderő megajánlása ügyében. Deák Ferenc, A felirati javaslatról. Magánolvasmányok: Jókai, Az új földes úr. Széchenyi Hiteléből. Sokrates beszélgetése az istenségről. Horváth M. A nemzeti és alkotmányos visszahatás. Apolloniusz P. Metamorphosisból. Cicero, A szónokról. Faludi, Nemes úrfi (szemelvények.) Tinódi válogatott históriás énekei. Arany J., Toldi estéje. Ez olvasmányok alapján az inventió és dispositio tana és a

próza műfajok ismertetése. Szavaltatok. Havonként egy írásbeli dolgozat, összesen 9.

Görög pótló magyar. Tanár: Kovács Gergely. Tankönyvek: Csengeri Homeros Iliása. Gyomlay Homeros Odysseiája. Geréb Szemelvények Herodotes történelmi művéből. Toncs Gusztáv Magyar irodalmi szemelvények. Heti óraszám: 3. Tananyag: Homeros eposzainak tartalma. A homerosi világnézet, vallás, erkölcsök, szokások. A homerosi eposzok szerkezete, becse az ó-világban és a jelenkorban. A homerosi kérdés. Ezen művek története. A kiválóbb magyarázók és kiadók. — Olvasmányok : Homeros Odysseiájából és Iliasából bő szemelvények. Herodotes történelmi művéből: Kroisos hatalma. Solon látogatása. Kroisos bukása. Arion sorsa. Kyros ifjúsága. Perzsa szokások. Kyros halála. Dareios hadmenete a skythák ellen. Aristagoras Spártában és Athénban. A Pythia erkölcsi tanítása. A marathoni csata. Athén érdeme. Themistokles. Ezen olvasmányuk tárgyalása után előadatott Herodotes élete, művének célja, hitelessége. Szemelvények Buda halálából. Salamon Ferenc Zrinyi Miklós ifjúsága. Cserei A zernyesti ütközet. Apor Péter A régi magyar táncokról. A fejedelem ebédidőről és vacsorájáról. Írásbeli dolgozatok száma: 2.

Latin nyelv. Tanár: Kovács Gergely. Tankönyvek: Dr. Kapossy Lucián Cic. pro Archia poeta. Schambach Gyula de imp. Cn. Pompei. dr. Csengeri János Szemelvények Ovidiusból. Heti óraszám: 6. Olvasmányok: Cicero beszédeiből: Pro Archia poeta. De imperio Cn. Pompei. Ovidiusból: Róma alapítása. Remus halála. Gabii elfoglalása. Ardea ostroma. A fogadás. A Fabiusok veszte. Újév napja. Janus. Ferialia. Arion c. szemelvények a Fastiból. Könyv nélkül betanulták Ferialia és Arion c. szemelvényt egészen. Ovidius és Cicero élete. Az alak- és mondattan ismétlése. Írásbeli dolgozat 15, 2 latinból magyarra nem olvasott művekből, 13 magyarból latinra az olvasottak szó- és szólamkincséből.

Görög nyelv. Tanár: Kurtz Sándor dr. Tankönyvek: Schenkl Ábel Görög olvasókönyve és Curtius-Ábel Görög nyelvtana. Heti óraszám : 5. Olvasmány : Az oroszlán és a róka. A farkas és a bárány. A két tarisznya. Prometheus és az emberek. A hazug gyermek. A földművés és fiai. A holló és a róka. A róka és a szőlő. Az öreg és a halál. A farkas és a juhászok c. mesék. Ezen meséknek és az olvasókönyv 1 — 163. sz. példacsoportjából kiszemelt görög és magyar mondatoknak fordításával begyakorolták a főnevek, melléknevek és névmások ejtegetését, a számnevek alakjait, a melléknevek

64.

fokozását s határozókká alakítását és az ω végű igék teljes ragozását. Havonkint két írásbeli dolgozat; összesen 15.

Német nyelv. Tanár: Orosz Alajos. Tankönyvek: Orosz Alajos Német olvasó- és gyakorlókönyv ; Harrach J. Német olvasókönyv III. rész. Orosz A. Stílusgyakorlatok. Heti óraszám: 3. Prózai olvasmányok: Der kluge Sultan. Die Boten des Todes. Die ewige Bürde. Die Treue. Der Rabe Noahs. Tantalus. Phaëton. Das Wunderkästchen. Der Notpfennig. Der Seesturm. Unser König und die ung. Studenten. Das Ei des Columbus. Der Greis u. der Tod. Der Lahme u. der Blinde. Die Krähe u. Merkur. Das wohlfeile Mittagessen. Költői olvasmányok: Das Ständchen. Der weisse Hirsch. Die beiden Plüge. Der Löwe und der Fuchs. Heine három dala. Loreley. Der Sänger. Ezeket kívülről is. A nyelvtanból: Módjelentő segédigék. Az igeragozás teljes rendszere a felszólító módban. Egyenes és függő beszéd. Szenvedő alak. Visszaható igék. Személytelen igék. A stílusgyakorlatokból összefüggő magyar szöveg fordítása. Kéthetenkint egy iskolai írásbeli dolgozat, összesen : 14.

Történelem. Tanár: dr. Fechtel János. Tankönyv: dr. Mika Sándor Világtörténelem, ókor. Heti óraszám: 3. Tananyag: A keleti népek története. Görögország története. Róma története a császárság végéig.

Állattan. Tanár: dr. Schöber Emil. Tankönyv: Báthory Nándor Állattana. Heti óraszám: 3. Tananyag: protozoák, poriferek, coelenteráták, férgek, túskebőrűek, ízelt lábuak és puha testűek köre főbb vonásokban. A protozoáknál különös tekintet volt az állat- és növényvilág közti hasonlatra, különbségre vonatkozással a IV. oszt. tananyagára. Részletesen tárgyaltuk a gerincesek körét. A bonctani rész összehasonlítólággal és pedig a kültakaró, mozgáskészülék, idegrendszer, érzékszervek, véredény-rendszer, lélekző készülék és kiválasztó szervek. A tanítás számos bonctani készítmény bemutatásának segélyével történt. A bonctani részt a rendszertan követte biológiai alapon. Végül az ember bonctana.

Mennyiségtan. Tanár: Lehóczky József. Tankönyv: Borosay Dávid Algebrája és Wagner Alajos Geometriája. Heti óraszám: 3. Tananyag: a) Az algebrából: Elsőfokú egyenletrendszerek 2, 3 és több ismeretlennel; a négyzetgyök és a másodfokú egyenlet; gyökkivonás általánosságban és a köbgyök, b) A geometriából: egyenes vonalak fekvése a síkban; az idomok szögeinek és oldalainak összefüggése; az idomok összevágása; az idomok hasonlósága; az idomok területeinek megmérése. A körtan elemei. Havonkint egy iskolai dolgozat, összesen 9.

Görögpótló rajz. Tanár: Ócsvár Rezső. Heti óraszám: 2. A kocka, hasáb, gúla stb. rajzolása szemlélet után contourokban, később árnyékolással ceruza- és krétával. Testcsoportok rajzolása, alkalmimilag egyszerű reliefek rajzolása szénrel és diszítványok festése lapminták után. Ecsetgyakorlatok különféle stílusú minták után. Lepkék, bogarak, virágok festése. A görög- és római építészet, szobrászat és festészet ismertetése, a jellegzetesebb műalkotások bemutatása 6 órában.

Testgyakorlat. Tanító: Erdélyi Imre. Heti óraszám: 2. A szabadgyakorlatokból : tagszabadgyakorlatok súlyzókkal a test összes izmainak tekintetbe vételével. A katonai rendgyakorlatokból a szakasz és kettősrendek formálása, igazodások, fejlődések, húzódások, kanyarodások, menetelések. Előgyakorlatok buzogánnyal. A szergyakorlatokból : erő- és ügyességi csapattornázás az összes szereken. Magas-, távol- és rúdugrás alacsony deszkáról; súlydobás, súlyok emelése 18 kilótól 30 kilóig. Játékokból: az ezek vidéken divatozó labdajátékok, füleslabda.

VI. OSZTÁLY.

Vallástan. Tanárok: dr. Reiser György, Melles Emil, Hozás János. Tankönyv: dr. Wappler A. Egélytana II. r. Heti óraszám: 2. Tananyag: a ker. kath. hittan. A gör. katolikusoknál mint az V. osztályban.

Magyar nyelv. Tanár: Sándor Vencel. Heti óraszám: 3. Tankönyv: Névy L. Poétikája és Olvasókönyve. Shakespere Julius Caesar-ja. Kisfaludy Károly A kérők c. vígjátéka. Ez utóbbi műveken kívül az olvasókönyvből olvasták: A Zrinyiászt, Dorottyát, a kisebb epikai és vegyes műfajú költeményekből, mindegyik fajból 5—5 költeményt, úgyszintén kisebb nagyobb számmal dalokat, elegiákat, bölcselő énekeket, epigrammákat és ódai költeményeket. Magánolvasmányok: Zalán futása. A két szomszédvár. Csongor és Tünde (Vörösmartytól.) A csikós (Szigligeti.) Csalódások (Kisfaludy K.) Ezen olvasmányok alapján a széptani fogalmak fejtegetése ; epikai lírai és drámai költemények elméleti és történeti fejlődése; a hangsúlyos és időmértékes verselés. Időnkint szavaltatok. Könyv nélkül Vojtina ars poétikája (Arany J.) A Zrinyiász expositiója és invocatioja. V. László és Tetemre hívás (Arany J.) Mohács (Kisfaludy K.) Szózat (Vörösmarty.) Himnus (Kölcsey.) Írásbeli dolgozatok szám 9.

Görögpótló magyar irodalom. Tanár: Fölkel Béla. Tankönyvek Csiky Sophokles Antigonéja. Sarudy Görög lírai anthologia. A magyar irodalmi olvasókönyv híján a Magyar Könyvtár megfelelő füzetei. Heti óraszám : 3. Tananyag : A görög elégia, epigramma, iambos. A aeol dalköltészet. A dór karének-költészet. Az attikai lira. Kallinos, Tyrtaios, Mimnermos, Solon, Theognis, Keosi Simonides, Archilochos, Alkaios, Sapho, Anakreon, Alkman, Stesichoros, Bacchylides, Pindaros élete és főbb művei, szemelvények az attikai skolionokból és dithyrambosokból. A görög lírai műfajok kapcsolata a magyarokkal. Az Antigone meséje, cselekvénye, szerkezete, tragikum, szereplő személyei s ezek jelleme. Ezen olvasmány kapcsán előadatott a görög dráma keletkezése és fejlődése; a görög színház; Sophokles élete és művei. Írásbeli dolgozatok száma: 2.

Latin nyelv. Tanár: Fölkel Béla. Heti óraszám : 5. Tankönyvek: Cserép Szemelvények Vergilius Aeneiséből. Kalmár Szemelvények Livius történeti művéből. Cserép Római régiségtan. — Prózai olvasmány: A néptribunság (II. 38—32. ff.) A decemvirek (III. 32—34. ff.) Házasságjog, konzuli tribunusok, censorok (IV. 6—8. ff.) A II. pún háború előzményei és Hannibál jelleme (XXI. 1—4. ff.) A római hadüzenet. (XXI. 18. f.) Hannibál az Alpokon. (XXI. 32—37. ff.) Syracuseae (XXIV. 33—34. ff.) Költői olvasmány: az Aen. I. 1—209. II. 1—369 és IV. 1 — 104. sorok. Könyv nélkül betanultak az Aen. I. énekéből 64 sort és a néptribunság c. szemelvényből két fejezetet. Livius és Vergilius életrajza. 15 isk. írásb. dolgozat, ezekből 13 magyarból latinra, 2 latinból magyarra való fordítás volt.

Görög nyelv. Tanár: Radlinszky József. Heti óraszám : 5. Tankönyvek: Curtius-Ábel Görög Nyelvtana. Kassai Szemelvények Xenophon Emlékirataiból. Keczer: Anthologia Lyr. Graeca. Olvasmányok az Emlékiratokból: az I. k. 5. 7. a II. k. 4. 5. 6. a III. k. 2. 12. a IV. k. 5. fej. Az Anthologiából: Tyrtaeusból az 1. 29. 31. 33. 51. 55. 65. 67. 75. 81. 83. 115. 121. 123. 141. 159. 179. 199. 203. Archilochusból az 1. 2. 5. Babriusból az 1. számmal jelzett szemelvények, az I. és 2. sz. epigramma, a 2. 5. 6. 8. 10. sz. sirirat, az 1. 3. és 4. sz. skoptikon, a 3. sz. rejtvény, az 1. sz. skolion, az 1. 2. 3. sz. carmen popolare. Szó szerint betanultak 2 fejezetet az Emlékiratokból és 30 verssort az Anthologiából. 15. isk. írásb. dolgozat.

Német nyelv. Tanár: Sándor Vencel. Heti óraszám: 3. Tankönyvek: Harrach J. Német olvasókönyve és Orosz Alajos Német olvasó- és

gyakorlókönyve. Orosz A: Stílusgyakorlatok. Költői olvasmányok: Das Lied vom braven Manne. Der König in Thule, (Goethe); Der Ring des Polykrates, Die Theilung der Erde, (Schiller), Dass Schloss Boncourt (Chamisso.) E költemények közül ötöt a tanulók könyv nélkül is megtanultak. Prózai olvasmányok: 1. A Der Nibelungen Noth. 2. Kriemlild wird Etzels Gemahlin. 3. Die Sage von Toko. Der junge Alexander. Karls des Grossen Kaiserkrönung. Ein gelungenes Scherz. Eine merkwürdige Abbite Konradins Tod. A mondaton átismétlésével kapcsolatosan a gyakorlókönyvből és a stílusgyakorlatokból összefüggő magyar szövegű gyakorlatokat is fordítottak. E házi dolgozatokon kívül 9 iskolai dolgozat is volt; a dolgozatok összes száma: 15.

Történelem. Tanár: Nagy József. Tankönyv: Dr. Mika Sándor Világtörténet, középkor. Heti óraszám: 3. Tananyag: A germánok története, népvándorlás, hűbériség, keresztes háború, az európai államok története egészen a westphaliai békéig.

Ásványtan. Tanár: dr. Schöber Emil. Tankönyv: Dr. Reichenhaller Kálmán Chémia és mineralogia. Heti óraszám: 3. Tananyag: Az ásványok fizikai tulajdonságai. A víz fizikai, vegytani tulajdonságai. A levegő fizikai, vegytani tulajdonságai. Hydrogén. A gáz sűrűség egysége. Óxygén. Ozon. A chlor és a sósav. A sósav analizise. Aequivalens súlyok. Többszörös súlyarányok törvénye. Atom, molekula-elmélet. A vízgőznek és a sósavnak synthezise. Molekulasúly meghatározása. A gyök. Chemiai jelek és képletek. Elemek osztályozása. Chemiai egyenletek. Stöchiometriai feladatok. A végyértékűség. A vegyületek osztályozása Nem fémek elemek. Fémek elemek. Szerves vegytan alapfogalmai. Közéttan elemei. Föld történelme.

Mennyiségtan. Tanár: Haller Jenő. Tankönyv: Borosay Dávid Algebrája és dr. Wagner Alajos Geometriája. Heti óraszám : 4. Tananyag: a) Az algebrából: Negatív hatványkivetők. Számrendszerek. Tört hatványkivetők. A logaritmussal való megfejtése, a számtani és a mértani haladvány. b) A geometriából: A körtan, a síkháromszögtan és pedig: a háromszögtani függvények általános fogalma, azok leszarmaztatása és egymás közti viszonya; viszonylatok különböző szögek szögfüggvényei között; háromszögtani táblák. A szögmértan alkalmazása, a derék- és ferdeszögű háromszög és szabályos sokszögek megoldására. A ferdeszögű háromszögek megfejtésére vonatkozó tantételek levezetése. A levezetett képletek alkalmazása, számos példa megfejtésére. Földmérési

68.

és magasságmérési feladatok. Havonként egy iskolai dolgozat, összesen 9.

Görögpótló rajz. Tanár: Ócsvár Rezső. Heti óraszám: 2. Testcsoportok rajzolása szemlélet alapján contourokban, később árnyékolása ceruzával és aquarellben. A természetrajzi és rajzszerű tárgyait: asztal, szék, prés, földgömb stb. lerajzolása valóság után. Alkalmilag egyszerűbb használati tárgyak vázolása egy óra alatt. Edények, virágok rajzolása és festése színesen. Az ókeresztény byzanci, mohamedán, román és csúcsíves építészet ismertetése és a jellemző műalkotások bemutatása. A középkori festészet és szobrászat legnevezetesebb alkotásai. Összesen 6 órában.

Testgyakorlat. Mint az V. osztályban.

VII. OSZTÁLY.

Vallásstan. Tanárok: Dr. Reiser György, Melles Emil, Hozás János. Tankönyv: a róm. és a magyar ajkú gör. kath.-nál dr. Wappler Egélytana III. r. Heti óraszám: 2. Tananyag: a ker. kath. erkölcsstan.

Magyar nyelv. Tanár: Kovács Gergely. Heti óraszám: 3. Tankönyvek: Horváth Cyrill A magyar nemzeti irodalom története. Szinnyi József A magyar nyelv. Tananyag. Az irodalom és az irodalomtörténet fogalma. A magyar irodalomtörténetírás története. A magyar irodalom korszakai. A magyar nyelv és rokonai. A magyar nemzeti irodalom ismertetése régebbi magánolvasmányok és jellemző szemelvények és értekezések alapján a legrégebbi időktől kezdve egészen Kisfaludy Károlyig. Magánolvasmányok: Arany János Naiv eposzuk. Szemelvények A szigeti veszedelemből. Apór Metamorphosisából. Gyöngyösi Murányi Venus. Mikes levelei. Kazinczy Pályám emlékezete. Kármán Fanni hagyományai. Kisfaludy S. Csobánc, Tátika, Somló. Heinrich G. Kisfaludy S. regéiről. Gyulai P. Bánk bán hatása. Minden hónapban egy házi dolgozat, összesen 9.

Görögpótló magyar. Tanár: Bagossy Bertalan. Tankönyvek: Szilasi Thukydides. Ince Demosthenes beszédei. Schill S. Görög irodalomtörténet. Heti óraszám: 5. Olvasmányok: Thukydides I.—VIII. könyve. Demosthenes: A koszoru ügyében. Szemelvények magyar történetírókból és szónokokból. Görög irodalomtörténet és régiségtan áttekintése. Írásbeli dolgozatok száma: 2.

Latin nyelv. Tanár: Fásztusz Elek. Tankönyvek: Ince S. M. T. Ciceronis in Verrem IV. Cserép I. Vergilius Aeneise. Hittrich. I. C. Sallusti

Cr. Bellum Jugorthinum. Heti óraszám : 6. Olvasmányok: De bell Jug. 1—31. és 84—88. ff., a Verrinából az 1—26. és 115—152, §§., az Aeneisből a VI. és VII. énekek. Könyvnélkül tanulták; a Verrinából az 1., 52. és 53. fejezeteket, az Aen. VI. 1—73. sorait. Havonként két írásbeli dolgozat és pedig felváltva magyarból latinra, latinból magyarra: összesen 15.

Görög nyelv. Tanár: Fásztusz Elek. Tankönyvek: dr. Csengeri Homeros Odisseiája. Dávid szemelvények Herodotos művéből. Heti óraszám : 5. Olvasmány Homerosból: Athene és Telemachos. (I. 1.—95.) Odysseus Kalypsónál és tengeren. (V. 1—493.) Nausikaa. (VII. 11—331.) Herodotosból: De crocodilo. De Scytharum religione et moribus. De pugna apud Thermopylas és De pugna Salaminia. Könyvnélkül betanulták: Od. I. 1—70. sorait és De crocodilo-ból az 1—3. szám alatti részleteket. Dolgozat volt 9, felváltva magyarról görögre és görögről magyarra. Homeros élete. Homerosi realiák. Herodotos élete és művei.

Német nyelv. Tanár: Sándor Vencel. Tankönyvek: Heinrich Német olvasókönyve II. rész. Harrach Goethe Hermann und Dorotheája és Heinrich Schiller Wilhelm Tell-je. Heti óraszám: 3. Prózai olvasmányok : Siegfrieds Drachenkampf. Arion. Lohengrin. Der alte Wolf in sieben Fabeln. Költői olvasmányok: Goethe Hermann u. Dorothea I. IV. VIII. éneke, a többinek tartalma. Schiller Wilhelm Telljéből az I. III. IV. felvonás szemelvényesen. A nem olvasott részek tartalmának ismertetése, a művek méltatása. Könyvnélkül szebb részletek. Herm. u. Dor.-ból és Wilh. Tellből. A német irodalom első virágzási korszaka. Néhány magyar szöveg németre fordítása az Orosz-féle Stilus-gyakorlatokból. Az írásbeli dolgozatok száma: 9.

Történet. Tanár: Bagossy Bertalan. Tankönyv: Dr. Mika Sándor Világtörténet, új kor. Heti óraszám : 3. Tananyag: A westphali békétől egészen napjainkig terjedő események és az államok politikai földrajza.

Természettan. Tanár: Haller Jenő. Tankönyv: Fehér—Szekeres Kisérleti természettana. Heti óraszám: 4. Tananyag: Az erőműtan, rezgéstán, hangtan és fénytán.

Mennyiségtan. Tanár: Haller Jenő. Tankönyvek: dr. König Algebrája és Wagner Alajos Geometriája. Heti óraszám: 3. Tananyag: a) Az algebrából: A másodfokú egyenletek elmélete, a másodfokú egész függvény maximum és minimum értéke; számtani és mértani haladványok és azok alkalmazása a szakaszos tizedes törtre, és a

70.

kamatos kamatszámításra, b) A geometriából: A testmértan és pedig az egyenes és sík fekvése a térben; a szöglet; a soklapok; a térfogat mérésének alapelve; a hasáb, gúla, henger, kúp és gömb térfogata és felülete. Iskolai dolgozat havonként egy, összesen 9.

Görögpótló rajz. Tanár: Ócsvár Rezső. Heti óraszám: 2. Építészeti ékitmények, párkányrészek rajzolása szénnel és festése szépiával. Egyszerűbb építészeti motívumok: kút, kápolna stb. rajzolása faminták után. Tárgyak rajzolása kisebb faminták után, úgymint: talicska, hordó, köszörűkő, mángorló stb. Alkalmilag használati tárgyak festése, pl. tör, revolver, korcsolya, lakat, kulacs és zománcozott edények stb. szépi- és semleges tintával. Koponyák rajzolása szénnel, festése szépiával, Drapéria és fegyverek rajzolása. Virágok festése színesen. A renaissance és a legújabbkori építészet, szobrászat és festészet ismertetése, a jellegzetesebb műalkotások bemutatása. Összesen 6 órában.

Egészségtan. Tanár: Dr. Török István. Tankönyv: Dr. Fodor József Egészségtana. Heti óraszám: 2. Tananyag: Az iskolaorvosi intézmény s annak keletkezése az egyes államokban. Az egészségtan története a legrégebb időtől. Az egészségtan feladata. Az egészségnek és betegségnek befolyása az életre, nemzetre, annak felismerése a népeknél. A halandóság különböző országokban, életkorban. A betegségek elhárítása s a halálozás csökkentése. A táplálkozás. Élelmiszerek. Italok. Lakás. Talaj. Építkezés. Szellőztetés. Fűtés. A munka és foglalkozás. A test ápolása, ruházat, az izmok gyakorlása, fejlesztése, azok módjai s a betegápolás. A fertőző betegségek, azok természete és támadása, a betegséget okozó baktériumok, a ragály, miazma, járványok, tájkórok, azoknak befolyása a nép egészségére, a fertőző betegségek elhárítása, a fertőztelenítés, köztisztaság, fontosabb fertőző betegségek. Gyakorlatírás.

Testgyakorlat. Tanító: Erdélyi Imre. Heti óraszám: 2. A tag-szabadgyakorlatokból súlyzókkal a mozdulatok 4 és 8 ütem szerint a test összes izmaira való tekintettel szabatos formákban. A katonai rendgyakorlatokból: alapfelállítás, igazodás, fedezés, fordulatok, szakasz és kettősrendek alakítása állás és menet közt, húzódások, kanyarodás, menetelés. A szergyakorlatokból: az összes tornaszereken erő és ügyességi csapattornázás. Magas-, távol- és rúdugrás, bak- és lóugrás. Súlydobás. Súlyemelés 18 kilogrammtól 30 kilogrammig. Játékokból: az ezen vidéken divatozó labdajátékok, füleslabda.

VIII. OSZTÁLY.

Vallástan. Tanárok: dr. Reiser György, Melles Emil, Hozás János. Tankönyv: dr. Wappler A. A ker. kath. anyaszentegyház története. Heti óraszám: 2.

Magyar nyelv. Tanár: Sándor Vencel. Tankönyv: dr. Horváth Cyrill A magyar nemzeti irodalom története olvasókönyvvel. Heti óraszám : 3. Tananyag: Az újabb magyar irodalom: a nemzeti költés korszaka. Behatóbb tárgyalás alá kerültek a politikai szónokok és írók, Széchenyi, Kossuth és Deák s különösen a Széchenyi hatása az irodalomra; miképen váltja fel a klasszicizmust a romanticizmus s vesz föl a költés mindinkább nemzeti tartalmat, míg a népies elemek bevonásával s művészi kifejlésztésével tartalomban, szellemben és formában teljesen magyarossá válik. Miután az irodalmi olvasottság megszerzése az előbbi évek oktatásának s főleg a magánolvasmányoknak volt a feladata, ez évben csak egy pár jelentősebb mű, pl. Vörösmarty életrajza stb. olvasása volt szükséges; behatóbban — 4 héten át — foglalkoztunk az Ember tragédiájával. A tárgyalt írókra vonatkozó életrajzi, irodalomtörténeti, eszthetikai és kritikai cikkelyek olvasása is szoros követelmény volt. Minden hóban egy írásbeli dolgozat, összesen 7.

Görögpótló magyar. Tanár: dr. Kurtz Sándor. Tankönyv: Alexander-Péterfi: Platon és Aristoteles. Heti óraszám: 2. Olvasmányok : Sokrates védőbeszéde; Kriton. Részletek Aristoteles Ethikájából. A görög művészetek történetének áttekintése. Írásbeli dolgozatok: 2.

Latin nyelv. Tanár: dr. Fodor Gyula. Tankönyv: Cserép Horatius. Gyomlay Szemelvények Tacitusból. Cserép Római régiségek. Heti óraszám: 4. Olvasmány: Horatiusból 11 óda, 2 epodos, 2 satira, 1 epist. s az Ars poetica. Tacitusból 29 fejezetre terjedő szemelvény az Annalesből és a Históriaéből. Írásbeli dolgozat havonként 2, összesen 12.

Görög nyelv. Tanár: Fölkel Béla. Tankönyvek: Csengeri Homeros Iliasa. Dr. Simon József Szemelvény Platón műveiből. Heti óraszám: 4. Olvasmányok: Homeros Iliasából: Achilleus haragja (I. 1—492.) Thetis az Olymposon (I. 493—611.) Hektor és Andromache (VI. 369—529.) Achilleus és Thetis (XVIII. 1 — 170.) Achilleus és Agamemnon kibékülése (XIX. 1—94 és 137—153). c. részletek és Platónnak Kriton dialógusa egészen s az Apologiából az 1—6., 11—12., 15., 29—31. fejezetek. Az Ilias és Odysseia tartalma és szerkezete,

Sokrates és Platon bölcsesletének vázlata. Havonkint egy iskolai dolgozat, összesen 8.

Német nyelv. Tanár: Sándor Venczel. Heti óra: 3. Tankönyv: Lessing Minna v. Barnhelm ; magy. Henrich O. Német tan- és olvasókönyv Henrich G.-tól. Német Stílusgyakorlatok Orosz Alajostól. Végzett tananyag: Mina v. Barnhelm egész terjedelmében szemelvényesen. Don Quijote Münchhausen. Die Geschichte des alten Wolfes. Die Geschichte von den drei Ringen. A Stílusgyakorlatokból: Just és a vendéglős. Az őrnagy és Marloff özvegye. A jegygyűrű. Werner őrmester. Szerencsés megoldás. A német irodalom első virágzása kora. A népies és az udvari vagy lovagi költés. A német irodalom klasszikái tökéletességének kora: Lessing, Goethe, Schiller. Újabb német költők. Havonkint egy írásbeli dolgozat, összesen 7.

Történet. Tanár: dr. Fechtel János. Tankönyv: Komarik József, A magyarok oknyomozó története. Heti óraszám: 3. Tananyag: ősi pogány korszak: az ősi haza, a fejedelmek, a főbb kútforrások. A kereszténység befogadása és a Szent István-féle királyság: a kereszténység és a királyság behozatala, szervezete, nemzeti visszahatás mindkettő ellen, az új intézmények megszilárdulása, Magyarország két császárság közt. A Sz. István-féle rendszer felbomlása, a hűbéri eszmék szerint való szervezkedés: az állam egységének lazulása, átmenet a hűbériségbe. Magyarország keleti nagy hatalom, a török ellen való küzdelmek. Mátyás kora. A köznemesség és főnemesség küzdelme, az ország hanyatlása. Harc az ország területéért és alkotmányáért: az ország darabokra bomlása, a török hódoltság befolyása, Erdély szerepének fontossága, a bécsi kormány központosításra törekvő politikája, az ország területének visszaszerzése, az alkotmány biztosítása. A nemzet és dinasztia kibékülése, az újkori államintézmények, reformok, az alkotmány meggyengülése, az alkotmányos reformok által való újjászületés.

Természettan: Tanár: Krompaszky Béla. Tankönyv: Fehér—Szekeres Kisérleti természettana. Heti óraszám: 4. Tananyag: A vezetett és sugárzó hő: Delejesség. Villamosság. A kosmographia elemei.

Mennyiségtan: Tanár: Lehóczky József. Tankönyv: dr. Kőnig Algebrája és dr. Lutter Mértana. Heti óraszám : 2. Tananyag : az algebrából: A kapcsolástan eleme. Kéttagúak szorozatai és magasabb hatványai. Az algebrai összes tananyag ismétlése. A mértanból: A mértan összes tananyagának összefoglaló megismétlése. A gömbháromszögtan cosinus-tétele és alkalmazása geographiai helyek távolságának meghatározására. A geometria összefoglaló áttekintése.

73.

Iskolai írásbeli dolgozat volt 7; ezek tárgya a legközelebbi hónap alatt bevégzett tananyagra vonatkozó feladványok. A tananyag begyakorlására a tanulók óráról-órára otthon is kidolgoztak két feladványt.

Görögpótló rajz. Tanár: Ócsvár Rezső. Heti óraszám: 2. A természet köréből vett egyszerűbb tárgyak, úgymint: gombák, koponyák, kagylók, karó, nád, bogáncs, madarak, lepkék, gyümölcsök és virágok rajzolása és színezése különböző technikával. Az ókeresztény, román, csúcsives, renaissance és bárók építészet műemléke Magyarországon. A magyarországi és magyar nemzeti szobrászat. A XIX. század festészete hazánkban. Összesen 8 óra.

Bölcseleti előtan. Tanár: Ratkovszki Pál. Tankönyv: Hajdu Tibor dr. és Zoltvány Irén dr. Lélektan és gondolkodástan. Heti óraszám: 3. Tananyag: A lélektanból a mozgás tényei, a megismerés tényei és a törekvés tényei. A gondolkodástanból: a fogalom általában, elemi dialektika, módszeres dialektika, kritika.

Testgyakorlat. Mint a VII. osztályban.

Magyar írásbeli dolgozatok.

A magyar nyelvből.

IV. OSZTÁLY. 1. Hogyan töltöttem a szünidőt? (Levél) 2. A szárazság (Toldi I. é. alapján). 3. A vendégvárás (Toldi II. é. a.) 4. Szatmár-Németi főterének leírása. 5. György kudarca a király előtt. 6. Toldi vallásossága. 7. A fecske családi élete. 8. Mátyás Deák rövid tartalma. 9. A hegység és a rónaság (Gyulai: Erdély, Petőfi: Alföld c. költ. a.). 10. A kurta rókáról c. mese mai stílusban. 11. Levél öcsémhez (aki rosszul tanul). 12. Mátyás Anyja prózában. 13. Itt a tavasz! (Leírás). 14. Nyugtatvány; bizonyítvány. 15. Folyamodvány.

V. OSZTÁLY. 1. „Arany Toldi estéjé“-nek tartalma. 2. Kossuth Lajos 1848. július 11-én mondott beszédének gondolatmenete. 3. Hogyan kell hasznosan olvasni? 4. Nem az iskolának, hanem az életnek tanulnak. (Iskolai) 5. Tinódi és történetírás. 6. A történetírás feladata. (Iskolai.) Garamvölgyi Ádám jellemrajza Jókainak „Az új földes úr“ című regényében. 8. A bizonyítás módjai Deák Ferenc Felirati javaslatának első felében. 9. Buzdító beszéd az iskolai kötelességek pontos teljesítésére.

VI. OSZTÁLY. 1. Hogyan fejezzék ki a különböző művészetek a szépet? 2. Miért keresztény eposz a Zrinyiász? 3. Miben epikus a két szomszédvár? 4. Árpád jelleme a Zalán fulásában. 5. Arany balladáinak jellemző sajátosságai. 6. A nemzeti büszkeség. 7. A Szózat gondolatmenete. 8. Zrinyi II. éneke és a Magyarokhoz összehasonlítása tárgyi és eszmei szempontból. 9. A Csalódások komikuma.

VII. OSZTÁLY. 1. A nemzeti irodalomtörténet tanulmányozása hasznos és fontos. 2. XIV. Lajos abszolút monarchiája. 3. A gépek a természettan és a gyakorlati élet szempontjából. 4. Zrinyi és Gyöngyösi határa. 5. Pázmány Mikes és Faludi mint nyelvművészek. 6. A kuruc költemények mint saját koruk hangulatának és eszméinek hű kifejezői. 7. Irodalmunk állapota Kármán felléptekor. 8. Berzsenyi és Kölcsey hazafias lírája. 9. Bánk jelleme és tragikumája Katona József „Bánk bán“-jában.

75.

VIII. OSZTÁLY. 1. Iréne tragikuma. 2. Szent István mint politikus. 3. A Zord idő hangulatának viszonya a külvilághoz. 4. A renaissance hatása hazánk nemzeti műveltségére. 5. Ki a művelt ember? 6. Irodalmunk főbb eszméi. 7. A vitágító eszközök fokozatos fejlődése.

A görög-pótló irodalomból.

V. OSZTÁLY. 1. A leírások Homeros époszaiban. 2. Athén és Spárta alkotmánya.

VI. OSZTÁLY. 1. A görög lírikus költészetnek a magyar irodalomra gyakorolt hatása. 2. Antigone jelleme és tragikuma.

VII. OSZTÁLY. 1. Perikles halotti beszédének tartalma. 2. A megindítás eszközei Demosthenesnek „A koszoru ügyében“ tartott beszédében.

VIII. OSZTÁLY. 1. Sokrates és ellenségei. 2. A görög történetírás kezdetei.

V.

A tanulók érdemsorozata.

Első A. osztály.

A tanuló neve s vallása ; ösztöndíjas e? ismétlő-e?	Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetr.rajz	Számítan	Rajzoló mértan	Szépírás	Testgyakorlat	Magaviselet	A tanári test. ált. ítélete
Barsy Béla r. k.	2	2	3	2	2	3	3	3	3	2	fell.
Bárány József r. k.	1	1	1	1	1	1	1	2	3	1	fell.
Bárdóly Lajos r. k.	3	3	3	2	3	3	3	3	1	1	fell.
Cserni Sándor r. k.	2	2	2	3	2	3	3	2	2	1	fell.
5. Dán György g. k.	3	3	3	3	2	3	3	3	1	2	fell.
Déry Lajos r. k.	2	3	3	2	3	3	2	3	2	1	fell.
Dombrády Antal r. k.	3	4	4	4	4	4	4	3	3	2	n. lép.
Erdős Jenő g. k.	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	fell.
Erker Gusztáv r. k.	k	i	1	é	p	e	t	t			
10. Feldman Lajos izr.	1	2	3	1	3	3	3	3	3	1	fell.
Fogarasi József g. k.	2	2	3	3	2	2	2	3	3	1	fell.
Fogarassy József r. k.	1	1	1	1	1	2	2	2	1	1	fell.
Fogarassy Sándor r. k.	1	2	2	1	2	2	2	2	1	1	fell.
Gamauf Géza r. k.	2	2	2	2	2	2	2	3	3	1	fell.
15. Glózer Ferenc r. k.	1	1	1	1	2	2	1	2	1	1	fell.
Grip Ferenc r. k.	1	2	3	2	2	2	1	2	1	1	fell.
Gróman László r. k.	k	i	1	é	p	e	t	t			
Gyetkó Mihály r. k.	2	3	3	2	2	3	2	3	1	1	fell.
Gyurkán Ignác g. k.	3	3	3	4	4	4	4	3	2	2	n. lép.
20. Horváth János r. k.	3	3	4	4	3	4	4	3	2	2	n. lép.
Hubán János g. k.	k	i	1	é	p	e	t	t			
Incze József r. k.	2	3	3	3	3	3	3	4	2	2	fell.
Jeremiás Nándor izr.	k	i	1	é	p	e	t	t			
Kazik István r. k.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	fell.
25. Kepes Imre izr.	1	1	1	1	1	1	1	2	3	1	fell.
Kikeli Sándor g. k.	3	4	4	4	4	4	4	3	2	2	n. lép.
Klein Sámuel izr.	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	fell.

A tanuló neve s vallása; ösztöndíjas e? ismétlő-e?	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Ternészetrajz	Számítás	Rajzoló mértan	Szépipírás	Testgyakorlat	Magaviselet	A tanári test. ált. ítélete
Kolb Mátyás izr.	3	3	3	3	3	3	3	2	3	2	fell.
Kovács László r. k.	2	2	3	3	2	2	2	3	3	1	fell.
30. Kovács Egon, Gusztáv r. k.	k	i	1	é	p	e	t	t			
Körtvélyesi Kálmán r. k.	k	i	1	é	p	e	t	t			
Latkóczy József r. k. ism.	3	3	4	4	2	3	3	3	1	2	n. lép.
Lánczy József r. k.	3	3	4	3	2	3	3	4	3	2	jav.
Láng István r. k.	2	2	3	2	2	2	2	3	2	1	fell.
35. Leitner Bertalan r. k.	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1	fell.
Lichtmán Dezső izr.	2	2	2	1	2	2	2	1	2	2	fell.
Makaveu Mihály g. k.	2	2	2	1	1	2	1	2	3	1	fell.
Mendel József izr.	3	4	4	4	3	4	4	3	3	2	n. lép.
Molnár József r. k.	2	3	3	3	3	3	3	4	2	1	fell.
40. Munkhárt Elek r. k.	2	2	3	2	3	2	3	2	3	1	fell.
Német Sándor g. k.	3	2	3	3	3	3	2	3	2	1	fell.
Papp Endre g. k.	k	i	1	é	p	e	t	t			
Papp József g. k.	2	2	3	2	2	2	2	1	2	1	fell.
Papp Viktor g. k.	1	2	2	2	1	2	2	3	3	1	fell.
45. Patz Jenő r. k.	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	fell.
Páskándy János g. k.	2	2	2	1	1	2	2	3	1	1	fell.
Pejov János r. k.	3	4	4	4	3	4	4	3	2	1	n. lép.
Perényi Oszkár r. k.	2	3	3	2	2	3	3	3	fm	1	fell.
Rezucsek Antal r. k.	3	3	3	3	2	3	3	3	fm	2	fell.
50. Ritli József r. k. ism.	2	2	3	1	2	2	2	3	2	1	fell.
Ruska István r. k.	2	3	3	2	3	3	3	3	2	2	fell.
Seregély István r. k.	k	i	1	é	p	e	t	t			
Stefanovszky Ernő r. k.	k	i	1	é	p	e	t	t			
Steuer Zoltán izr.	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	fell.
55. Szakács Gyula g. k.	2	1	2	2	2	2	1	2	1	2	fell.
Szántó Zoltán ev. ref.	2	3	3	2	1	3	2	2	3	1	fell.
Szórán József g. k.	3	4	4	4	4	4	4	3	fm	2	n. lép.
Sztojka István r. k. ism.	2	3	3	1	2	3	3	3	2	1	fell.
Teschler Mátyás r. k.	2	3	3	2	2	3	3	2	2	1	fell.
60. Tombory Béla r. k.	3	3	3	3	3	3	3	3	1	2	fell.
Weisz Jenő izr.	2	2	3	2	2	3	2	3	2	1	fell.
Weisz Kálmán izr.	2	2	2	2	2	3	3	3	3	2	fell.
Magántanulók:											
Andrássy Ernő r. k.	1	1	1	1	2	1	1	—	—	—	fell.
Csausz Károly r. k. ism.	1	1	1	2	1	1	1	—	—	—	fell.
Olsavszky Endre r. k.	1	2	2	2	2	2	2	—	—	—	fell.

Első B. osztály.

A tanuló neve s vallása; ösztöndíjas-e? ismétlő-e?	Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetráaj	Számítan	Rajzóló mértan	Szépírás	Testgyakorlat	Magaviselet	A tanári test. ált. ítélete
Alman Ende r. kath.	ki	lé	p	e	tt						
Almássy József r. k.	3	3	4	4	3	4	4	3	1	2	n.lép.
Balogh András g. k.	1	3	3	3	3	3	3	3	3	1	fell.
Banner Antal r. k.	2	2	2	2	2	3	3	2	3	1	fell.
5. Banner László r. k.	2	3	3	2	3	3	3	3	3	1	fell.
Barnák Béla r. k.	2	3	3	3	2	3	3	2	2	1	fell.
Csajkovich Béla r. k.	1	3	3	2	2	3	3	3	2	1	fell.
Csákányóczky Ferenc r. k.	1	2	2	2	1	2	2	2	3	1	fell.
Csákányovszky Károly r. k.	1	2	2	2	2	2	2	2	1	1	fell.
10. Csécsey Sándor r. k.	2	4	4	3	3	4	4	2	1	2	n.lép.
Dániel Béla r. k.	2	4	4	3	3	4	4	3	3	2	n.lép.
Dániel Sándor r. k.	2	4	4	3	2	4	4	3	3	2	n.lép.
Elchlinger Gyula r. k.	ki	lé	p	e	tt						
Fásztusz György r. k.	1	2	2	1	1	1	1	2	1	1	fell.
15. Frank Móríc izr.	3	3	3	2	3	3	3	2	3	2	fell.
Friedmann Ignác izr.	ki	lé	p	e	tt						
Gödölle Géza r. k.	3	3	4	3	3	4	3	3	3	2	n.lép.
Gyetkó György r. k.	2	3	2	2	2	2	2	3	1	1	fell.
Haklik Sándor r. k.	2	3	3	2	2	2	3	2	1	1	fell.
20. Haskó Miklós g. k.	1	2	2	2	2	3	2	1	3	1	fell.
Hegedüs József g. k.	2	3	3	3	3	3	3	2	3	1	fell.
Izsák József izr.	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	fell.
Jakabovits Jakab izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	3	1	fell.
Kamenski Viktor r. k.	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	fell.
25. Kelemen József r. k.	2	3	3	3	2	3	3	3	3	1	fell.
Kincsesi Endre, Lajos r. k.	1	2	3	2	2	3	3	3	2	2	fell.
Klein Herman izr.	3	3	3	3	3	3	3	3	fm.	2	fell.
Kosotán József ág. ev.	2	3	3	2	1	3	3	3	3	2	fell.
Kováts József r. k.	2	3	3	1	1	3	2	2	2	1	fell.
30. Lakatos László r. k.	2	2	2	1	1	2	2	3	3	1	fell.
Láng István r. k.	1	2	2	2	2	2	2	3	3	1	fell.
Láng József r. k.	2	2	2	1	2	3	3	2	1	2	fell.
Major Dénes g. k.	1	2	2	2	2	3	2	2	3	1	fell.
Markovits Lipót izr.	2	2	2	3	3	3	3	1	fm.	2	fell.
Matisz János r. k.	3	4	4	3	3	4	4	3	fm.	2	n.lép.

A tanuló neve s vallása ; ösztöndijas-e ? ismétlő-e ?	Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természettud.	Számít.	Rajzoló mértan	Szépírás	Testgyakorlat	Magaviselet	A tanári test. ált. ítélete
Mózes József izr.	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	fell.
Nagy Miklós g. k.	1	2	3	3	2	3	2	3	2	2	fell.
Nyikora János g. k.	3	4	4	4	4	4	4	3	2	2	n. lép.
Olah Gyula ev. ref.	2	3	3	2	3	3	3	3	1	2	fell.
40. Osztroviczky István r. k.	ki	lé	p	e	tt						
Papp Antal g. k.	2	3	3	1	1	2	2	1	1	1	fell.
Patz Lajos r. k.	1	3	3	3	1	2	2	2	2	1	fell.
Podolák József r. k.	ki	lé	p	e	tt						
Ráthonyi István r. k.	1	2	2	1	1	2	2	2	3	1	fell.
45. Rónai Ferenc r. k.	2	3	3	3	2	3	3	2	3	1	fell.
Rosenfeld Dezső izr.	3	3	3	2	2	3	3	3	3	2	fell.
Sámuel Chájim izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	3	1	fell.
Schroff Jenő r. k.	1	2	2	2	1	2	2	2	2	1	fell.
Séfl László r. k.	ki	lé	p	e	tt						
50. Steib János r. k.	2	2	2	2	2	2	2	3	2	1	fell.
Suskó János	ki	lé	p	e	tt						
Szepessy Ferenc r. k.	2	3	3	3	1	3	3	3	2	1	fell.
Szlanyina Sándor r. k.	2	2	3	2	1	3	3	3	3	1	fell.
Szücs Gábor, László r. k.	2	3	3	2	3	3	3	3	1	2	fell.
55. Tatz Kálmán r. k.	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	fell.
Turmann Pál r. k.	2	2	2	2	2	3	3	3	3	2	fell.
Varga Lajos r. k.	2	3	4	4	4	3	3	1	4	2	n lép
Vigh József r. k.	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	fell.
Vogel Ferenc r. k.	2	3	4	4	3	4	3	3	fm.	2	n.lép

Második A. osztály.

A tanuló neve s vallása; ösztöndíjas-e? ismétlő e?	Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természettan	Számítás	Rajzoló mértan	Szépírás	Testgyakorlat	Magaviselet	A tanári test. ált. ítélete
Balogh Bálint g. k.	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2	fell.
Berghoffer Imre r. k. ism.	3	3	3	2	3	3	3	3	2	2	fell.
Bojtor György g. k.	2	3	4	4	3	3	3	3	3	2	n. lép.
Brebán Aurél g. k.	3	3	4	4	3	4	4	4	3	2	n. lép.
5. Buday Jenő r. k.	3	3	3	4	3	4	4	1	3	2	n. lép.
Edelmann Izsák izr.	3	3	4	4	2	3	3	1	3	2	n. lép.
Edelmann Miksa izr.	3	3	4	3	2	3	3	2	3	2	jav.
Ehlauf Pál r. k.	2	2	3	3	2	2	1	1	2	1	fell.
Farkas Jenő r. k.	2	1	1	2	1	2	2	1	3	1	fell.
10. Faulvetter János r. k.	1	2	3	2	1	2	2	1	1	1	fell.
Fejes János r. k.	2	1	1	1	1	2	2	1	2	1	fell.
Frivaldszky Andor r. k.	2	2	2	2	1	1	2	2	2	2	fell.
Grabovszky Emil r. k.	1	2	3	2	1	2	2	2	3	2	fell.
Gruber Aladár r. k.	1	2	2	2	1	1	1	1	2	1	fell.
15. Günther József r. k.	1	2	3	2	1	2	3	2	2	2	fell.
Heves Elemér izr.	2	2	3	3	3	3	2	1	2	2	fell.
Holczmann Győző r. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.
Jászay Sándor r. k.	2	3	3	4	3	3	4	3	2	2	n. lép.
Jungsz János r. k.	3	2	3	3	2	3	4	3	2	2	jav.
20. Kepes Lajos izr.	2	2	3	2	2	2	3	3	2	2	fell.
Kirilla Tivadar g. k.	1	2	3	3	2	2	2	1	2	1	fell.
Kozányi Zsigmond r. k.	3	2	2	3	3	3	3	2	3	1	fell.
Láposy Miklós r. k.	3	3	3	3	3	3	2	2	2	1	fell.
Mikolay István ev. ref.	3	3	3	4	3	3	4	3	3	2	n. lép.
25. Novák Dezső r. k.	2	2	3	3	2	3	3	3	fm.	1	fell.
Orbók Kálmán r. k.	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	fell.
Orosz Endre r. k.	2	2	3	3	3	3	3	3	2	1	fell.
Papoczy Géza r. k.	2	1	2	3	2	2	3	2	2	1	fell.
Pereszlenyi Géza r. k.	2	3	3	3	3	3	4	4	3	1	jav.
30. Potássy János r. k.	3	2	3	3	2	3	3	3	2	1	fell.
Rosenfeld Vilmos izr.	1	2	3	3	2	3	3	3	3	2	fell.
Roth Károly r. k.	2	2	3	3	2	3	3	3	1	1	fell.
Sárossy Endre g. k.	1	2	3	3	2	2	3	1	2	1	fell.
Sepler András g. k.	2	2	3	3	3	3	4	2	2	1	jav.
35. Spiri Endre g. k.	1	1	1	1	1	1	2	3	3	2	fell.

A tanuló neve s vallása ; ösztöndíjas e ? ismétlő-e ?	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természettud.	Számítás	Rajzoló mértan	Szépíráás	Testgyakorlat	Magaviselet	A tanári test. ált. ítélete
Szilvássy Ferenc r. k.	2	2	3	3	2	3	4	3	3	1	jav.
Takácsy Sándor r. k.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	fell.
Tóth Kálmán r. k.	2	1	2	2	1	1	2	1	2	1	fell.
Turman Albert r. k.	k	i	1	é	p	e	r	t			
40. Varjú Vilmos r. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.
Werner Sándor ev. ref.	2	2	3	3	2	3	3	2	3	1	fell.
Vinis Nándor r. k.	1	2	2	3	2	2	1	2	3	1	fell.

Második B. osztály.

A tanuló neve s vallása; ösztöndíjas e? ismétlő-e?	Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természettud.	Számít.	Rajzoló geom.	Szépíró	Testgyakorlat	Magaviselet	A tanári test. ált. ítélete
Ackermann Naftali izr.	1	1	1	1	1	1	1	2	3	1	fell.
Balogh Zoltán g. k.	1	2	3	3	2	2	2	3	3	1	fell.
Beniczky Sándor g. k.	3	4	4	4	4	4	4	3	2	2	n. lép.
Brüll Andor izr.	1	2	2	1	2	2	2	3	3	1	fell.
5. Buza József g. k.	2	2	3	2	2	2	2	2	1	1	fell.
Dobos Kálmán r. k.	ki	lé	p	e	tt						
Egressy Izidor g. k.	1	2	2	2	1	2	2	3	2	1	fell.
Egressy Sándor g. k.	2	3	3	3	1	3	3	3	2	1	fell.
Erdős József r. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.
10. Fekete József ev. ref.	2	3	3	1	2	2	2	2	2	1	fell.
Fetser Gyula r. k.	1	3	3	3	2	2	1	3	2	1	fell.
Forrássy Béla r. k.	2	3	3	3	2	3	2	3	1	2	fell.
Furcicu Leó g. k.	ki	lé	p	e	tt						
Grünbaum József izr.	2	3	3	2	2	3	3	3	1	2	fell.
15. Irimiás Ágoston g. k.	ki	lé	p	e	tt						
Jakab György g. k.	2	4	4	4	3	4	3	3	1	1	n. lép.
Jónás Jenő izr.	1	2	3	3	3	3	3	2	3	1	fell.
Kompász Árpád r. k.	2	3	3	3	2	3	3	2	2	1	fell.
Kovács László ism. r. k.	3	3	3	2	3	3	3	3	3	2	fell.
20. Landesberg Henrik izr.	1	3	3	2	3	3	3	2	2	2	fell.
Láday István r. k.	2	3	3	2	2	3	3	3	3	1	fell.
Luczás Elemér g. k.	2	3	3	2	3	3	3	3	2	1	fell.
Ludaser Alajos r. k.	1	2	2	2	2	2	2	3	2	1	fell.
Martin Ferenc r. k.	1	2	2	3	2	3	3	3	1	2	fell.
25. Mayer Áron izr.	1	2	2	1	2	3	2	2	3	2	fell.
Medák Alajos r. k.	2	3	3	3	2	3	3	2	1	1	fell.
Nagy Sándor g. k.	ki	lé	p	e	tt						
Papp Endre g. k.	2	3	3	3	2	3	3	3	3	2	fell.
Reisenbüchler Jenő r. k.	2	3	3	2	2	2	1	3	1	1	fell.
30. Spetka Béla r. k.	1	2	2	1	1	2	1	1	1	1	fell.
Sroff Jenő r. k.	ki	lé	p	e	tt						
Stefanovszky Sándor r. k.	2	3	4	4	3	4	4	3	1	1	n. lép.
Szabó István r. k.	1	3	3	3	2	3	2	3	3	1	fell.
Szálka József r. k.	2	3	3	3	1	2	1	3	2	2	fell.

A tanuló neve s vallása; ösztöndíjas-e? ismétlő-e?	Vallásán	Magyar nyelv,	Latin nyelv	Földrajz	Természettud.	Számítás	Rajzoló geom.	Szépirod.	Testgyakorlat	Magaviselet	A tanári test. ált. ítélete
35. Szerdahelyi László r. k.	ki	lé	p	e	tt						
Szmolka Hugó r. k.	2	3	3	3	3	3	3	3	fm.	1	fell.
Trefszker György r. k.	1	2	2	2	1	1	1	2	2	1	fell.
Vanke József r. k.	1	2	3	2	2	3	1	3	2	1	fell.
Velti Mihály r. k.	2	3	3	1	2	2	2	2	2	1	fell.
40. Weber Ernő r. k.	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1	fell.
Weisz János r. k.	2	3	4	4	3	3	3	3	2	1	n. lép.
Zinner György r. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.

Harmadik A. osztály.

A tanuló neve s vallása; ösztöndíjas-e? ismétlő-e?	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Természett. földr.	Számítás	Rajzoló mértan	Testgyakorlat	Magaviselet	A tanári test. ált. ítélete
Baumli István r. k.	2	4	3	3	4	4	3	4	2	1	n lép.
Benyovszky István r. k.	2	3	3	3	3	2	3	3	fm.	1	fell.
Binder Samu r. k.	2	4	4	3	4	4	4	4	2	3	n lép.
Bornstein Móric izr.	1	2	2	2	2	1	1	2	2	1	fell.
5. Czitrovszky Ernő r. k.	2	4	4	3	3	4	4	4	2	2	n lép.
Czvangros Béla r. k.	1	2	2	1	2	1	2	2	3	1	fell.
Domjanovits Viktor g. k.	1	2	2	2	2	2	1	1	1	1	fell.
Donka Károly g. k.	2	1	2	2	2	2	1	1	1	1	fell.
Dworák Alfréd r. k.	2	3	3	3	3	3	3	2	2	1	fell.
10. Erdélyi Traján g. k.	3	3	3	4	3	3	3	3	1	1	jav.
Falusy József r. k.	2	3	3	3	3	4	3	3	1	1	jav.
Fáber József r. k.	2	3	3	3	2	3	3	3	1	1	fell.
Fiszter Károly r. k.	1	2	3	3	3	3	2	1	fm.	1	fell.
Fuchs Ferenc izr.	2	2	3	1	2	2	1	2	2	2	fell.
15. Gerhárd József r. k.	1	3	3	2	2	3	3	3	1	1	fell.
Grebur László g. k. ism.	1	3	3	3	2	3	4	3	fm.	1	jav.
Keszler Miksa izr.	3	2	3	3	3	3	3	3	3	1	fell.
Koczka Gyula r. k.	1	2	3	3	3	3	2	2	2	1	fell.
Kovácsnay László r. k. ism.	3	3	3	3	3	2	3	2	3	1	fell.
20. Kóródi Zoltán izr.	1	2	2	2	2	1	1	2	3	1	fell.
Krause Károly r. k.	2	3	3	3	2	3	3	2	1	2	fell.
Márkus István g. k. ism.	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	fell.
Merk Pál r. k.	1	2	2	2	2	3	2	2	fm.	1	fell.
Nyikorán László g. k.	1	2	2	2	2	2	2	2	1	1	fell.
25. Oravecz Gyula r. k. ösztönd.	2	3	3	2	3	3	3	3	3	3	2
Pap Béla r. k.	2	2	2	3	2	3	2	3	1	1	fell.
Papp László g. k.	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1	fell.
Pereszlényi Zoltán r. k.	2	3	4	2	3	4	4	3	fm.	1	n lép.
Rada István r. k.	2	3	3	4	3	4	3	3	2	1	n lép.
30. Sággy Elemér r. k. ism.	3	3	3	3	3	3	3	2	1	2	fell.
Schönplugg Béla r. k.	2	3	4	4	3	4	3	3	3	1	n lép.
Schwarz Lajos izr.	2	2	2	2	2	3	2	3	2	2	fell.
Skapinyák Jenő r. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.
Tahy Ernő r. k.	2	4	4	4	4	4	4	4	fm.	2	n lép.
35. Takács Miklós g. k.	2	4	3	3	3	3	4	3	4	1	n lép.
Takácsy Gyula r. k.	2	3	3	2	3	2	2	2	2	1	fell.

A tanuló neve s vallása; ösztöndíjas-e? ismétlő e?	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Természett.földr.	Számítás	Rajzoló mértan	Testgyakorlat	Magaviselet	A tanári test. ált. ítélete
Üveges László g. k.	1	2	3	2	2	2	1	3	3	2	fell.
Weisz Antal izr.	2	2	2	2	2	3	2	3	3	2	fell.
Weisz Lajos izr.	1	2	2	2	2	2	2	3	3	1	fell.
Magántanuló: Nagy István r. k.	v	i	z	s.	n	e	m	t	e	t t	

Harmadik B. osztály.

A tanuló neve s vallása; ösztöndíjas-e? ismétlő-e?	Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Természett. földt.	Számítan	Rajzoló mértan	Testgyakorlat	Magaviselet	A tanári test. ált. ítélete
Bakkay László r. k.	2	1	1	1	1	2	1	2	3	1	fell.
Balló Ferenc r. k.	2	3	3	3	3	2	3	3	2	2	fell.
Bánk János g. k.	3	2	2	3	2	3	3	3	fm.	1	fell.
Bárdoly Sándor r. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.
5. Bodnár István r. k.	2	1	1	2	3	1	2	2	1	2	fell.
Czilly Antal r. k.	2	1	1	1	3	3	2	3	3	1	fell.
Ferenczik Fülöp r. k.	2	1	1	2	2	2	2	2	3	1	fell.
Fischmann Béla izr.	2	2	2	3	2	3	3	3	3	1	fell.
Gönczy Sándor g. k.	1	1	1	2	2	1	2	2	3	1	fell.
10. Hesz Ernő r. k.	2	3	3	4	3	2	4	4	2	2	n. lép.
Horváth József r. k. ism.	2	2	3	3	3	2	3	3	3	2	fell.
Illy Antal r. k.	2	1	2	3	2	3	2	3	3	1	fell.
Jászay Jenő r. k.	1	1	1	2	1	1	2	1	1	1	fell.
Kiss Antal r. k.	2	1	1	2	2	2	2	2	3	1	fell.
15. Klein Kornél izr.	2	1	3	2	2	3	1	2	2	1	fell.
Kolb Lajos izr.	1	1	1	2	1	1	1	2	3	1	fell.
Königstein Sándor izr.	3	3	3	4	3	3	3	4	3	2	n. lép.
Kremniczky Rezső g. k. ism.	1	2	3	3	3	3	3	4	3	2	jav.
Leviczky Örest g. k.	2	4	4	4	4	3	4	4	3	1	n. lép.
20. Cs. Mayer Ernő izr. ism.	3	2	3	3	2	3	3	3	2	1	fell.
Müller Zoltán r. k.	2	1	1	3	3	3	3	3	3	2	fell.
Nemes István ev. ref. ism.	2	3	2	3	3	3	3	3	2	3	jav.
Óváry Béla g. k.	3	2	3	4	3	3	3	3	2	3	n. lép.
Óváry László g. k. ism.	2	3	4	4	4	3	4	2	2	3	n. lép.
25. Ozváth János r. k.	2	2	2	3	3	2	2	2	2	1	fell.
Papp István g. k.	1	1	1	2	2	1	2	2	1	1	fell.
Pauluk István g. k. ism.	2	1	2	3	2	2	2	2	1	2	fell.
Radlinszky Ernő r. k. öszt.	1	1	1	1	1	2	1	2	fm.	1	fell.
Radó Miklós izr.	3	2	3	3	3	2	3	3	3	2	fell.
30. Richter Gyula r. k.	vi	zs	gá	la	tot	ne	m	te	tt		
Róth Ábrahám izr.	k	i	1	é	p	e	t	t			
Scheff Béla r. k.	2	3	3	3	4	3	3	4	2	1	n. lép.

A tanuló neve s vallása; ösztöndíjas e? ismétlő-e?	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Természetf. földr.	Számítás	Rajzoló mértan	Testgyakorlat	Magaviselet	A tanári test. ált. ítélete
Simon Sándor g. k.	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1	fell.
Sirola Jenő r. k.	2	1	2	2	2	2	2	2	2	1	fell.
35. Stecz István g. k.	2	2	1	2	2	2	2	2	3	1	fell.
Szeőke Sándor ev. ref.	2	3	3	4	3	2	4	3	2	1	n. lép.
Tircsy Pólykár r. k.	2	1	2	2	2	1	2	2	3	1	fell.
Uhl József r. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	fell.

Negyedik osztály.

A tanuló neve s vallása; ösztöndijas-e? ismétlő-e?	Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Természettud.	Algebra	Rajzoló mértan	Testgyakorlat	Magaviselet	A tanári test. ált. ítélete
Bakkay Rezső r. k.	1	2	3	3	1	1	2	2	2	1	fell.
Bart Rezső r. k.	1	1	2	1	1	1	2	2	2	1	fell.
Bodnár Alajos r. k.	2	2	3	3	3	2	2	2	1	2	fell.
Boer Endre r. k.	2	3	3	2	3	2	3	3	3	2	fell.
5. Buday István r. k.	2	3	4	4	4	3	4	2	2	2	n. lép.
Csausz István r. k.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	fell.
Csedreki József r. k.	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2	fell.
Czumbel Lajos r. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	fell.
Dán Antal r. k.	2	2	3	3	2	3	3	2	2	1	fell.
10. Déry Pál r. k.	1	1	1	2	1	2	2	2	1	1	fell.
Dombrády Endre r. k. ism.	2	3	4	3	1	3	3	3	1	2	jav.
Egeli János r. k.	1	3	3	3	3	3	3	3	2	1	fell.
Erdélyi Rezső r. k.	3	3	3	4	3	2	3	3	1	2	jav.
Erni Ferenc r. k.	1	1	2	1	2	2	2	1	1	1	fell.
15. Fecser Vendel r. k.	1	1	2	1	1	2	1	1	1	1	fell.
Fekesházy István ev. ref.	2	3	3	3	3	3	3	3	1	1	fell.
Goldberger Hermann izr.	1	2	3	2	2	3	2	3	3	1	fell.
Griger György r. k.	2	3	3	4	2	3	4	3	1	2	n. lép.
Gruber Béla r. k.	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2	fell.
20. Gyulai Mihály r. k.	1	2	3	3	2	2	2	2	2	1	fell.
Halász Sándor izr.	1	2	3	3	2	2	3	3	fm.	2	fell.
Haránt Dezső r. k.	2	2	2	3	3	2	2	2	3	1	fell.
Heringer Mihály r. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	fell.
Heves Zoltán izr.	1	3	3	3	3	3	3	3	2	2	fell.
25. Hiripi Elemér r. k. ism.	3	3	3	3	2	2	2	3	f.n.	2	fell.
Ilosvay Lajos r. k. öszt.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.
Kacsúr Károly r. k.	2	3	3	3	2	3	3	3	2	1	fell.
Kaminszky János g. k.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	fell.
Klein Béla izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fell.
30. Knoll Andor r. k.	2	2	2	1	2	1	2	1	3	1	fell.
Láday József r. k.	3	3	3	4	3	3	4	3	3	2	n. lép.
Láng Ferenc r. k.	1	1	2	1	2	1	2	2	3	1	fell.
Lengyel Mihály r. k.	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	fell.
Lindenmájer János r. k.	1	2	2	2	1	2	2	1	2	1	fell.
35. Major András r. k.	2	3	4	3	3	3	4	3	2	2	n. lép.
Mandics István r. k.	2	2	3	3	3	3	3	3	2	1	fell.

A tanuló neve s vallása ; ösztöndijas-e? ismétlő-e?	Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Természettud.	Algebra	Rajzoló mértan	Testgyakorlat	Magaviselet	A tanári test. ált. ítélete
Mák János r. k.	3	3	3	3	3	3	3	3	1	1	fell.
Márkus Gyula g. k.	3	3	3	3	3	3	4	3	fm	1	jav.
Márkus Ignác g. k.	3	3	3	3	2	3	3	3	2	2	fell.
40. Melega József r. k.	2	2	3	3	1	3	3	2	3	2	fell.
Moldován Gábor g. k.	2	2	3	3	1	1	2	3	fm	1	fell.
Nagy Imre g. k.	2	3	3	3	2	3	3	3	2	1	fell.
Németh György g. k.	3	3	3	3	3	3	3	2	fm	1	fell.
Papp Lajos g. k.	3	3	3	4	3	3	4	3	3	2	n. lép.
45. Papp Sándor g. k.	3	3	3	3	3	3	3	3	1	1	fell.
Polyák László r. k.	2	3	3	4	3	4	4	3	3	1	n. lép.
Rebenyák István r. k.	2	2	3	3	2	2	2	2	1	2	fell.
Reiter Győző izr.	2	3	3	3	1	3	3	3	2	2	fell.
Rés Lőrinc r. k.	1	2	2	2	1	2	2	1	2	1	fell.
50. Sággy László r. k.	2	2	3	3	3	3	3	3	2	2	fell.
Schöber Emil r. k. öszt.	1	2	3	3	1	1	1	2	3	1	fell.
Steib Márton r. k.	1	1	2	1	2	1	2	1	1	1	fell.
Steinberger Jenő izr.	1	2	3	3	3	3	3	3	3	2	fell.
Szaplonczay Pál r. k.	2	2	3	3	3	3	3	2	3	1	fell.
55. Szikorák Gyula g. k.	3	3	3	4	2	3	4	3	3	1	n. lép.
Szilvássy Dezső r. k.	2	1	1	2	2	1	1	1	1	1	fell.
Szoták Árpád r. k.	2	2	3	3	3	2	4	3	2	1	jav.
Verzár Mihály r. k.	3	2	3	3	2	2	2	3	3	1	fell.
Vojnár János r. k.	3	2	3	3	2	2	3	2	3	2	fell.
60. Weisz Elek izr.	2	2	2	2	2	3	3	3	3	1	fell.
Weisz József izr.	2	2	3	3	2	3	2	1	1	1	fell.
Weisz Károly izr.	2	2	4	3	3	3	3	2	2	2	fell.
Zadránszky Ferenc r. k.	3	2	3	3	2	2	3	3	2	2	fell.
Zommer József r. k.	2	3	3	3	2	2	3	3	1	1	fell.
- Magántanuló:											
Teleki Tibor gróf r. k.	1	1	2	1	1	1	1	1	—	—	fell.

Ötödik osztály.

A tanuló neve s vallása; ösztöndijas e? ismétlő-e?	Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Történelem	Természettud.	Mennyiségtan	Görögnyelvi tudalom Görögpostó rajz	Testgyakorlat	Magaviselet	A tanári test. ált. ítélte
Árgyelán Gyula g. k.	3	2	3	3	3	2	3	3	—	—	2	1 fell.
Banner Zoltán r. k.	2	3	3	—	3	2	1	3	1	2	3	1 fell.
Baumgartner András r. k.	2	3	3	3	3	2	3	3	—	—	3	1 fell.
Binder Gábor r. k.	3	3	4	4	3	2	3	4	—	—	3	2 n. lép.
5. Bornemissza Miklós r. k.	2	2	3	—	2	1	1	2	2	2	1	1 fell.
Csóke Endre r. k.	2	1	2	2	2	2	1	1	—	—	1	1 fell.
Deák János r. k.	1	2	3	2	3	2	2	3	—	f.n.	1	1 fell.
Dobos István r. k.	1	2	2	2	2	1	2	2	—	—	3	1 fell.
Dunka János g. k.	1	1	1	1	2	2	1	2	—	—	3	1 fell.
10. Dvorák Viktor r. k.	2	2	2	2	2	2	1	1	—	2	3	1 fell.
Fábry Károly r. k.	3	3	3	3	2	2	3	3	—	—	1	2 fell.
Gajdos József r. k.	1	2	2	2	2	2	2	2	—	2	2	1 fell.
Gnándt Ferenc r. k.	1	3	4	—	3	2	2	3	3	3	2	1 jav.
Göbl József r. k.	3	2	3	—	4	2	2	3	2	2	2	2 jav.
15. Gödör István r. k.	3	3	4	—	4	2	3	3	3	3	1	1 n. lép.
Gönczy István g. k., öszt.	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—	3	1 fell.
Grieger Nándor r. k.	3	3	4	—	4	2	2	3	3	2	3	2 n. lép.
Grodzky Eduárd r. k.	1	2	3	3	3	1	3	2	—	—	3	1 fell.
Gruber János r. k.	1	2	2	1	2	2	1	1	—	—	3	1 fell.
20. Horváth Aladár ev. ref.	2	4	4	—	4	3	4	4	4	2	3	3 n. lép.
Jakab Sándor r. k.	1	2	2	—	2	1	1	1	2	2	3	1 fell.
Kacz Herman izr.	1	2	2	2	1	2	1	2	—	—	3	1 fell.
Kati József r. k.	2	2	2	2	2	2	2	2	—	—	3	1 fell.
Kiss Vilmos r. k.	1	2	3	3	2	2	1	1	—	—	3	1 fell.
25. Klimkó József r. k.	1	2	2	2	1	1	2	1	—	—	2	1 fell.
Koczka István r. k.	2	2	3	—	3	1	2	1	2	1	3	1 fell.
Kosotán László ág. h. ev.	2	2	3	—	3	3	2	3	2	2	3	2 fell.
Kovács Jenő r. k.	1	2	3	3	3	2	3	3	—	f.n.	2	2 fell.
Kölcsey Kálmán r. k.	1	2	2	2	2	1	1	2	—	—	2	1 fell.
30. Leitner János r. k.	3	3	3	—	3	1	3	3	3	1 f.n.	1	1 fell.
Lukácsy József r. k.	2	2	2	2	2	2	2	2	—	—	2	1 fell.
Cs. Májer Mihály izr.	1	2	2	2	2	1	2	2	—	—	3	1 fell.
Matécsa György g. k.	1	3	4	3	4	2	3	2	—	—	3	1 n. lép.
Májer Antal r. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—	2	1 fell.
35. Mák Antal r. k.	1	2	2	2	3	2	2	2	—	—	2	1 fell.
Mán Zoltán g. k.	3	2	3	—	3	2	1	3	1	2	1	2 fell.

A tanuló neve s vallása; ösztöndíjas e? ismétlő-e?	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Történelem	Természettud.	Matematika	Görögpótló irratum	Görögpótló rajz	Testgyakorlat	Magaviselet	A tanári test. ált. ítélte
Merlák Ferenc r. k.	1	1	2	—	2	2	1	1	1	2	3	1	fell.
Mónus József ev. ref.	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—	3	1	fell.
Munkhárt Gyula r. k.	2	2	2	—	3	2	2	3	2	1	3	1	fell.
40. Mül'ér Ferenc r. k.	1	2	2	2	2	2	2	1	—	—	1	1	fell.
Ország Pál r. k., ism.	3	2	2	—	3	2	3	3	2	2	2	1	fell.
Pauliár Géza r. k.	1	2	2	1	2	2	1	1	—	—	3	1	fell.
Podolcsák Imre g. k.	2	3	3	—	3	2	3	2	3	2	1	1	fell.
Részegy Rudolf r. k.	1	1	1	—	2	2	1	1	1	1	2	1	fell.
45. Rezutsek István r. k.	1	2	2	3	4	2	2	2	—	—	2	2	jav.
Roska Károly r. k.	1	1	1	2	2	2	1	1	—	—	2	1	fell.
Salamon Lajos izr.	1	2	2	3	3	2	2	3	—	—	3	2	fell.
Steuer Izrael izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—	3	1	fell.
Suta János g. k.	3	3	4	3	4	2	3	3	—	—	3	2	n. lép.
50. Szatmáry Sándor r. k.	2	3	3	—	3	2	2	2	3	2	2	2	fell.
Szombati István r. k.	2	2	3	—	4	2	3	3	2	2	4	2	jav.
Turmann Zoltán r. k.	3	3	3	3	2	2	2	3	—	—	3	2	fell.
Ungár Sándor izr.	1	2	3	3	2	2	1	3	—	—	2	2	fell.
Urbantsek László r. k.	1	1	2	2	2	2	1	1	—	—	2	1	fell.
55. Weisz József r. k.	2	2	2	2	2	2	2	2	—	—	fm.	1	fell.
Wellibil Lajos r. k.	2	2	2	—	1	2	2	2	2	2	4	1	fell.
Zombory Zoltán r. k.	3	3	3	3	2	2	2	3	—	—	3	2	fell.
Magántanulók:													
Huszár Miklós r. k.	2	3	4	—	3	3	3	2	3	3	—	—	fell.
Vári Emil r. k.	1	1	2	2	2	1	1	1	—	—	—	—	fell.
Vári Iván r. k.	vi	zs	gá	la	tot	ne	m	te	tt				

Hatodik osztány.

A tanuló neve s vallása; ösztöndíjas-e? ismétlő e?											A tanári test. ált. ítélete		
	Válástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Történelem	Természetráaj	Mennyiségtan	Görögpótló irod.	Görögpótló rajz		Testgyakorlat	Magaviselet
Balogh Sándor g. k.	2	2	3	1	2	2	1	3			2	1	fell.
Bérczi Sándor izr.	1	2	2	3	2	2	1	3			2	1	fell.
Czauner János r. k.	1	2	2	2	2	1	1	2			1	1	fell.
Czier Antal r. k.	1	2	2	2	1	2	1	2			2	1	fell.
5. Fekete Gábor g. k. ism.	3	2	3	3	3	3	2	4		fm.	1		jav.
Gruber Márton r. k.	1	2	3	2	2	1	1	2			3	1	fell.
Gyene Zsigmond ev. ref.	1	3	3	4	3	3	2	3			3	2	jav.
Hirschberg Jenő r. k.	1	2	2	3	2	2	2	3		fm.	1		fell.
Horváth György r. k.	2	2	3	—	3	3	2	3	3	2	3	1	fell.
10. Imlauer Dezső r. k.	1	1	2	3	2	2	1	3			2	1	fell.
Jászai Viktor r. k.	1	2	2	—	3	1	1	2	1	2	2	1	fell.
Koványi Jenő izr.	1	2	3	3	3	3	1	3			3	1	fell.
Kölcsey Géza ev. ref.	k	i	l	é	p	e	t	t					
Krausz Zsigmond izr.	1	2	2	—	2	3	1	3	2	1	3	1	fell.
15. Lauritz Géza r. k. öszt.	2	2	2	3	2	3	2	3			2	1	fell.
Láday Dezső r. k. öszt.	2	3	3	—	3	3	2	2	2	2	2	1	fell.
Láng György r. k.	1	1	2	1	1	2	1	1			2	1	fell.
Mandics László r. k.	1	1	1	1	1	1	1	1			1	1	fell.
Marincsák Bálint r. k.	1	1	1	2	2	1	1	2			1	1	fell.
20. Mátyás Lajos g. k.	1	1	1	2	1	1	1	2			2	1	fell.
Ország Zsigmond r. k.	k	i	l	é	p	e	t	t					
Papoczy Albin r. k.	1	3	3	4	3	1	2	4			2	2	u. lép.
Pék László r. k.	2	3	3	3	3	3	2	3			1	3	fell.
Radó Gyula izr.	1	1	2	2	2	1	1	1			3	1	fell.
25. Radó Marcell izr.	1	3	3	—	2	3	2	3	3	1	3	2	fell.
Rákosy Ferenc r. k. öszt.	1	2	2	2	3	2	1	3			2	1	fell.
Réztsek Lajos r. k.	1	3	3	3	3	2	1	4			2	2	jav.
Rothman Menyhért izr.	1	1	1	1	1	2	1	2			3	1	fell.
Schroff Béla r. k.	1	2	2	2	2	2	2	3		fm.	1		fell.
30. Schultz Károly r. k.	1	2	2	2	2	2	1	2			1	1	fell.
Stecz Gergely g. k.	1	1	1	1	1	1	1	1			2	1	fell.
Suta János g. k.	2	2	3	3	3	2	2	3			1	1	fell.
Szabó Jenő r. k.	1	1	1	2	2	2	1	2			1	1	fell.
Szilágyi Gábor r. k.	1	1	1	1	1	1	1	1			2	1	fell.
35. Tóth József r. k.	1	2	3	—	3	1	2	3	2	2	3	1	fell.
Varga Endre r. k.	2	2	3	—	3	2	1	3	2	1	3	1	fell.

Hetedik osztály.

A tanuló neve s vallása; ösztöndíjas-e? ismétlő-e?	Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Görögpótló irod.	Görögpótló rajz.	Egészségtan	Testgyakorlat	Magaviselet	A tanári test. ált. ítélete
Ackermann Lázár izr.	2	2	3	3	2	4	3	3	—	—	2	2	2	jav.
Andráskó Mihály g. k.	1	2	3	3	3	1	3	3	—	—	2	1	2	fell.
Barna Sámuel izr.	3	3	3	3	3	2	3	3	—	—	2	2	2	fell.
Benyovszky János r. k.	2	2	3	—	3	1	3	3	1	3	2	1	2	fell.
5. Berger Andor izr.	k	i	1	é	p	e	t	t	—	—	2	1	1	fell.
Bérci Béla r. k.	1	1	2	2	2	2	3	3	—	—	2	1	1	fell.
Bodnár Jenő r. k.	2	3	3	—	3	1	3	4	2	3	2	2	2	jav.
Boer Lajos r. k.	3	2	3	3	2	2	3	3	—	—	2	2	2	fell.
Burda Nándor r. k.	2	3	3	—	3	2	3	3	2	3	1	1	1	fell.
10. Czumbil Ignác r. k.	1	1	2	1	1	1	2	2	—	—	1	1	1	fell.
Ember Péter r. k.	1	2	2	2	3	1	3	2	—	—	2	1	1	fell.
Farkas József r. k.	1	1	3	3	3	1	3	3	—	—	2	1	1	fell.
Feuerstein Ignác izr.	1	1	2	1	2	1	2	2	—	—	2	2	1	fell.
Fodor Ferenc r. k., öszt.	1	1	2	—	2	1	2	2	1	1	1	2	1	fell.
15. Gönczy Miklós g. k.	1	2	3	2	3	1	3	3	—	—	1	2	1	fell.
Günther Ferenc r. k.	2	2	3	2	2	1	1	1	—	—	1	fm.	1	fell.
Handlovics Gusztáv r. k.	2	2	3	3	2	1	3	3	—	—	2	3	1	fell.
Hibola Bernát r. k.	3	3	3	3	4	3	3	3	—	—	2	2	1	jav.
Hörváth Béla ev. ref.	2	3	4	3	4	4	4	4	—	—	1	3	2	n. lép.
20. Höllich Kálmán r. k.	1	1	1	1	2	1	1	2	—	—	1	fm.	1	fell.
Ilucz László g. k.	1	3	2	1	3	2	2	3	—	—	2	3	1	fell.
Jeremiás József izr. ism.	k	i	1	é	p	e	t	t	—	—	2	1	1	jav.
Kincsesy Antal r. k.	1	2	3	3	4	2	3	3	—	—	2	1	1	jav.
Kishalmy Lajos r. k.	1	1	2	1	—	1	1	1	—	—	1	1	1	fell.
25. Klein Ignác izr.	1	3	2	2	2	2	3	3	—	—	2	3	2	fell.
Koller Lajos r. k.	3	3	3	—	3	2	3	4	2	1	2	2	1	jav.
Koller Pál r. k.	3	3	3	—	3	3	4	4	3	2	2	1	2	n. lép.
Kozma György r. k.	2	3	3	3	3	3	3	3	—	—	2	1	1	fell.
Krausz Jenő izr.	1	2	3	—	2	1	3	3	1	2	2	fm.	1	fell.
30. Láng Ernő r. k.	1	1	2	1	2	1	1	2	—	—	1	1	1	fell.
Liebermann Móric izr.	1	2	2	1	2	2	2	2	—	—	2	3	1	fell.
Molnár Imre r. k.	2	2	3	—	3	1	3	3	1	2	2	fm.	1	fell.
Nagy János r. k.	1	1	2	2	2	1	2	2	—	—	1	2	1	fell.
Nonn János r. k.	1	1	2	2	1	1	2	2	—	—	1	1	1	fell.
35. Papolczy László r. k.	2	3	3	—	4	2	3	4	2	3	2	fm.	2	n. lép.
Pfiszter József r. k.	1	1	2	1	1	1	2	2	—	—	1	1	1	fell.

A tanuló neve s vallása; ösztöndíjas-e? ismétlő-e?	Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Görögpótló irod.	Görögpótló rajz	Egészségtan	Testgyakorlat	Magaviselet	A tanári test. ált. ítélete
	Prohászka Lajos r. k.	2	3	3	—	3	1	3	3	1	2	2	2	1
Réti Jenő r. k., öszt.	1	1	2	1	2	1	2	2	—	—	2	2	1	fell.
Scheffler János r. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—	1	fm.	1	fell.
40. Stokker Márton r. k.	2	3	3	3	3	2	3	3	—	—	2	3	2	fell.
Sváiczner László r. k.	2	2	3	3	2	2	3	3	—	—	2	2	1	fell.
Szabó János g. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—	1	fm.	1	fell.
Szűcs Sándor r. k.	1	2	3	2	3	1	3	3	—	—	2	1	2	fell.
Tatz László r. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1	1	fm.	1	fell.
45. Tempfli Alajos r. k.	1	1	2	1	1	1	2	2	—	—	1	2	1	fell.
Tomory Ernő r. k.	2	2	2	2	2	1	2	2	—	—	2	2	1	fell.
Ujlaky János r. k.	2	3	3	3	4	3	4	4	—	—	2	1	1	n. lép.

Nyolczadik osztály.

A tanuló neve s vallása; ösztöndíjas-e? ismétlő-e?	Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Bölcsélettan	Görög nyelv		Testgyakorlat	Magaviselet
										irodalom	rajz		
Almási Péter r. k.	1	2	3	—	2	2	3	2	2	2	2	1	1
Bakkay Béla r. k.	1	1	2	2	2	1	1	2	1	—	—	2	1
Bakó Imre ev. ref.	k	i	1	é	p	e	t	t	—	—	—	—	—
Bíró Béla r. k.	1	2	2	2	2	2	1	2	2	—	—	2	1
5. Borgida Lajos izr.	1	1	2	2	2	2	2	1	2	—	—	fm.	1
Borodý Dezső g. k.	1	1	1	2	2	1	2	2	1	—	—	fm.	2
Déry Károly r. k.	1	2	2	—	2	2	2	2	2	2	2	1	1
Farkas András r. k.	1	3	2	2	3	1	3	3	2	—	—	3	1
Frankó János r. k.	2	3	2	3	2	1	2	3	2	—	—	2	2
10. Grósz Májer izr.	1	2	2	3	2	2	2	3	2	—	—	2	2
Gyene Zoltán ev. ref.	2	3	3	—	3	2	3	3	3	2	3	1	2
Heidenhofer István r. k.	1	2	2	—	1	2	1	2	2	1	2	1	1
Kakuk Jenő r. k.	2	3	3	3	3	2	3	3	2	—	—	3	2
Kerner Pál r. k.	1	2	2	—	2	2	2	2	1	2	1	fm.	1
15. Knoll Károly r. k.	1	1	2	2	2	1	1	2	1	—	—	fm.	1
Komka László r. k.	3	3	3	3	2	2	3	3	2	—	—	1	2
Kormos Gyula r. k., öszt.	1	1	2	2	2	2	2	2	2	—	—	2	2
Kovács Mihály r. k.	1	1	1	2	2	2	1	1	1	—	2	fm.	1
Markó Viktor izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—	2	2
20. Markscheid Dezső r. k.	1	2	3	—	3	2	3	3	3	2	3	2	1
Markus Lajos izr.	1	2	2	3	3	2	2	2	2	—	—	fm.	2
Melega Miklós r. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—	fm.	2
Nagy Márton r. k.	2	1	2	—	2	2	3	3	3	1	1	2	2
Nátolya Dezső g. k.	1	2	2	1	1	1	1	2	1	—	—	2	1
25. Pirkler Zoltán r. k.	2	2	2	2	3	1	2	3	2	—	—	3	2
Reiter Sándor izr.	1	2	2	—	2	2	2	3	2	2	1	2	2
Rosenfeld Dezső izr.	1	3	3	—	3	2	3	3	3	2	3	2	1
Schönpflug Zoltán r. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—	2	1
Szentiványi József r. k.	3	3	3	—	3	2	3	3	2	2	3	2	2
30. Szilvássy Miklós r. k.	2	3	3	—	3	2	3	3	2	2	1	2	1
Vinkler János r. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—	1	1
Vlazáts Vince r. k.	2	1	3	—	3	1	2	2	2	2	1	2	2
Magántanuló:													
Weisz Hermina	1	1	2	2	2	1	2	1	1	—	—	—	—

VI.

Statistikai kimutatás a tanulókról.

1. A tanulók általános áttekintése.

Osztály	Tanuló			Az osztályozott tanulók közül										Az osztályozott tanulók szüleinek polgári állása																	
	fölvétetett	kimaradt vagy nem tett vizsgálatot	osztályozatot nyert	vallásra nézve					anyanyelvre nézve					nyelvismerésre nézve		Öttermelő			Iparos			Kereskedő és vállalk.			Tisztviselő		Más értelmiségi	Munkás, napaváros, szolgá	Magánzó		
				róm. kath.	gör. kath.	ev. reform.	ág. h. ev.	gör. keleti	izr.	magyar	német	román	tót	csakis a nyelvre beoszt	tul. magyarul	Önálló	Nagybirt. és birtó	Kisbirt. és birtó	Altközmest.	Nagyiparos	Kisiparos	Altközmest.	Nagykereskedő	Kiskereskedő	Altközmest.	Állam-, hatósági				Magán és tarsulati	Katoná
I. A.	65	9	36	34	12	1	—	—	9	56	—	—	—	32	56	1	8	—	1	13	—	—	3	—	6	9	—	8	3	4	
I. B.	59	7	52	35	7	1	1	—	8	51	1	—	—	47	52	—	5	2	—	7	—	—	6	—	7	2	1	9	6	7	
II. A.	42	1	41	29	5	2	—	—	5	41	—	—	—	31	41	1	3	1	—	11	—	—	2	—	9	5	1	8	—	—	
II. B.	42	6	36	21	8	1	—	—	6	36	—	—	—	36	36	—	9	6	—	8	—	—	6	—	2	—	2	3	—	—	
III. A.	40	1	39	23	9	—	—	—	7	39	—	—	—	37	39	2	3	1	—	9	—	1	4	—	7	1	—	8	2	1	
III. B.	38	2	36	18	10	2	—	—	6	36	—	—	—	34	36	—	3	—	—	7	—	—	4	—	6	5	—	8	2	1	
IV.	65	—	65	46	9	1	—	—	9	60	—	4	1	51	65	2	13	2	—	14	—	—	4	—	11	3	1	14	1	—	
V.	60	1	59	44	7	2	1	—	5	59	—	—	—	47	59	3	10	7	—	9	—	—	2	1	11	4	—	12	1	1	
VI.	36	2	34	21	6	1	—	—	6	34	—	—	—	32	34	1	7	—	—	3	—	—	2	—	9	4	—	2	1	5	
VII.	47	2	45	34	4	1	—	—	6	44	—	1	—	30	45	3	5	—	—	6	3	—	8	—	4	7	—	7	2	—	
VIII.	33	1	32	22	2	1	—	—	7	32	—	—	—	29	32	4	—	—	—	6	—	—	4	—	5	1	—	11	—	1	
Összesen	527	32	495	327	79	13	2	—	74	488	1	5	1	406	495	17	66	19	—	193	3	—	143	1	77	41	3	89	21	20	

2. A megosztályozott tanulók honosság szerint.

	I. A.	I. B.	II. A.	II. B.	III. A.	III. B.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Összesen
	osztályban											
Szatmár-Németiben	21	19	15	11	8	21	17	8	14	10	10	154
Szatmár vármegyei	21	19	10	12	10	9	31	19	13	16	9	169
Bereg	1	1	3	—	1	1	—	2	—	2	2	13
Ugocsa	2	2	1	1	5	1	4	3	1	2	2	24
Máramaros	3	6	—	8	4	3	4	7	4	3	2	44
Pest	2	—	—	—	3	—	—	4	—	2	—	11
Más	6	5	11	4	8	1	9	16	1	10	7	78
Külföldi	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	2
Összesen	56	52	41	36	39	36	65	59	34	45	32	495

3. Az osztályzat áttekintése.

Osztályban	Osztályzatot nyert összesen	A tanulmányi előmenetel a rendes tantárgyakat véve					A magaviselet				
		Felsőbb osztályba léphet			egy tantárgyből elégtelen (kevés vagy hosszantartó)	Nem léphet felsőbb osztályba		jó	szabályszerű	kevésbé szabályszerű	össz.
		minden tantárgyból				kevesebb	több tantárgyból elégtelen				
		jeles	leg-alább jó	leg-alább elégs.		kevesebb	több tantárgyból elégtelen				
I. A.	56	5	13	29	1	1	7	33	20	—	—
I. B.	52	4	8	31	—	1	8	29	23	—	—
II. A.	41	3	7	20	5	4	2	25	16	—	—
II. B.	36	3	7	22	—	1	3	27	9	—	—
III. A.	39	1	7	20	3	2	6	28	10	1	—
III. B.	36	2	11	15	2	3	3	24	10	2	—
IV.	65	4	12	37	5	5	2	38	26	—	—
V.	59	4	22	22	5	4	2	41	15	1	—
VI.	34	3	9	18	3	1	—	28	5	1	—
VII.	45	3	13	20	5	2	2	33	12	—	—
VIII.	32	4	13	15	—	—	—	16	15	—	—
Összesen	495	36	122	249	29	24	35	322	161	5	—
		82.22%			17.78%						

Az érettségi vizsgálatok eredményének áttekintése.

a) írásbeli vizsgálat.

Jelentkezett	Vizsgáltatott	Feladvány	Eredmény			
			jelesen	jól	kielégítően	elégtelenül
34	34	<p>I. A magyar nyelvből: 1. Hazafias líránk fejlődése</p> <p>2. A hó és halmazállapot egymáshoz való viszonya</p> <p>3. Augustus udvara, mint az irodalom tűzhelye</p> <p>II. A latin nyelvből: Vergilius: Aeneis VII. 194—199. 201—202. 211—221. 229. 231—233. 236 fele, 238 fele, 241.</p> <p>III. A német nyelvből: Vasárnap</p> <p>IV. A görög nyelvből: Herodotos: I. könyvéből 128. 129. fej.</p> <p>V. A mennyiségtanból: 1. Algebrai: Egy két számjegyből álló szám számjegyeinek összege: 10; ha a számjegyeket fordított sorrendben írjuk és az így nyert számmal az eredeti számot megszorozzuk, szorzatul 2296-ot nyerünk. Melyik ezen szám?</p> <p>2. Mértani: Egy szabályos és egyenes háromoldalu gúla alapéle 30.98 dm; a 25.8 dm.-nyi oldalél a gúla alapjához 46° 7' 55"-nyi szög alatt hajlik, mekkora a gúla térfogata?</p>	8	11	11	—
			1	1	—	—
			—	1	1	—
			5	14	15	—
			5	17	9	3
			7	5	10	—
			20	7	7	

b) a szóbeli vizsgálat után.

amelyre bocsáttatott	amelytől visszalépett	amelyet kiállott	érettnak nyilvánított			Az érettségit végzettek közül										
			jelesen	jól	egyszerűen	theologiai	jogi	tanári	orvosi	közigazgatási	katona	tengerészeti	mérnöki	kereskedelmi	erdészeti	
34	—	34	6	10	18	4	6	3	5	2	3	3	1	5	2	
pályára készül lépni:																

Az érettségi vizsgálatot sikerrel állotta ki 33 ifju és egy kisasszony.

Jeles fokozattal érettek 6-an: Knoll Károly, Kovács Mihály, Markó Viktor, Melega Miklós, Schönplúg Ernő, Vinkler János.

Jó fokozattal érettek 10-en: Bakkay Béla, Borgida Lajos, Borody Dezső, Déry Károly, Heidenhoffer István, Kerner Pál, Nátolya Dezső, Pirkler Zoltán, Vlazáts Vince, Weisz Hermina Mária.

Egyszerűen érettek 18-an: Almási Péter, Biró Béla, Farkas András, Frankó János, Grósz Májér, Gyene Zoltán, Kakuk Jenő, Komka László, Kormos Gyula, Markscheid Dezső, Márkus Lajos, Nagy Márton, Reiter Sándor, Rosenfeld Dezső, Szentiványi József, Szilvássy Miklós, Blum Mihály, Parraghy Barna.

Jegyzet. Az 1904/5. isk. év kezdete előtt magánvizsgálatot tettek: Huszár Miklós a IV. osztályról, Weisz Hermina az V. és VI. osztályról; az iskolai év folyama alatt Weisz Hermina a VII. osztályról.

VII.

Tanszerek gyarapodása.

A) Tanári könyvtár.

- I. *Vallástan.* 1 mű.
- II. *Magyar nyelv és irodalom.* 7 mű.
- III. *Classica philologia.* 4 mű.
- IV. *Történelem.* 11 mű.
- V. *Földrajz.* 5 mű.
- VI. *Államtudományok.* 2 mű.
- VII. *Természetrajz.* 2 mű.
- VIII. *Természettan.* 2 mű.
- IX. *Bölcészet, paedagogia.* 7 mű.
- X. *Vegyes.* 6 mű.
- XI. *Folyóiratok.* 19 mű.

B) Természetrajzi tárhoz.

Vétel útján szereztetett 39 db.

C) Vegytani tárhoz.

Vétel útján gyarapodott 9 dbbal.

D) Természettani szertárhoz.

Vétel útján gyarapodott 6 dbbal.

E) Szemléltető képek.

Vétel útján szereztetett 2 db.

103.

F) Rajzszeretár.

Vétel útján gyarapodott 47 darabbal.

G) Földrajzi tár.

Ajándékozás útján 2 db. térképpel,
vétel útján 2 db. földgömbbel szaporodott.

H) Éremgyűjtemény.

Főtisztelendő Hirly József ny. plébános úr 70 db. régi pénzt ajándékozott intézetünknek; és pedig:

- 1 db. Magyar köriratú Szűzmáriás arany.
- 1 „ 5 frankos francia arany.
- 1 „ 10 ezüst forintos Kossuth-bankó.
- 4 „ 10 krajcáros német bankó.
- 1 „ Mária-képes ezüst huszas.
- 1 „ Ferenc József ezüst huszas.
- 1 „ külföldi régi ezüst 10 krajcáros.
- 1 „ 1868. évi ezüst 20 krajcáros.
- 1 „ Ferenc József ezüst tiz krajcáros.
- 3 „ külföldi ezüst 6 krajcáros.
- 1 „ osztrák ezüst 10 „
- 1 „ „ „ 5 „
- 4 „ igen régi ezüst pénz (olvashatlan körirattal).
- 1 „ külföldi ezüst 3 krajcáros.
- 46 „ különféle váltópénz rézből.

Fogadja az adományozó az intézet hálás köszönetét ez úton is.

VIII.

Ösztöndíjak, jutalom és segélyezés.

I. Ösztöndíj-alapok.

A szatmár-egyházmegyei alapítványi pénztárban van a Szatmárnémeti kir. kath. főgimnázium róm. kath. vallású tanulói számára tett három ösztöndíj-alapítvány: *Obermayer* András szatmári nagyprépostnak, *Rudolff* Pál szatmári kanonoknak és dr. *Lengyel* Gézának alapítványa. Az elsőből 6, a másodikból 3 jóviseletű és szorgalmas tanuló kap évenként 200—200 korona, a harmadikból 2 tanuló 80—80 korona ösztöndíjat. Ezen ösztöndíj-alapítványok megüresedett helyeit az alapítók végrendelezései szerint a *szatmári káptalan* adományozza.

Ösztöndíjas tanulók az 1904—905. tanévben.

a) **Dr. Szij József**-féle 440 korona ösztöndíjat élvez:

Réti Jenő VII. o. tanuló.

b) **Jövedék-bírsági alaptól** 200 korona ösztöndíjat élvez:

Oravecz Gyula III. A) o. tanuló.

c) **Alapy**-féle 420 koronás ösztöndíjat élvez:

Gönczy István V. o. tanuló.

d) **Obermayer**-féle alaptól 200 korona ösztöndíjat élveztek:

Kormos Gyula VIII. osztályú tanuló,

Fodor Ferenc VII. „ „

Rákosi Ferenc VI. „ „

Lauricz Géza VI. „ „

Schóber Emil IV. „ „

Radlinszky Ernő III. B) „ „

100 korona segélyt kapott; Mandics László VI. o. tanuló.

e) **Rudolff**-féle alapból 200 korona ösztöndíjat élveztek:

Láday Dezső VI. osztályú tanuló.

Ilosvay Lajos IV. „ „

Erdős József II. B) „ „

f) **Dr. Lengyel Géza**-féle alapból 80 kor. ösztöndíjat élveztek:

Orbók Kálmán II. A) osztályú tanuló,

Fásztusz György I. B) „ „

A 16 tanuló ösztöndíjának **összege 4040 korona.**

II. Jutalmazás.

a) Jutalomdíj alap.

1. **Dr. Kádár Ambrus** szatmári székesegyházi kanonok „Divéky jutalomdíj“ című alapítványa (200 korona) olyan jóviseletű tanuló jutalmazására, ki a természettanban vagy természettudományban legkiválóbb előmenetelt tanúsít.

A „Divéky jutalomdíj“-at ez évben Jászai Viktor VI. o. tan. kapta a természettudomány tanulmányában tanúsított szorgalmáért.

2. **„Jandrisics János emlék-alapítvány“** 300 korona. Alapították az 1878. évben érettséget tettek 15 éves találkozásuk emlékére.

Ezen alapítvány évi kamatát azon tanuló ifjú kapja, aki a hazai történelemben a legalaposabb készületséget tudja felmutatni az érettségi vizsgálaton.

Az érettségi vizsgáló bizottság ez évben a 15 koronányi jutalmat Markó Győző jelesen érett ifjúnak ítélte oda.

3. **„Krausz Károly alap“** (62 kor. 16 fill.) III. oszt. róm. kath. vallású szegény tanulók közül a legjobbnak karácsonyi ajándékra.

Ez évben ajándékot kapott: Donka Károly III. A) oszt. tan.

4. **„Szatmári királyi katolikus főgimnázium tanári karának millenniumi alapítványa“** (1000 korona).

Ezen összegnek évi kamatai a kereszténységnek a magyar nemzetre gyakorolt felemelő hatását tárgyoló évenként kitűzendő pályakérdés díjául adatnak ki gimnáziumunkban olyan katolikus vallású tanulónak, ki legalább az utolsó három évet iskolánkban töltötte.

A díjat Melega Miklós jelesen érett ifjú nyerte el.

5. **„Beniczky István jutalomdíj-alap“** (400 korona.)

A tőke kamatából évenként két tanuló jutalmazandó egyenlő összeggel és pedig olyanok, kiknek egyike a latin nyelv, másika a mennyiségtan tanulásában mutat fel kiváló előmenetelt.

A latin nyelvben tanúsított előmenetelért Holczmann Béla II. A) oszt. tanuló, a mennyiségtanban tanúsított előmenetelért Czumbel Lajos IV. oszt. tanuló jutalmaztattak.

6. „Hehelein Károly jutalomdív-alap“ (800 korona.)

Alapították az 1871. évben érettségi vizsgálatot tettek 1901. évi szeptember 30-iki találkozásuk alkalmával.

A tőke kamatát olyan ifjú kapja jutalmul az évváró ünnepélyen, ki a latin nyelvben, vagy a görög nyelvben a szokottnál kiválóbb eredményt mutat fel.

Ezen évben 40 korona jutalmat kapott Scheffler János VII. o. t.

7. „Ifj. Lengyel Géza jutalomdív-alap.“ Alapította dr. Lengyel Márton korán elhunyt, példás életű fia emlékére 1902. évi május 27-én. A tőke 500 korona. Kamatát példás életű, szegény sorsú róm. kath. ifjú kapja karácsonyi ajándékul.

Ez évben a jutalmat Marincsák Bálint VI. osztályú tanulónak ítélte oda a tanárkar.

8. „Mizsey Imre jutalomdív-alap“ (500 korona).

A tőke kamatait két példás életű ifjú kapja. Ez évben egyenként 12 korona 50 fillér jutalmat kaptak: Mátyás Lajos VI. o. t. és Kölesei Kálmán V. o. tanuló.

9. „Lengyel Ervin Géza jutalomdív-alap“ (500 korona).

Alapították forrón szeretett kis fiuk, néhai Lengyel Ervin Géza emlékére Lengyel Endre és Korbuly Nina.

A tőke kamatát kapja a megboldogult osztálytársai közül valamelyik róm. kath. vallású tanuló.

Ezeknek az intézetből való eltávoztása után az I. oszt. valamelyik érdemes, róm. kath. vallású tanulója.

Ez évben jutalmaztatott Pap Béla III. A) oszt. tanuló.

10. „Jászapáti névtelennek jutalomdív-alapja.“

Szorgalmas, jóviseletű tanuló jutalmazására 100 kor. alaptőke.

A jutalmat ezen évben Schrof Jenő I. B) oszt. tanuló kapta.

11. „Aiben Mátyás jutalomdív-alap“ (227 korona).

Alapították az 1892. évben érettségi vizsgálatot tettek 1902. évi találkozásuk alkalmával.

A tőke kamatát olyan 5—8 osztályú ifjú kapja jutalmul, ki a magyar nyelv és irodalomban tanúsít kiválóbb előmenetelt.

Ez évben e jutalmat Höllich Kálmán VII. oszt. tanulónak ítélte oda a tanárkar.

12. „**Ratkovszki Pál jutalomdíj-alap.**“ Alapították azon férfiak, kik ezen gimnáziumban 1891. évben érettségi vizsgálatot tettek s 1901. évi július havában 10 éves találkozóra gyűltek. Az alapító levél még nincs kiállítva. A tőke ezen évi kamatát, 10 kor., Merlák Ferenc V. oszt. tanuló kapta a mennyiségtanulásában tanusított szorgalmáért.

b) Esetleges jutalmak.

1. **Dr. Kádár Ambrus** kanonok 2 drb. 20 koronás aranyat ajándékozott a vallástanban jeles előmenetelt tett, jó viseletű két tanuló jutalmazására.

Jutalmaztattak:

Almássy Péter VIII. o. tanuló és
Lindenmájér János IV. o. tanuló.

2. **A rajzolásban való kiváló előmenetel** jutalmazására N. N. és Ócsvár Rezső tanár úr 10—10 koronát ajándékoztak. Ezen összegből jutalmaztattak:

I. díj. Tatz László VII. (10 K.)
II. díj. Kerner Pál VIII. (6 K.)
III. díj. Koller Lajos VII. (4 K.)

Szorgalmukkal dicséretet érdemeltek:

Reiter Sándor VIII. osztályú tanuló,
Fodor Ferenc VII. „ „
Krausz Zsigmond VI. „ „
Radó Marcel VI. „ „
Mónus József V. „ „
Ilosvay Lajos IV. „ „
Ozsváth János III. B) „ „
Erdős József II. B) „ „
Tatz Kálmán I. B) „ „

3. **Szilvássy Nándor**, építő-mérnök Rozsnyón, 60 koronát ajándékozott azon kijelentéssel, hogy abból 20—20 koronát egy-egy VIII., IV. és II. A) osztályú érdemes tanuló karácsonyi ajándéku kapjon.

Ezen ajándékot kapták:

Schönpflug Ernő VIII. osztályú tanuló.
Czumbel Lajos IV. „ „
Holczmann Béla II. A) „ „

4. **A helybeli népbank** adományából, mely ezen értesítőben a „Pénzbeli segélyezés“ 3. pontjában van felemlítve, 10—10 kor. kaptak:

Heringer Mihály IV. osztályú tanuló.

Skapinyák Jenő III. A) „ „

Pap István III. B) „ „

Csákányóczy Ferenc I. B) osztályú tanuló.

5. **Egy jeles tornász jutalmazására** a helybeli tornaegyesület 10 koronát adományozott s a tornaversenyek jövedelméből is 10 korona fordított jutalomra.

Jutalmaztattak:

Czumbil Ignác és Pfszter József VII. osztályú tanulók.

6. **A vallás- és közokt. nm. minisztérium** a Fekésházy alapból a magyar nyelv és irodalomból legkiválóbb növendékek jutalmazására 4 drb. diszkötésű művet küldött intézetünknek.

7. **Franklin társulat és Lampel Róbert** budapesti könyvkiadó cég 4 művet, részben diszkötésűt, ajándékozott tanulóknak jutalmazására.

8. **Lóvy Miksa** 10 drb. diszkötésű könyvet ajándékozott jeles tanulóknak jutalmazására.

9. **A Reiser János-féle** könyvkereskedés 12 darab diszkötésű könyvet ajándékozott jeles előmenetelű tanulóknak jutalmazására.

10. **Huszár Aladár** 6 drb. könyvet ajándékozott jeles előmenetelű tanulóknak jutalmazására.

11. **Weisz Izsák** antiquarius 6 drb. diszkötésű könyvet ajándékozott jeles tanulóknak jutalmazására.

A könyveket jeles és jó előmenetelű ifjak kapták.

III. Pénzbeli segély.

1. **A szatmáregyhármegyei alapítványi pénztárból**, — a Frinth-féle alapítvány, b. Fischer István szatmári püspök, utóbb egri érsek és Kállay György egri kanonok, — szegény tanulóknak segélyezésére tett alapítványaik kamataiból a nmélt. megyés püspök úr adományozása és kijelölésével a jelen iskolai évben 22 tanuló nyert évi segélyül összesen 1040 koronát.

2. **Hehelein Károly** praelatus úr két tanuló élelmezésére és ruházására 540 koronát, az utazási alap gyarapítására 20 koronát adott.

3. **A helybeli Népbank** négy szegénysorsú tanuló segélyezésére 40 koronát ajándékozott.

4. **Demjén Sándor** postafőnök egy szegénysorsú, árva tanuló

109.

segélyezésére 10 koronát adományozott; ez összeget Spetka Béla II. B) osztályú tanuló kapta.

A pénzbeli segély és jutalom összesen **1996** korona.

IV. évi ellátás.

a) **A Hám János szatmári püspök** által alapított s a Jézus-társasági atyák gondos vezetése alatt álló püspöki konviktusban alapítványi helyeken 33 gimn. tanuló és 2 az atyák kegyességéből részesül teljes ellátásban.

Egy tanuló évi ellátását 400 kor. számítva, a 35 tanuló évi ellátására fordított összeg **14.000** kor. Ugyanazon konviktusban 17 tanuló a jelen iskolai évben is ebédet kapott, melynél 1 tanuló után 100 koronát számítva, a pénzérték **1700** korona.

b) **A néhai Irsik Ferenc** pápai praelatus, szatmári apátkanonok által alapított internátusban 17 gimn. tanuló részesült a jelen tanévben teljes ellátásban; egy tanuló évi ellátását 240 kor. számítva **4080** kor., 3 tanuló ingyen étellemezést kapott, ami **300** korona értéket képvisel.

c) **A helybeli apáca-kolostorban** 12 gimn. tanuló láttatott el a jelen iskolai évben ebéd- és vacsorával; egy tanuló után 240 kor. számítva, a 12 tanuló évi ellátása **2880** kor.

d) **A gimn. tápintézetben** 34 tanuló részesült teljes és egy fél ellátásban; ezek közül 3 teljesen díjtalanul, 7 negyedrészt díjért, 5 fél-díjért láttatott el, 20 kisebb-nagyobb kedvezményben részesült. Egy-egy tanuló ellátási díja **400** koronába került; a nyújtott segély összege **5100** koronát tesz.

A teljes és részben való ellátás összes pénzértéke	28,060 kor.
Az ösztöndíjak összege	3.120 kor.
A pénzbeli segély és jutalom	<u>1.996 kor.</u>
Összes segélyezés	33.176 kor.

V. Utazási alap.

A tőke 1000 korona; kamata a szegényebb sorsú tanulók kirándulásának lehetővé tételére fordíttatik.

Ezen évben kirándulás nem volt; növekedett azonban a tőke a tornaverseny belépti díjaiból s Hehelein Károly praelatns úr adományából összesen 92 koronával.

IX.

Tudnivalók.

A) Az iskolába lépés föltételei.

1. A gimnázium **első osztályába** felvetetni óhajtó tanuló és az intézet **magasabb osztályaiba más intézetből** jelentkező tanuló tartozik felmutatni:

- a) születési bizonyítványát;
- b) előző évi iskolai bizonyítványát;
- c) újraoltási bizonyítványát.

2. A gimnázium **első osztályába** csak olyan tanuló vehető fel, ki a 9. életévet betöltötte és a 12.-et túl nem haladta. (A 12 évesnél idősebbek csak a tanári testület beleegyezése esetén vehetők fel.)

3. A felvétel szabályszerűen az iskolai év bezárása után 3 napon s az illető iskolai év első napjain, szeptember 1., 2., 3.-án eszközölhető.

4. Felvételre mindenik tanuló **személyesen** és pedig a szülők valamelyike vagy ezek megbízottja kíséretében tartozik jelentkezni s előző évi bizonyítványát akkor is be kell mutatnia, ha ezen intézetnek volt a növendéke.

5. Felvétel alkalmával mindenik tanulónak fizetnie kell

felvételi díj címén	8 koronát;
értésítőre és ifjúsági	2 „ ;
a kath. vallásúaknak énektanításért	1 koronát;

6. *Az egész évi tandíj 60 korona; ez összeget négy részben lehet fizetni; az első részletet október 11-éig, a másodikat november 20-áig, a harmadikat március 5-éig, a negyediket április 20-áig be kell fizetni. Aki kellő időre eleget nem tesz kötelezettségének, az iskola látogatásától eltiltatik.*

7. Szegény tanulók tandíjelengedésben részesülhetnek, ha jól tanulnak s ha jó viseletűek. Tandíj elengedéséért a gimnázium igazgatójához kell folyamodni s egy éves keletűnél nem régibb szegénységi bizonyítványt keli a kérvényhez csatolni. A kérvény bélyegmentes. Tandíj

elengedést csak olyan tanuló nyerhet, ki a köteles tárgyak nagyobb részében **legalább jó eredményt s jó magaviseletet** tanusít.

Folyamodni minden tanévben kétszer lehet és pedig szeptemberben 15.-ig és februárban szintén 15.-ig.

E) Az 1905—1906. iskolai évre vonatkozó tudnivalók.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter 1894. évi 50667. sz. rendelete szerint a középiskolák valamennyi osztályába a beiratások már a tanév végén is eszközölhetők. Ehhez képest iskolánkba június 29. és 30.-án lehet beiratkozni és pedig 29.-én az évvárás után, 30.-án pedig 9 órától 12 óráig.

1. A tanév végén beírt tanulók az igazgatónál hagyják iskolai bizonyítványukat s megkapják a rendes beiratkozási igazolványt.

2. A felvételi díjak e tanulóktól is azonnal beszedendők. Ha a tanév végén felvett tanulók a jövő tanév elején *szeptember 4.-ig bezárólag* az osztályfőnöknél személyesen nem jelentkezének, nemcsak a belépésre való jogosultságukat, hanem a befizetett felvételi díjat is elvesztik.

3. Levélben vagy írásban való jelentkezésnek helye nincs.

Az 1905.—1906. iskolai évre szeptember hóban is lehet beiratkozni. E célból az I., II. és III. osztályba lépő tanulók folyó évi szeptember 1.-én, a IV., V., VI. osztályba lépők szeptember 2.-án, a VII., VIII. osztályba lépők szeptember 4.-én délelőtt 9 órától 12-ig jelentkezzenek az igazgatónál.

Az iskolába fölvetetni óhajtó ifjú köteles magát orvosi vizsgálatnak alávetni; e vizsgálatot az iskolaorvos díjtalanul eszközli.

Akik **két tárgyból kaptak elégtelen jegyet**, javítóvizsgálatra való bocsáttatásra a kassai tankerületi kir. főigazgatótól kérhetnek engedélyt. A kérvényekre **1 koronás át nem írt bélyeg kell, s mellékelni kell hozzá a bizonyítványt** A kérelmet **a főigazgatóhoz kell címezni s az igazgatóhoz kell beadni július 6.-ig.**

Akik pótló vagy javító vizsgálatra engedélyt nyernek, azok közül a volt I., II., III. osztálytálybelieknek aug. 30.-án, a volt IV., V., VI., VII. osztálybelieknek aug. 31.-én, mindkét napon délelőtt 9 órakor kell az igazgatóságnál vizsgálatra jelentkezniök.

A magánvizsgálatot és egész osztályról pótló vizsgálatot tevők aug. 30.-án 9 órakor tartoznak az igazgatónál jelentkezni.

A kir. kath. főgimn. igazgatósága.

X.

Gimnáziumi tápintézet

BEVÉTEL.

	kor. fill.
1. Pénztári maradvány 1903—1904. évről	363.26
2. Lehóczky Jánosné-féle alapítvány 1904. évi kamata	69.—
3. Elhelyezett tőkék kamata	573.06
4. Földtehermentes. 200 K. kötvény 2 szelvényeért	8.—
5. Gőzmalmi 1½ részvény 1904. évi osztaléka	24.—
6. Mult évben hátralékban maradtaktól	334.—
7. Kedvezményes ellátásban részesült tanulóktól	7459.—
8. Visszafizetett tőkékből	1800.—

ADOMÁNYOK.

9. Boldogult kegyes püspökünk ajándéka	3800.—
10. Az 1874. évben érettséget tett férfiak 30 éves találkozójuk emlékére	250.—
11. Gróf Teleki Jenő és József a 100 éves évforduló emlékére	100.—
12. Orosz Alajos tanár berendezésre	50.—
13. Boszin József úr elengedte a gyógyszerek árát	16.42
14. N. N. ajándéka	20.—
15. Szatmár-Németi város 1000 kor. 1905. évi kamatául és adományul	120.—
16. Szatmári Takarékpénztár-egyesület adománya	50.—
17. Szatmári Népbank részvénytársaság adománya	50.—
18. Szatmári Termény és Hitelbank adománya	35.—
19. Szatmárvármegyei Takarékpénztár rt. adománya	30.—
20. Szatmári Kereskedelmi és Iparbank adománya	30.—
21. Szatmári Gazdasági és Iparbank adománya	420.—
	15.201.74

KIADÁS.

	Kor. fill
1. 34. növendéknek teljes, 1-nek részben való ellátásáért	6850.—
2. Háztartási egyéb költség	1357.17
3. Amortizatio	500.64
4. Építkezés	3800.—
5. Berendezés	474.—
6. Villanyvilágítási berendezés	243.85
7. Tőkésítés	<u>1500.—</u>
	14.725.66.

Vagyoni állapot az 1904—1905. év végén.

1. Pénztári készlet	476.08
2. Tőkésített pénz	17817.60
3. Aláírásiilag biztosított alapítványok	1000.—
4. Lehovszky Jánosné-féle alapítvány	600.—
5. Soltész Imre alapítványa (alapítv. pénztárban)	500.—
6. Földtehermentesítési kötvény	200.—
7. Gözmalmi 1½ részvény	300.—
8. Pázmánysajtó kötvény 4 drb	400.—
9. Az intézet felszerelési leltára 10% leütéssel	1110.—
10. Az intézeti házastelek értéke a teherül rajta levő 6149 kor, amortizációs kölcsön levonása után	<u>14450.—</u>
	36853.68.

Ehhez járul egy bazilika-sorsjegy, a 3924. sorozat 011. számú, és egy szerb nyeremény sorsjegy, a 6766. sorozat 40. számú.

Fogadják a kegyes alapítók, pártolók és adományozók forró köszönetét az intézet előljáróságának s a segélyre szoruló ifjaknak.

Ratkovszki Pál,
elnök.

Radlinszky József,
alelnök

Fölkel Béla
pénztáros.

TARTALOM.

1. Gimnáziumunk ujjaalapításának 100-ik évfordulója	3
2. Az iskola 1904.—905. életéről	41
3. A tanári személyzet	51
4. Az 1904.—905. évi tanítás tárgyának kimutatása	54
5. A tanulók érdemsorozata	78
6. Statisztikai kimutatás a tanulókról	98
7. Tanszerek gyarapodása	102
8. Ösztöndíjak, jutalmak és segélyezés	104
9. Tudnivalók	110
10. Gimnáziumi tápintézet	112